دەزگای رۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
سەرۆکی ئەنجومەنی کارگێری و سەرنووسەر
مصلح مصطفی جلالی

ساڵی ۱۹۷۰ دامەزراوە

هاوکاری

التضامن

رۆژنامەیەکی هەفتانەیە

لەم ژمارەیەدا
● ژمارەی تایبەتی بەبۆنەی سەرکەوتنەکانی سوپای عیراقی قارەمانمان لەبەرەکانی فەیلەقی سێ‌و حەوتی پاڵەوان .

پێنج شەممە ۱۹۸٦/۲/۲۰ ژمارە ۸۲۸ | ۱٦ لاپەڕە | بە ٥۰ فلس | الخميس ۱۹۸٦/۲/۲۰ العدد ۸۲۸

لە ناویان دەبەین

دوژمن لە دەروودەریادا لەشکست پێ‌هات بووە

لەشکرەکانمان پەلامارەکانی بەرەوپێشەوە دەکشێن وگەورەترین زیان بە دوژمن دەگەیەنن

لەشکری ئەبەزی باشوور رێی بۆ ناو سەنگەرەکانی دوژمن دەدۆزێ وخاک لە دوژمن پاک دەکاتەوە

لە کاتێکدا کە سوپای قارەمانی عیراق بە سێ لەشکرلە سێ قۆڵەوە هەڵی کوتاوەتە سەر هێزە بەزیوەکانی دوژمن‌لەو بەری ئاوی شەتی‌عەرەب‌داو دلێرانە سەنگەر بەسەنگەری دوژمن دەگرن‌وبست بە بستی خاکی پیرۆزی‌نیشتمان لە دوژمن پاک دەکەنەوەو لە گشت لاوەگەمارۆی دوژمنیان داوەو خۆ بەدەستەوەدان نەبێ هیچ شتێکی‌تریان فریا ناکەوێ ..

دوژمن بەسەرشێواوی چەند جارێك هێرشی هێنایە سەرهێزەکانی پێشەوەمان بە و هیوایەی کەمێ ورەبەبەر سەربازەبەزیوەکانی‌دا بکاتەوە بەڵام لەشکرەکانی سێ‌وحەوتی عیراق بە جۆرێك بەرەنگاریان بوون‌و دەستێکی وا گەورەیان لێ‌وەشاندن کە بە پەلەپڕوزە بەرەو دواوە کەوتنە پاشەکشێ ..

لە پاشاندا هەر سێ لەشکرەکە هەڵمەتیان بردە سەر هێزەکانی دوژمن‌و جارێکی تر دەستێکی گەورەیان لێ‌وەشاندن‌و گەلی لە بنکەو سەنگەرەکانیان پێ بەجێ‌هێشتن تەنانەت ژمارەی کوژراوی دوژمن لەبەردەم لەشکری‌ناوەڕاست‌دا گەیشتە ۱۲۸۰ کوژراو ئەمە جگە لەوەی کە گەلێکیشیان لێ بەدیل‌گیرا ..

بۆ سەرکەوتنی کشانی سێ لەشکرە قارەمانەکەمان هەڵۆ ئازاکانمان‌و سوارە ئازاکانمان هەر هەڵمەتەو دەیبەنە سەر سەنگەرو بنکەکانی دوژمن‌و بەتەواوی دەستیان بەسەر ئاسمانی جەنگدا گرتووە هێزی دەریایشمان چاوێکی کردوە بەدەو هەر نیشانەیەکی دەریایی دوژمن لە دوورەوە دەرئەکەوێ زۆر بە زوویی راوی دەکاو تا ئێستا چەند

بڕوانە ل١٥

گەلی عێراق بەردەوام پیلانی دوژمنانی زیندە بەچاڵ دەکا

مصلح جەلالی

دوای ئەوەی گەلی عیراقی مەزن بەخەباتی یەکگرتووی خۆی لەپشت حزبە سەرکردە قارەمانەکەی و ڕابەرە بەتواناکەی هاوڕێ‌و خۆشەویستی گەل سەرۆك صدام حسین لە بەرەبەیانی حەڤدەی تەمووزی پیرۆزدا چۆکی بەئیمپریالیزم‌و کۆنەپەرستەکانی داداوئەوەی گەلی عیراقی مەزن کە ساڵەهای ساڵ بوو لە هەموو خۆشی‌یەك بێ بەش بووبوون کەوتەوە خۆشی‌و بەختیاری وجارێکی تر سامانی وڵات بۆ بەختەوەرکردنی رۆڵەکانی بەکار هێنرایەوەو دوا ماڵی نەوتی گەل لە کۆمپانی‌یە بیگانەکان سەندرایەوەو رۆڵەی کورد شان بەشانی برای عەرەبی بەگوڕوتەکانێکی بێ هاوتاوە کەوتنە بوژاندنەوەو رازانەوەی گشت لایەکی وڵات هەموو ئەمانە وای لە پیلانگێڕان و دوژمنان کرد کە باش بەرچاوی خۆیان‌نە بینن و هەموو هەوڵ‌و تەقەلایەکی خۆیان تەرخان کرد بو ئەوەی ئەم خۆشی‌وبەختیاری‌یە لە گەلی سەربەرزی عیراق بدەن ..

بەڵی زۆر تەڵەکەبازانە گەلێ پیلان‌و فروفێڵیان بۆ دروستکردین زۆر ئاژاوەیان لەم لاو ئەولاوە بۆ نایەوە بەڵام هیچ یەکێك لەمانە لەبەردەم هوشیاریی گەل‌و یەکگرتوویی رۆڵەکانی و زانایی سەرکردایەتی حزب‌و شۆڕش‌دا خۆی نەگرت‌و لە گۆڕنران .

بەڵام ئیمپریالیزم‌و کۆنەپەرستان کە چاویان

بڕوانە ل١٥

وتەی هاوکاری ..

ما بۆکەنگی یە ؟

لدەمەکی‌دا کو دەستەکا زۆردار ل ئیرانێ د سەکەراتێدا دژیت‌و ئەو هەمی ئەخشەو پیلانێت دژی عیراقا شۆرەشێ دانایین هەمی پوبچ بوون‌و ببای‌دا چۆن .. ئو پشتی کو رۆژ بۆ رۆژێ هێزێت دوژمنی تەنگاف دبن .. هێزێت مە یێت چەکدارێت پاڵەوان ، چەلەنگێت قادسیا صدامی دبەردەوامن لسەر چۆن‌و پێشکەفتنا خۆ ژبۆ فەبراندنا داگیرکەرێت ئیرانی‌و دچنە دناڤ سەنگەرێت وان‌داو بسەرێ واندا وێران دکەن‌و هەر هەوڵدانەکا وان یا چەپەل دشکێنن‌و بن‌گۆڕ دکەن ..

ئو هەر دەست‌درێژیەکا دی بێتە کرن بۆ سەر عیراقا شۆرەشێ .. دێ ئەنجامێ وێ خرابترو وێرانترو کەمباخ‌تر بیت ژ ئەنجامێت وان هێرشێت بەرێ ئەڤ هاتینە کرن بۆ سەر عیراقێ .. لرۆژهەلاتا بەسرا ئان میسان ئان مەندلی ئان پنجوین ..

بەلێ .. سەرکەفتنێت مە دێ هەر دبەردەوام بن ئو هێزو شیانا پاڵەوانێت مە یێت خورت‌و زیرەك دێ رۆژ بۆ رۆژێ مکوم‌تر و زێدەتر لێ هێت ج ژلایێ عەسکەری‌ڤە ئان ژی ژلایێ مەعنەوی‌ڤە

بڕوانە ل١٥

طارق عزیز لە بەردەم ئەنجومەنی ئاسایشی دەوڵەتاندا :

عێراق بە لەهیچ بەرنامەیەکی پێچەوانەی یاسای دەوڵەتان رازی نابێ

بەرێز طارق عزیز جێگری‌سەرۆك وەزیران وەزیری دەرەوە پێرێ شەو لە کۆبوونەوە کوتوپڕەدا کە ئەنجومەنی ئاسایشی‌دەوڵەتان بۆ لێکۆڵینەوەی دەستدرێژی رژێمی ئێران‌بۆ سەر خاکی عیراق گرتبوی ،وتەیەکی داو وتی ، ئیتر عیراق بە هیچ بەرنامەیەك رازی نابێ کە پێچەوانەی

بڕوانە ل١٥

شارەزایەکی سوپایی فەرەنسایی :

هێرشەکەی ئەمجارەی ئێران لە بەزین‌دایە .

پاریس : ژەنەڕاڵ پییر کالوا شارەزاو لێکۆڵەرەوەی سەربازیی فەرەنسایی بەناوبانگ، دەربارەی هێرشی ئەم دوایی‌یەی ئێران دواو وتی ئێران ناتوانێ هیچ ئەنجامێکی سەربازیی لە هێرشە

بڕوانە ل١٥

وتووێژەکەی سەرۆکی فەرماندە

دەقی وتووێژە رۆژنامەگەرییەکەی سەرۆکی فەرماندە صدام حسین لەگەڵ سەرنووسەری رۆژنامەی «القبس»ی کوەیتی «جاسم محمد الصقر»دا کە هەفتەی رابووردوو بەشەکییەکەمان بڵاوکردەوە لە لاپەڕە ۳، ٤، ٥، ٦و۷دا بڵاوکراوەتەوە .

سلێمانی لە ڕۆژی مژدەی سەرکەوتندا

که سەربازە نازاو دلێرەکانی قادسیەی صدامی پیرۆز ، پارێزگاری لە خاکی پیرۆزی نیشتمان ئەکەن ، هەمووهاوڵاتیەکی عیراقی بەسە شانازیەوە ناوی خۆی‌و ئەوسەربازەبەوەفایانە ئەبەن ، چونکە گەلی عیراقی مەزنمان تێکرا چاوەڕێی سەرکەوتنی کۆتایی ئەکەن ، هەمووش بەبێ جیاوازی ئامادەی خۆ بەقوربانی کردن ،جەماوەری پارێزگای سلیمانیش تێکرا لەسەر ڕاستیەوە ، ڕژانە سەر شەقام‌و شوێنە گشتیەکان ، بەیەك دەنگ بانگی پشتگیری کردنی سەرکەوتنی هێزە دلێرەکانمانیان کە جۆن جۆکیان بە دوژمنی ئەمزان داداوە ، لە ام الرصاص دەربان کردن‌و ، نەخشەی گڵاویان هەڵوەشاندنەوە ، کە دەیانەویت خاکی پیرۆزی نیشتمانمان داگیربکەن ، پاشان جەماوەری پارێزگا لەبەردەم بارەگای سەرکردا- یەتی لقی پارتی بەعسی عەرەبی سوشیالیست کۆبونەوە بە ئامادە بوونی بەرێز پارێزگاری سلێمانی‌و هەڤاڵان لێپرسراوی لق‌و ئەندامانی وپیاوە ئاینی‌و کەلێك لە لێپرسراوانی دەزگاو بەڕێوەبەرایەتیەکانی شار‌و جەماوەرێکی زۆر ،کە تیایدا وتاری پارتی بەعسی عەرەبی سوشیالیست لەلایەن هەڤاڵی بەرێز ضیاء یحیی العلی لێپرسراوی لقی سلێمانی خوێندرایەوە ، پاشان وتاری ڕێکخراوە جەماوەری‌و پیشەیەکان‌و دانیشتوانی شاری سلێمانی پێشکەش کرا ، جەماوەری شاری سلێمانی لەبروسکەیدا بۆ سەرەکی فەرمانده هەڤاڵی تێکۆشەر صدام حسین «خوا بیپارێزێ» بەڵێنیان کردەوە بەڵێنی وەفاداری‌و گیان فیدایان نوێ کردەوە کە هەمیشە ، جەنگاوەرێکی بەوەفاو دلێربن ، بۆ پارێزگاری کردنی خاکی نیشتمانی خۆشەویست .

لقی سلێمانی

هاوکاری لە بەرەکانی ئەیلەقی سێ و حەوتدا

هێرشی ئێرانی بۆ سەربەرەی ئەیلەقی سێ‌و حەوت‌و تێکشکاندنی هێزەکانی ئێران ..

جارێکی تر دوژمن بەختی خۆی تاقی‌کردەوە دوژمنی بەزیو لە دوای ئەوەی ساڵێك بەڵکو زیاتر لە خۆ ئامادەکردن‌و بەهێزکردنی هێزەکانی بو ، بۆ هێرش بردنەسەر هێزو خاکی عیراق ئەوە بو هێرشی بردەسەر بەرەی ئەیلەقی سێ‌و حەوت .

لەو هێرشەی‌دا جۆرە هاوکاری‌و یارمەتی دانێکی تەواوی ڕێکخستبو لەگەڵ ڕژێمی سوری‌و لیبی‌و زایۆنی‌دا .

دوژمن لە هەموو هێرشێك‌دا هەرشکاوەو بەزیوە لە دوای بەزین‌و سەر شۆڕشیان لە هێرشی ڕۆژهەڵاتی بەسرەی ساڵی ڕابردو ڕژێمی ئێران هەوڵا بەهاردن‌و کۆکردنەوەی سوپا بەزیوەکەی بۆ ئەوەی جارێکی تر بەختی ڕەشی خۆی تاقی‌بکاتەوە لە گۆڕەپانی جەنگ‌دا .

بەرلەوەی دەست بەهێرش بکا هەڕەشەی هێرش کردنی ئەکردو خۆی بۆ ئەم هێرشە ئامادەکردبو .

لە وتارێکی ڕۆژنامە گەری‌دا لەگەڵ قارەمان لوای روکن (ماهر عبدالرشید) . دەربارەی ئەم هێرشە دوابن‌و ئەوەی ڕون‌کردەوە کە هێزەکانمان ئاگایان لەو جموجوڵ‌و هێرشە بو کە ئێران خۆی بۆ ئامادە کردبو .

جونکە پاش نیوە ڕۆی ڕۆژی (٩)ی شوبات بەرێزی ناوبراو سەردانێکی ئەو ناوچەیەی کردبو بۆ سەر کەناری (شط العرب) .

ئەو هێرشەش شتێکی ئاسایی بو بەگوێرەی هێزەکانی عیراقەوە .

چونکە چاوەڕوانی هێرشی ئێرانی بوین ..

لە هەمان کات‌دا تواناو ئازایەتی سوپای عیراقی لە هەموو هێرش‌و جەنگێك‌دا ڕون‌و ئاشکرا بو لەشکاندن‌و بەزاندنی هێزەکانی دوژمن . بۆیە شکاندن‌و کوشتن‌و لەناوبردن‌و بەزینیان لەم هێرشەدا هەروەك هێرشە بەزیوەکانی ڕابردویان بو بەرامبەر هێزە ئازاو دلێرەکانمان ئەو جەنگەی لەو چەند ڕۆژەی ڕابردودا سوپای عیراقی ئەی بینی هەموو ڕۆژێ سەرکەوتنێکی تازە بەدی ئەکەین ، چونکە سەربازی دلێری عیراق بەدلێکی پڕ لە بڕوایەوە چەکی هەڵگرتوەو بەرگری لە خاکی عیراق ئەکا ئەمە جگە لە دەوری مەزنی فڕۆکەوانی عیراقی بۆ لەناو بردنی کەرەستەو سەربازی دوژمن .

بۆیە سەرەکی فەرماندە صدام حسین فەرمانی ئەوەی دا کە ڕۆژێك بۆ فڕۆکەوانی عیراق وەك ڕێز لێ نانێك بۆ ئەو توانابە هێزەی هێزی ئاسمانی بەکاری دێنی دا بنرێ .. هەروەها هێزی پیادەش دەورێکی مەزنی شان بە شانی هێزەکانی ترببینێ بۆ سەرنگوم کردن‌و بێ‌شێل کردنی هەموو خەون‌و هیوا پیسەکانی دوژمن .

لەو جەنگەی ئێستاش دا دوژمن دەستی یارمەتی لە کوریای ژوروەوە بێ‌گەیشت ، بۆ بەکارهێنانی چەند جۆرە فیلێك بەڵام هیوای ئێران‌و یارمەتی دەرانی بێ‌شێل کراو سەرنەکەوتن .

ئەو یارمەتی دانەش لەدوای سەردانەکەی خامنئی‌یەوە هات کە سەردانی چەند وڵاتێکی ئەفریقیایی کردبو ، بۆ ئەوەی خۆ فرۆشان لە باری سەربازیەوە یارمەتی بدەن .. بۆیەش هێزە بێ تواناو بێ بڕوایەکانی خۆیان بەرەو گۆڕەپانی جەنگ نارد بۆ ئەوەی هەمووی لەناو جێ‌و کەسی بۆ نەگەڕێتەوە .

● نوێنەری هاوکاری ●

لەچالاکییەکانی دەزگاکەمان

لقی دەزگای ڕۆشنبیری‌و بڵاوکردنەوەی کوردی لە سلێمانی ، کۆڕێك بۆ فولکلوری کوردی سازدەکات لە قەزای قەڵادزێ ڕۆژی سێ شەممە ڕێکەوتی ٢٥-٢-١٩٨٦ بۆ بەرێزان «عبدالقادر عزیز سعید» حەمە جاف ، «احمد شادی» «مەروان فتحی کریم» .

سڵاو بۆ تۆ...

● یاسین طه ●

ئەی جەنگاوەری سەربەرز ... ئەی ئەو کەسەی بە بازووە پۆڵایینەکانت سنووری ئەم عیراقە خۆشەویستەت لە چنگی گورگە هارەکان پاراست ... ئەی ئەو کەسەی نەت‌هێشت زەردەخەنەی منداڵی عیراقی کۆتایی بێ ...

ئەی ئەو کەسەی لە سەنگەر بوری ... بە پەنجە ووردیلەکانت دەستت ئەنایە تفەنگ‌و بەدرێژایی ئەم چەند ساڵە بەرامبەریان وەستابووی .... بەڵێ وەستابوویت‌و ... ئەوەستی ...

ئەی ئەو سەربازە چاوگەشەی بەدڵی گەورە ، بە عەشقی پاك ، لەسەر لووتکەی بڵند دەوەستیت‌و بەدەنگە بەرزەکەت گۆرانی سەرکەوتن دەڵێی ...

ئەی ئەو کەسەی دڵی عیراق .. هەموو عیراق لەگەڵ هەنگاوەکانت لێ‌دەدات ...

ئەی سەربازی ڕێگای سەربەندی ئەم عیراقە .. تۆ چەند گەورەی ... تۆ چەند عاشقی ... چاوچنۆکان .. وایان دەزانی بەئاسانی دەبڕنەوە ... نەیانزانی .. سنووری عیراق هەمووی هەر سەنگەرە ... سنووری عیراق گۆڕستانی دوژمنانە ...

ئەی ئەو کەسەی هەموو بەیانیەك مژدەیەکی سەرکەوتنت پێیە ... ئەی ئەو کەسەی مانای ماندووبوون نازانی ... تۆ ... گلێنەی چاوی هەموومانی ... چونکە تۆ ڕووناکیت ... عیراق بەتۆوە جوانە ... ئێمەو .. منداڵانی ئەم وڵاتە شیرینە بە تۆوە جوانین .... دەکەوابێ .. هەزار ماچی گەرم بۆ تۆو سەرکەوتنت ... بۆ تۆو ... بۆ عیراقی مەزن ... بۆ عیراقی هەمیشە سەرکەوتن ...

قەزافی یەکجاری ڕووی ڕەشی خۆی دەرخست

معمر قەزافی ..

بەڵێ معمر قەزافی کە کەم کەس هەیە لە تەواوی جیهانداو بەتایبەتی لە جیهانی عەرەبدا نەیناسێ .. ناسینی وا بەو فراوانەیە وەنەبێ لەبەر ئەوە بێ کە وەك پێشەوایەکی نەتەوەیی عەرەب بەرگری لە ماف‌و سەربەستی عەرەب بکا یا وەك بڵێین وەك ئازادیخوازێك تینووی سەربەستی گەلان بێ ...

بەڵکو ناسراویی ئەو کابرایە لەبەر ئەوەیە کە ڕۆژ نیە ئاژاوەیەك نەنێتەوە ... بە دزینی ماف‌و سەربەستی گەلی نەبەزی لیبیا تێر نەبوو ماوەیەکە خەریکی دزینی ماف و سەربەستی ئەلەستینی‌یەکانە ..

چاوی بە هیچ قەڵایەکی پتەووی دژ بە ئیمپریالیزم هەڵنایە تا تەنانەت بەوە دڵخۆش دەبێ کە دەبینێ وڵاتێك لە وڵاتانی عەرەب لە ئەشکەنجەو بەژارەدایە .

خۆ ئەگەر بینی وا ئەو وڵاتە بە مەردایەتی ڕۆڵەکانی خەریکی ڕوانانی ئەو پیلانەیە کە پەژارەکەی بۆ دروست کردوە خۆی بەسەربەرز دەزانێ کە یارمەتی خاوەن پیلانەکان بدا بۆ ئەوەی پەژارە لەسەر ئەو وڵاتە قورستر بکا .

وەك ئێمە لە عیراقدا ... وا دەزانم لە زۆر دەرفەتدا لە رادەی ڕەسمی‌و میللی‌دا هاوکاری خۆمان بەرامبەر هەموو وڵاتێکی عەرەب دەرخستوە لەوانە لیبیا ؛ کەچی معمر قەزافی بێ‌شەرمی لیبیا چەك‌و پارە بە ڕژێمی خومەینی دەدا بۆ ئەوەی لە دەست‌درێژی خۆی بۆ سەر خاکی پیرۆزی عیراق بەردەوام بێ .. لەناو کۆڕ‌و کۆمەڵان‌دا لەسەری هەڵ دەداتێ .. بە دزیەوە چەکی بۆ دەکڕێ .. کەم حەفتە هەیە وەفدێکی لیبیا لە تاران نەبێ .. تا بێ شەرمیی گەیشتۆتە ئەو ڕادەیە کە لە کاتێکدا ئێستا هەموو جیهان ناڕەزایی بەرامبەر هێرشی ئێران بۆ سەر خاکی پیرۆزمان لە باشووری عیراق دەردەبڕێ معمر قەزافی نوێنەرێکی لەخۆی بێ ئابڕووتر بۆ تاران دەنێرێ کە پیرۆزبایی سەرکەوتن لە مەلاکان بکا .

نەك هەر ئەمەو بەس بەڵکو نوێنەری قەزافی ڕوو دەکاتە بەرەی جەنگ‌و سڵاو پیرۆزبایی قەزافی بە لەشکرە شکاوەکەی ڕژێمی ئێران ڕادەگەیەنێ ..

ئاراتبین کام پیرۆزبایی ؟!!

بێگومان نوێنەری قەزافی چووە دڵنەوایی لەشکری بەزیوی ئێران بکاو پێیان بڵێ خوا سەبوریتان بداتەوە ... چونکە دەزانێ ئەو کارەساتەی سوپای قارەمانی عیراق بەسەر لەشکری ئێرانی هێناوە کارێکی وای کردوە کە وا زوو ئەم لەشکرە بەهۆش خۆی نەیەتەوە .

Institut Kurde de Paris

دەقی وت و وێژە ڕۆژنامەگەرییەکەی

سەرەکی فەرماندە صدام حسین لەگەڵ

سەرنووسەری ڕۆژنامەی (القبس)ی کوەیتی

محمد جاسم الصقردا

محمد جاسم الصقر نووسی :

★★ ئەوەی لەم ڕۆژانەدا سەر لە بەغدا بدا لەگەڵ خۆیدا بیر لە شەڕ دەکاتەوەو ، هەمیشە بیر لەو خۆ ئامادەکردنانە دەکاتەوە کە ئێرانییەکـــان دەیکەن بۆ ئەوەی دەستدرێژییەکی تازە بکـەنو . ئەو خۆ ئامادەکردنانەیشی بە خەیاڵدا دێت کە عیراق دەیکا بـۆ بەرپەرچدانەوەی دەســـتدرێژییەکەو ، وێنەیەکیوا لە مێشـکیا دەکێشــی بۆ پایتەختی ڕافیدەین کە شارێك بێ لەپشت سەنگەردەوە خۆی شاردبێتەوەو لە دەریای ڕوانەتی جەنگاویدا وێنـە شارستانییەکەی ونبووبێ .

بەڵام بەغدا بەجۆرێکی چاوەڕێ نەکراو پێشـوازی ئەوە دەکا کە سەری لێدەدا .. چونکە لە شەقامو گۆڕەپانو شوێنە دیارەکانیو یانەکانیا هەموو شتێ دەبینێ شەڕ نەبێ .. سەرلێدەر شارێکی هاوچەرخ دەبینێ کە بۆنو بەرامەی مێژووی لێوە بێو لەژێـر سێبەری شەڕیشدا بەجۆرێکیوا پەردەی سەندووە بۆ ئەوەی وەك سەرکردایەتیی عیراق دەڵێ شوێن ئاوەدانیی عەرەبو موسولمانان بێ ..

سەرلێدەر بەشوێن شەڕدا دەگەڕێ کەچی لە داڵغەیا نەبێو ، لە بەیاننامە ســوپاییەکانو تاوی عیراقییەکاندا نەبێ ، ئیتر بێجگە لەمە ژیان بـــە ڕێگای ئاسایی خۆیدا دەڕوا بەپێی ئەو نەخشـــە فراوانانەی کە بۆ نەش‌ونومای کێشراوە بۆ قۆناغی پاش ئەو شەڕەی کە سەرکردایەتیی عیراق دەڵێ لە جەنگە بەناوبانگەکانی ڕۆژهەڵاتی بەسەرەوە تەواو بوو .

بەڵام شتی زۆر سەیری چاوەڕێ نەکراو لەلایەن ئەو ڕۆژنامەنووسەوە کە دەیەوێ بەهۆی چاوپێکەوتنی کاربەدەســـتە عیراقییەکانەوە قســـەیەکی تازەی دەستکەوێ لەبارەی بارو دۆخی بەرەوە ، ئەوەیە کە قسەیەکی زۆر جیاواز دەبیسێو لە ڕێبازێکی تری قووڵترو بەرپانتری وا کە پڕە لە گەشبینی بەرامبەر بە باشەڕۆژێکی عەرەبیی باشتر .

بـــەم جۆرە چاوپێکەوتنەکە لەگەڵ سەرەك صـــدام حسین لە دانیشتنێکی (سینو جیم)ی ئاساییەوە بوو بـە دەمەتەقێی ئەقڵێکی کراوە لە ماوەی دوو سەعاتدا بۆ دەرخستنی بنەما تازەکانی نەتەوەی عەرەب لە نموونەی عیراقی تازەی نەبەردی شەڕەوە تا بارو دۆخی کشتیی عەرەبو لێپرسراـ وێتیی حوکمڕانە عەرەبەکان خۆیان لە تەقینەوەی ناکۆکییەکاندا ، تا توانایییەکانی یەکخستنی ڕیزی عەرەبو .. ڕۆچوون بە ناخی سەرەك صـــدام حسینـدا شیکردنەوەیەکی قووڵو تازەی خستەڕوو بـۆ بارو دۆخی ئێستا بە خراپەو چاکەیەوە .

ســـەرەك صـــدام حسین قســـەکەی بە ستایشـــکردنی هەڵوێســـتی کوەیتو سعودیەوە دەست‌پێکردو ڕێزی ئەم هەڵوێســـتانەی گرتو ڕاستەوخۆ دەمەتەقێکە گەیشتە هۆکارە خراپەکانی شەخسیەتی عەرەبی کە « هەندێ کەس لێی دەدون بۆ ئەوەی لە لێپرســـراوی خۆیان لە ڕاپەڕیندا ڕزگاریان بێ » ، لە کاتێکدا کە ئەو حاڵەتەی لە عیراقدا پەی پێبراوە دەریخستووە کە شەخسیەتی عەرەبی ئیجابییە ، چونکـــە ئەوەی لـــە عیراقدا ڕوودەدا موعجیزەیەکی عیراقی نیەو حاڵەتێکی عیراقیی تازە نیەو بەس ، بەڵکو حاڵەتێکی عەرەبیشە بەڵام لـــە عیراقدا دەرکەوتووە »..

ئـــەم حاڵەتەیش لە عیراقـــدا ڕوویدا بەهۆی مەترسییەکانی شەڕەوەو بە « گەیشتن بە ڕێگای هاوچەرخ بە مانای ڕێك‌وپێك بۆ مامەڵەکردنـــی زیندووانە لەگەڵ ڕووداودا ، لەگەڵ کاروباری تازەداو لەگەڵ زانستو تێکنۆلۆژیدا بەو جۆرەی کە هەمووی بخرێتە ناو بەرنامەی بنیاتنانی ئابووریو لە ژیانـــی کۆمەڵایەتیو ژیانی ڕۆشنبیریو لە بەرەی سوپاییو لە هەموو ڕێڕەوەکانی ژیانو بوارەکانی بنیاتناندا .

گەشبینی ئاقڵانەی دواڕۆژی عەرەبـــی لـــە تاقیکردنەوەی خۆییەوە ، تـــاقـــە دۆزینەوە نەبوو لە ئەقڵی صـــدام حســـیندا ، چونکـــە دۆزینەوەی دووهەم ئەو شیکردنەوە بێ وێنەیەی بوو بۆ ناکۆکییەکانی عـــەرەبو دانانیانا لـــە چوارچێوەیەکی دەروونی ـ کۆمەڵایەتی واوە کە لە بارو دۆخـــی دروســـتبوونی شەخســـیەتی هەندێ سەرکردەی عەرەبەوە وەرگیرابێو ، سەرەك صـــدام حســـین لۆمەی « ڕاستڕەوی » یا « حوکمڕانیی وەچەکان » ناکا بەڵکو « ئەوانەی کە بنەچە بڕاونو یەکسەرو کتـ وپڕ هاتنە تابلۆی پێشەوەی دەستەڵاتەوە ، لەوانەی کە پێش‌ئەوەی دەستەڵات بکرنە دەست بێ‌بەش‌بوون لە شوێنی شیاو لە ژیانو کۆمەڵگادا ، لەوانەی کە بەجۆرێکی پتەو ڕۆشنبیرییان بنیات نەنرابوو ، و لەو وەرگەڕانانەی کە ڕوویانداو ، نەتەوەی عەرەب دووچاری خراپەی زۆرتر بوو لەوەی کە بەهـــۆی ڕاستڕەوەکانو خێزانە حوکمڕانەکانەوە تووشـــی بوو .

سەرەك صـــدام حســـین خۆیشی لە ڕەخنە دوورناخاتەوە .. هەرچەندە « ئێمە لە جووڵانەوەیەکی شۆڕشگێڕانەدا دروست‌بووبن ،، بەڵام ساڵێك یـــا دوو ساڵ یا سێ ساڵ ڕەنگە سەرگەردان بووین » .

ئەنجا ناخۆشـــییەکانی هەندێ حوکمڕانانی عەرەبی شـــیکردەوەو وتی « ئێمەی حوکمڕانانی عەرەب لایەك لە ناخۆشییەکانمان خۆ خەریك‌کردنە بە کەڕان بە شوێن دەستەڵات گرتنە دەستو چاوی دەستەڵات بڕینە دەرەوەی وڵاتەکانمان پێش‌ئەوەی کە هەتاکو ماڵیشـــمان ڕێك‌وپێك بکەیـــن لەناو وڵاتەکەدا » ..

لە بارەی مەسەلەکانی ئێستاوە سەرەك صـــدام وتی : « کاتێ کـــە ســـووریا ئامادە ببێ بۆ ئەوەی هەنگاوێك ـ بەرەو عیراق ـ بنێ ئێمە دوو هەنگاو دەنێینو ».. ئەگەر لیبیا نیازی ئەوەی ببێ کە چاو بە هەڵوێســـتەکانیا بگێڕێ ئێمـــە ئامادەینو ».. « خۆشحاڵین بە سەردانەکەی مۆسکۆو بـــە شێوەیەکی ســـەرەکی سەیری کاروبارە گرنگەکانی ناوچەکەمان کـــرد »و .. لـــە بارەی پێوەندیی عەرەبیشەوە بەشێوەیەکی گشتی ئەوەی دووپات کردەوە کە « بەیەك گەیشـــتن لە کەمترین ڕادەداو بەرەوپێش‌بردنی بە شێوەیەکی هاوبەشانەو بەکۆمەڵ شتێکی دوور نیە » و « وردە وردە خۆمان لەژێـــر خێوەتێکی گەورەدا دەبینینو هەموومان لەژێـــر سێبەریا دەبینین . بەڵام هەریەکەمان خسووسیـ یەتی تایبەتیی خۆی هەیەو .. کوەیتی هەر بـــە کوەیتی دەمێنێتەوەو عیراقی بـــە عیراقیو لوبنانی بە لوبنانی ، بەڵام هەموویان عەرەبن لەژێر خێوەتە گەورەکەیاو کۆڵەکەکانـــی خێوەتەکەو کۆڵەکە ناوەـ ڕاســـتینەکەیو ئەوانەی تەنیشـــتی بەتوندی دەپارێزن »... و لەبارەی کۆششە ئاشتییانەکەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستەوە وتی « ئەمانە بریتین لە هەندێ ئیشـــارەت لە لایەن چەند دەوڵەتێکی ڕۆژئاواییەوە بۆ جۆرە چارەکردنێکی نیوەو ناتەواو بە مەبەستی دوورخستنەوەی کاری یەکێتیی سۆڤیەت لـــە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاســـتو نەك بۆ چارەســـەرکردنی مەسەلەی فەلەستین »و .. هەروەها « دەوڵەتانی عەرەبیش هەن کە دەیانەوێ لە سیاسەتدا ئیش بکەنو مەسەلەکە دەجووڵێننەوە لە جیاتی ئەوەی بـــە خەوتوویی وازی لێبێننو .. ئەمانەن کە دەنگەدەنگ بەرپادەکەن »و .. « لامان وانیە کە چارەسەرکردنێکی جیدی هەبێ بەم زووانەو ... چارەی مەســـەلەکە بـــارو دۆخێکی جیـــددی وای دەوێ کـــە عەرەب‌ (ئیسرائیل)و هاوسوێندەکانی ناچاربکەن کە لـــە ڕیشەوە چارەی مەسەلەکە بکەن ».. لە مەســـەلەی کوردیشدا هەموو ئەو ڕەگەزو بارو دۆخانەیان تیا جووڵاند کە لە کۆشش‌و توانای عیراق کەم‌دەکاتەوە .. ئەمە هەمووی لە یەکەم ڕۆژی شەڕەوە بەکارهێنراوە تا ئەمڕۆژەی ئێستامان .. سوپاســـیش بۆ خوا کاروبار بەو جۆرەیە کە دەیبینی .

هۆشیاریی ڕۆژنامەو گۆڤارەکانـــی کوەیت

سەرەك صدام حسین وتی ئەوەی لە ڕۆژنامەکانی کوەیتدا نووسراوە لەبارەی سەردانەکەیەوە بۆ مۆسکۆ لە چوارچێوەی ڕێبازی واقیعیو مەنتیقیدایە ، هەتاکو هەندێکیشیان شتیوای نووسیوە وەکو نزیك‌بووبێ لە ژووری گفت‌وگۆکەمانەوە لەگـەڵ ســـەرکردە سۆڤیەتەکانداو ، ئەمەیش ڕادەی ئەو هۆشیارییەمان بۆ دەردەخـــا کە لە ڕۆژنامەو گۆڤارەکانی کوەیتـــدا هەیەو .. ئەمە شادمانمان دەکـــا .

القبس الدولـــی

ئەم دەمە تەقێیەیش لەبارەی «القبس الدولی»یەوە کـــرا :

★ جەنابی سەرەك لە هەشت مانگ لەمەوبەرەوە خەریکـــی دەرکردنی القبس الدولیین جەنابی سەرەك چاوتان پێی کەوتووە ؟

ـ القبس الدولییم نەبینیوە بەڵام القبس خـــۆی دەبینم .

★ القبس الدولی ڕۆڵەی شەرعی القبسی ناوخۆیـــە .. چاپێکـــی نێودەوڵەتییەو .. ئینشەڵڵا ئەویش پشتیوانێك دەبێ لە جیهانی ڕۆژئاوادا بـــۆ عەرەبە ڕۆژئاواییەکان لە ئەورووپاو ژووروی ئەفریقیا .

ـ بە یارمەتیی خواو ئێمە شادمانین بـــە گەشەکردنـــی ڕۆشنبیریو ڕاپەڕینی فراوانـــی ڕاگەیاندنو ئەمە دەلاقەیەك دەبێ لەجیاتی هەموومان.

★ جەنابی ســـەرەك : ئێوە لە سەخاوەتو ڕەوشتتانا نوقمتان کردمو مـــن وا دەزانم کە لـــەو ڕۆژنامەنووسە کەمانەم کـــە لەم ماوەی دوایـــیەدا چاویان بە جەنابتان کەوبووەو .. ئەمە سەربەرزییە بۆم .. هەڵتان دا پێمانو ئینشەڵڵا لە چاوپێکەوتنی جەنابتان نابڕێین .

ـ خوا ئاگای لێت بێ .. ڕاستە من « پێدەم » لە چاوپێکەوتنی ڕۆژنامەگەریدا .

میوانداریی‌یەکی نایاب

ئەوەی لە بەغدادا دڵدەکاتەوە ئەو سەخاوەتو میوانداریی‌یەیە کە عێراقییەکـــان بەرامبەر بـــە میوانەکانیان دەیکەن ، بەڵکو سووربوونی کاربەدەستە عێراقییەکان لەسەر ئامادەکردنی هەموو جـــۆرە هۆیـــەکی ئیســـراحەت بۆمـــان ، هەرچەنـــدە زۆر ئیش‌وکاریان هەیـــە ، وایان لێ کردیـــن کە هەست بە نارەحەتـــی بکەیـــن بەڕادەیـــە کە هەر سوپاس بەتەنیا مافیان ناداتێ .. خوا ئاگای لێیان بێ .

سەرەکی بەڕێز : بەخێربێی بەسەر چاو چۆنن باشن ئینشەڵڵا ..

★ سەرنووسەر : سوپاس جەنابی سەرەكو لە خوا دەپاڕێینەوە کە عیراق هەر لە پێشـــکەوتنو گەشەکردنو بەهێزیدا بێ وەك ئێستای .

سەرەکی بەڕێز : خوا دەستان بگرێو سەلامەـ تتانکا .. چۆنن لە کوەیتدا ؟

★ سەرنووسەر : دوعاتان بۆ دەکەین جەنابی سەرەكو سوپاس بۆ خوا .

سەرەکی بەڕێز : ئەوەی مەبەستمانە لە کوەیتدا ئەوەیە کە بەشێوەیەکی تایبەتی کوەیتییەکان باش‌و شادمان بن لە کوەیتداو هەروەها سعوودییەکانیش. ئێمە لەپێشـــەوەی ئەوانەی کە لەناو دەوڵەتانی خەلیجدا ستایشیان دەکەین براکانمانن لە سعودیەو کوەیت .. بەڵام براکانیترمان ئەوەندەی هەڵوێستەـ کانیان گوێیان دەدەینێو .. هەڵوێستەکانیان لای ئێوە دیارەو ، ئێمە بە خراپە باسی هیچ عەرەبێك ناکەین هەتاکو ئەوانەیشیان کە بەڵای کەمەوە ئەرکی خۆیان جێبەجێ نەکردووەو وەك چـــۆن هەفتەیە لەمەوبەر لە بەردەم هەموو عیراقییەکاندا وتمـــان ئەوەندەمان بەسە عەرەب لە نوێژیا دوعامان بـــۆ بکا بە بێدەنگی ئەگەر نەیویست کەس گوێی لێبێ خوا نەبێ ، ئێمە بەوەندە قایل دەبین ئەگەر عەرەبی نەتوانێ بێجگە لە دوعاگ سەرکەوتن پشتیوانییەکی ئاشکرامان پێشکەش بکا بەڵام شـــتێکی ئاساییشە گوێ‌پێدان بە ڕادەی هەڵوێست بێو ، بە شێوەیەکی گشتی هەڵوێستی برایانمان لە خەلیجدا باشەو ، کوەیتو سعودیە بە شێوەیەکی تایبەتی هەڵوێستیان باشـــە .

★ سەرنووســـەر : سوپاس بۆ خوا . ئەمەیش دیارە لە پاوەڕو متمانەوە هەڵدەقوڵێ بەوەی کە عیراق خەریکی شەڕێکە کە شەڕی هەمووی عەرەبە نەك هەر عیراقو بەرگری‌کردن لە عیراق ئەرکێکـــی نەتەوایەتیو ئەخلاقیو میللییەو . لە خوا داوادەکەین کە دەستی عیراق بگرێ بۆ ئەوەی بەتەواوی سەرکەوێ چونکە سەرکەوتنی عیراق لە ڕاستیدا سەرکەوتنی جیهانی عەرەبە .

ئێمە بەداخەوە لە چەرخی تازەدا دەبینیـــن زۆربەی بارو دۆخی عەرەب بریتییە لە شکانو ئـــەم جەنگە تاقە جەنگێکە کە ئینشەڵڵا عەرەب سەرکەوتوو دەبێ تیایاو ئەمە پایەی عەرەبو ســـەربەرزییان بەرزدەکاتەوەو ئینشەڵڵا بەم جۆرە بەردەوام دەبێ .

ڕۆڵەتی چاکە لە شەخســـیەتی عەرەبیدا

سەرەکی بەڕێز : بە پشتو یارمەتیی خوا ،، ئەمە ڕاستییەکی براوەیە ، چونکە بنەماکانی هونەری نین بەڵکو مەبدەئیو عەمەلینو بەڵکو سروشتیشنو بەشێکن لە ڕواڵەتەکانی شەخســـیەتی عەرەبیو شەخسیەتی عیراقیو عەرەبی بە سەرشۆڕی ڕازی نابێو قبوولی ملکەچی ناکاو بە دەستدرێژی ڕازی نابێو بە توندو تیژی وەڵامی دەداتەوەو .. ئائەمەیە شەخسیەتی ڕاستەقینەی عەرەب ..

بەڵام ئـــەو تاقیکردنەوانەی کە فەرمووتنو باست لێوەکردن حاڵەتێکن کە لە نیشتمانی عەرەبدا ڕوویان داوە بەڵام شەخسیەتی عەرەبی ڕێگای ئەوەی بۆ ئەڕەخساوە کە خۆی دەربڕێ وەك ئەوەی کـــە پێویستە ، بەم جۆرە لەسەری حسێب‌کراوە بێ‌ئەوەی خەتای ئەو بووبێو ، بەزین بەسەر عەرەبدا سەپێنراـ وە ، لە کاتێکدا کە خەتای ئەوان نەبووە ، یانی لای خراپەی واقیعی عەرەبی خەتابارییەتی نەك ڕواڵەتەکانی شەخسیەتی عەرەبی .

بەڵام هەرچی چۆنێتی ئەمە بەشێکە لە مێژووی نزیکی ئێمەی عەرەب لەبەر ئەوە ، ئێمە دان بـــە مێژووی عەرەبیمانا دەنێین بە باش‌و ناباشیەوەو وەك چۆن پەندە چینییە کۆنەکە دەڵێ « مۆمێك داگیرسێنە لە جیاتی ئەوەی جنێو بە تاریکی بدەیت »..

Institut kurde de Paris

* *

دەقــی وتووێژە رۆژنامــەگەرییەكــەی سەرەكی فەرماندە

صدام حسین لەگەڵ سەرنووسەری رۆژنامــەی « القبس »ی

كوەیتی (محمد جاسم الصقر)دا

كەوابوو دەوری ئێمە ئەوەیە بگەڕێین بەشوێن شتێكی چاكەداو دەری‌خەین ، بەڵام شــتی خراپە ئەوەندەی زۆر لەبارەوە وتراوە بەڕادەیەك بەداخەوە هەندێ كەس باسی خراپە دەكا بۆ ئەوەی ڕزگاری بێ لەو ئەركەی كە بەسەریەوەیەتی بۆ ڕاپەڕینو ، دەڵێ‌خراپەكانی نەتــەوەی عــەرەب زۆرنو ئومێد نەماوە لەبارو دۆخیا ، لەبەرئەوە چارەی نیە سەر- شۆڕكردنو خۆ بەدەستەوەدان نەبێ ..!!

كەوابوو چی پێویستە ؟

ئەوە پێویستە كە بەشێك نەبین لەو حاڵەتەی كە ئەوە پیشان‌دەدا كە ئومێد نەماوە ! لام وانیە لاوانی عەرەب كە ئێوە بەشێكینی بەم شێكردنەوەیە ڕازین بەڵكو ئەركی مەوزووعی ئەوەیە كە هــۆی دیاردە سەلبی‌یەكان دەستنیشان بكەین‌و دەریانخەین‌و ئامادەیش بین لە دەروونەوە كە بەسەریانا تێپەڕین ، بــۆ ئەوەی بگەینە وەســفێكی تازەی نەتەوە كە ئیشكردنو هەناسەدرێژی پشتیوانی‌ی بكا .

★ سەرنوسەر : سەرەكی گەورەم قسەئەت ڕاستەو ، جیهانی عەرەب گیانی بەزینی تیایەو ئێمە ئامانەوێ باسی بارو دۆخی عیراق بكەین چونكە باشە بەڵام بە ئەمانەت‌و ڕاستی‌یەوە دەڵێین بارو دۆخی عیراق خەریكە گیانێك دەدا بەم ئەوەیەی كە كوێ‌دەدا بە بارو دۆخی عەرەبی‌و ئەتەوەی عەرەب‌و ســەر- كەوتنەكانی عەرەب‌و ئەم ئەوەیە لای‌وایە كە ئــەم شەڕە شەڕی ئەوەو هەر هی عیراق نیە بەتەنیاو ، شكانی عیراق ئەگەر ڕووبدا من لام وایە كە جارێكی تر بەپێوە ناوەستین‌و پاش ئەم بەزینانە كە جەنابتان بەشێوەیەكی‌تر ڕوونتان كردووە لام‌وایە‌من لەگەڵتا نیم لەبارەیانەوەو ، ئەگەر شەڕی عیراق نەقەومایە كە هەمووی هەر خراپە نیە بەڵكو چاكەی زۆریشی تیایە ، ئەگەر ئەم شەڕە نەبوایە هەستی نیشتمانی‌و نەتەوایەتی هەڵنەدەگیرسا ، چونكە لەوەتی ئــەم ئەوەیە دەركەوتوە وا هەستی كردووە كە لە چەرخی بەزینەدا لەدایك‌بووە لە بەزینەكانی ساڵی ١٩٤٨ەوە تا شەڕی ١٩٥٦ ، میسری‌یەكان ویستیان مەودایەكی تری بدەنێ‌و جوانی بكەن‌و بڵێن سەركەوتن بــوو كەچی لەڕاستیدا سەركەوتنێكی سیاسی بوو بەڵام لەبارەی سوپایی‌یەوە بەزین بوو ، هەروەها ســاڵی ١٩٦٧ و ساڵی ١٩٧٣و دێینە ســاڵی ١٩٨٢ كە تیژترین شەڕی بینی ، لە ساڵی ١٩٨٢یشــدا ویستیان عیراق بەم شەڕەوە خەریك‌بێ بۆئەوەی مەبەستەكانی خۆیان بهێننەدی لە خوارووی لوبناداو لە ڕێكخراوەی ئازادیخوازو یاســر عرفات بدەن‌و ئەگەر عیراق بەم شەڕەوە خەریك نەبوایە ئەوەیان بۆ نەدەهاتەدی بەڵام ئێستا عیراق خەریكە بریسكەی هیوایەك دەبەخشێ‌و ، ئەمەیش وەكو شێرپەنجەیەك وایە ، ئەگەر سەركەوێ‌و ، ئینشەڵڵا سەریشــی دەكەوێ ، شێرپەنجەیەك دەبێ بۆ ڕۆژاوا ..

سەرەكی بەڕێز : با ناوی بنێین ئیشك .

★ سەرنوسەر : بەڵێ ئیشكە ، كە بڵاوبووەوە جارێكی‌تر هەستێكی گەشبینی پەیدادەبێ‌و مرۆڤیش بەپێی سروشتی دەبێ گەشبین بێ ، هەرچەندە دەبینێ نایانەوێ عیراق لەم شەڕە ڕزگاری ببێ ج لەبەردی خوارەوە ، یا بەرەی‌تری بۆ دەجووڵێنن بۆ خەریك‌كردنی ، ئەگەر عیراق سەركەوت ، كــە سوپاكەی شارەزایی هەیەو باری باشەو نایابــەو چەكی ئاسمانیشی ئێستا بەهێزترین چەكی ئاسمانی‌یە لە جیهانی عەرەبدا ، نایانەوێ بۆی كە لەم شەڕە ڕزگاری بێ‌و . هیوامان ئەوەیە كە ئەم شەڕە دوایی بێت ، بەڵام هەتاكو ئەگەر شەڕیش كۆتایی هــات دەیانەوێ بە شتی‌ترەوە خەریكتانكەن‌و ئەمەیش كارێكی وا دەكا لە هەر یەكێ لە ئێمە كە دەستی لەسەر دلی دانێ لەترسیاو هیوام‌وایە نەكەوتبمە هەڵەوە لــە لێكدانەوەكەما بەڵام ئەمەیە بۆچوونم‌و .. هیوادارم نارەحەتم نەكردبێت .

ڕێگای زۆر هەیە بــۆ لێكدانەوە

سەرەكی بەڕێز : هەرگیز قسەكەت شتێكی‌وای تیا نیە كە خەڵك نارەحەت بكا چونكە منیش باســی ئەم شتانە دەكەم‌و ، من شادمانم بەوەی كە لــە لێكدانەوەدا جیاوازی لێتم ، چونكە مرۆڤ لە هەموو حاڵێكداو هەر ڕواڵەتێكی هەبێ ، مادەم كەیشتووتە سەر دەستەڵاتی ڕەسمی ، زۆر لە بۆچوونەكانی چار نیە ئەم شوێنە كاریان تێ‌دەكا ، وەكو چۆنیەتــی دەربڕین‌و باسكردنی ڕاستی بەشێوەیەكی ڕاستەوخۆ بەتایبەتی كاتێ كە پێوەندی‌یان بە واقیعی عەرەبی‌یەوە هەبێ كە زۆر ناسكی‌ی تیا هەیە ، لەبەر ئەم هۆیەو لەبەر زۆر هۆی‌تر ئێمە لە عیراقدا لۆمەی هەندێ برایانمان دەكەین لە عیراقدا یا هەندێ برایانمان لــە دەرەوەی عیراق چونكە هەمیشە داوا لە گەڵ دەكەن كە كاروبار بە هەمان شــێوە لێك‌بداتەوە كە ئەوان بەكاری‌دێنن ، لەبەرئەوە هەمیشــە پێیان دەڵێین ڕێگا بەرەڵڵاكەن با لێكدانەوەو دەربڕینی هەڵوێست ڕێگای خۆیان بگرن بەپێی تایبەتی‌یایەتی شــوێن‌و دەوری ئێوە ئەوەیە كە پێشموایەتی بكەن‌و ، دەوری پێشموایەتی ئەوە نیە كە دەبێ بیروڕا وەك یەك بــن بەڵكو ئەوەی دەوێ كە هەموو لە نیازو ڕێبازدا بە یەك ڕێگادا بڕۆن . هەرچەندەیش هێڵی ڕەوت پان بێ ڕەوتەكە ئەوەندە گــەورە دەبێ وەك جیاوازی نێوان ڕووباری بچووك‌و دەریای بەرز چونكە ناكرێ ژیان بخزێنرێتە ڕێڕەوێكی تەســك‌و جۆگەلەی بچووك‌و تەسكەوە . بەپێی ئەم تێگەیشــتنە ئێمە هەمیشــە بە هاوڕێكانمان دەڵێین واز لە خەڵكی دڵســۆز بێنن ، ڕۆشــنبیران‌و ڕۆڵەكانی گەل‌و نووسەران چەندەها لێكدانەوەیان هەیەو ،ڕەنگە هەندێ جاریش جیاواز بێ لە چارەكردنی دیاردەو كاروباردا لە لێكدانەوەكانتان‌و ڕەنگە لێكۆڵینەوەی جۆراوجۆر پێشكەش بكەن .. لە عیراقدا سیســتەمی ژیان ئاراستەكراوە یانی ســەركردایەتی‌یەك هەیە ژیان ئاراستە دەكا نەك بەومانایەی كە بە زۆر بێ ، بەڵكو بەومانایەی كە بوونی حزب لە لادێ‌و لە كارگاو لــە قوتابخانەو لە هەموو لاو چالاكی‌یەكی ژیاندا توانای ئەوەی هەیە ڕایەكی گشتی دروست‌بكا بەرەو ئــەو قەناعەتەی كە حزب باوەڕی پێ‌ی هەیە ، لەبەر ئەوە نووســەرو ڕۆژنامەنووسەكانمان حەساسی‌یەتیان هەیە بەرامبەر بە ڕەخنەگرتن لە هەر دیاردەیەك لــە كوەیتداو هەر دیاردەیەك بێ هەتاكو ئەگەر بۆ وێنە دیاردەیەكی هات‌وچوویش بێ ، یــا ڕەخنە لە هەر دیاردەیەك بگرن لە میسردا هەتاكو ئەگەر دیاردەكە كۆمەڵایەتی ئاسایی بێ لەو چەشنەی كە ڕۆژنامەكانی میسر ڕەخنەی لێ دەگرن یا ڕەخنە لە هەر دیاردەیەك بگرن لە خەلیج‌و جەزیرەدا لەو جۆرانەی كە لەلایەن ڕۆژنامــەی «القبس» یا لەلایــەن (مراة الامــه) و «الانباء» و «السیاسه» و هتدەوە ڕەخنەیان لــێ دەگیرێ .. ئەك چونكە ئێمە داوامان لێ كردوون كە ڕەخنە لەم دیاردانە نەگــرن ، بەڵكو لەبەر ئەوەی لایان‌وایە ڕەنگە براكانیان لەو وڵاتانەدا ڕەخنەگرتن لە یاسای هات‌وچوو لە دەوڵەتێكدا بیەستن بــە هەڵوێستی حكوومەتەوە ، چونكە كەرتی ڕۆشنبیری ئاراستەكراوە لای ئێمەو، ئەمەیش كارێكی كوشندەیە، چونكە ئەوە دەسەپێنێ بەسەر كەرتی ڕۆشنبیری‌و ڕۆژنامەگەریدا لە عیراق كە ئەتوانێ لەگەڵ ژیانــی ئەتەوایەتیدا بە شێوەیەكی زیندووانە مامەڵە بكــاو بەجۆرێكی ڕاست لەگەڵیا بكەوێتە كار ، لەبەر ئەوە من شادمانم كە پێم‌دەڵێ‌ی لەگەڵتا نیم لە لێكدانەوەدا ،چونكە ڕەنگە لایەكی شەخسیەتی‌منت‌دەردەبڕی لەوەی كە ناتوانم ئێستا پێت‌بڵێم بۆئەوەی حەساسیــەتی هەندێ لە براكانم نەهەژێنم ، چونكە باوەڕمان بەوەیە كە سەركردە هەمیشە هەموو ئەو شتانە نادركێنێ كە دەیانزانێ ، بەڵام نابێ شتی درۆ بڵێ ، بەڵام دەكرێ هەندێ جار پرسیارێ لە صدام حسین بكەیت‌و پێت بڵێم وەڵامی ئەم پرسیارەت نادەمەوە..یا وەڵام دەدا- تەوەو هەندێ ڕاستی دەدركێنێ‌و ڕەنگە باســی هەندێكی‌تریان ناكا ، بەڵام كە قسەی كرد ناشــێ ڕاستی وەرگێڕێ ، لەبەر ئەوە شادمانم كە پێم‌دەڵێ‌ی لەگەڵما نیت چونكە لایەك لەوەی لەگەڵما نیت تیایا ڕەنگە بەشێكی شەخسیەتی تیا دەبینم كە ئەمتوانی لەبەر ئەوەی كە كاربەدەستێكم كە ڕاســتەوخۆ هەڵوێستەكە دەربڕم بەو شــێوەیەی كە پێویستە ئەگەر هاووڵاتی‌یەكی ئاسایی بوومایە ، بەڵام ئێمە لە وەسفی ڕاستەقینە لانادەین لەكاتی وەڵامدانەوەدا لەوەی كە دوژمنی سەرەكیمانەو ، بە ڕوونی دەڵێین دوژمنی سەرەكیمان ئەوانەن كــە دوژمنی ئەتەوەی عەرەبن‌و ، بە پلەی یەكەم كێ‌یە ؟. زایۆنیزمە ... زایۆنیزم لەكوێ‌یە ؟ لە خاكی داگیركراوی فەلەستین‌و هەمــوو پارچەیەكی جیهاندایە كە لەگەڵ ڕێبازی دەســتدرێژی‌كەرانەو فراوانكاری‌یانەی ئەوانەدا بكونجێ كە لە خاكی داگیركراوی فەلەستیندان ... لە زایۆنی‌یەكان‌و هەندێ لەوانە لە فەرەنســادایەو هەندێكیان لە ئەمەریكاداو ، هەندێكیان لە ئینگلتە- رەداو ، هەندێكیان لە پۆڵۆنیاداو ، هەندێكیان لە ڕۆمانیاداو ، مادەم ئەوانە جوولەكەی زایۆنی بن دەبێ ڕقیان لە عیراق بێ‌و .. ئەمانە لەبەرئەوە ڕقیان لە عیراق نیە هەر چونكە بەشــێوەیەكی چاك جەنگی لەترســی ئەوەی بەرهەڵســتی ئارە فراوانكاری‌یە دەستدرێژانەكانیان بكا دژی ئەتەوەی عەرەب ... بەڵكو پێیش ئەمە لەبەرئەوە ڕقیان لە عیراقە چونكە ئەو ڕێگا ڕاستانەی دۆزیوەتەوە كە بەرەو شەخسیەتی ئەتەوەی عەرەب دەڕۆن لە بەش‌و ڕواڵەتە ناسراوە- كانیاو ئەوەی لە عیراقدا ڕوودەدات موعجیزەیەكی عیراقی نیەو ، هەر حاڵەتێكی عیراقی تازە نیــەو هیچی‌تر ، بەڵكو حاڵەتێكی عەرەبی‌یەو لــە عیراقدا دۆزراوەتەوەو .. من لەوە دڵنیام كە لە شەخسیەتی كوەیتی‌و ، شەخسیەتی جەزائیری‌و ، مەغریبی‌و ، میسری‌و ، یەمەنی‌و ، ســعوودی‌و ، لیبیایی‌و ، سووریایی‌و هەر شەخسیەتێكی عەرەبی‌ترشــدا هەیەو ئاشكرایشە كە ناتوانین ڕواڵەتە تایبەتی‌یەكان بخەینە پشت‌گوێ بەڵام وەك ڕێبازێكی گشتی ئــەو حاڵەتە عەرەبی‌یە تازەیەی كە لە عیراقدا دۆزراوەتەوە لە شەخسیەتی هەموو ئەوانەدا هەیە كە ناوم‌بردن .

ئەو نموونەیەی كە هەیە باشترە لە تیۆری‌یەكان

كەوابوو گرنگتر لە هەموو كتێبێك‌و ، هەموو تیۆری‌یەكان بە تیۆری بەعسیشــەوە ، هەرچەندە شەخسیەتی تازە دووریناخەمەوە لە تیۆری‌ی بەعسی بەڵكو ئەمە بە مەجاز دەڵێم ، هەموو تیۆری‌یەكان‌و هەموو كتێبەكان ناتوانن عەرەب بگەیەننە ئەوەی كە ڕاستەوخۆو بە ڕوونی‌یەكی‌وا كە گومانی تیا نەبێ، بەو شێوەیەی كە پەی بە شەخسیەتی خۆی دەبا كــە نموونەیەكی زیندوو لــە بەردەمیا ببینێ ، چونكە جیاوازی هەیە لەنێوان ئەوەدا كە كتێبێ بخوێنیتەوەو ســەیری ڕابوردووی پێچەوانەی نزیك بكا چونكە ئەوسا كە ئەگەر بۆنموونە بە سووریایی‌یەكانت بوتایە: شەخسیەتی ســوپایی سووریایی دەتوانێ جۆلان وەرگرێتەوە ئەگەر جوولەكان نەیكێڕنەوە بۆتان، ئەوانیش پێیان دەوتی : چۆن برا ؟ جوولەكە واو وان .. بەڵام ئێستا پێیان دەڵێ‌ی ئایا ســەیری براكەتان ناكەن لە عیراقدا شەش ساڵە خەریكی شەڕە بۆ بەرگری‌كردن لە ڕاستی بێ‌ئەوەی هیــچ دەستی لە شتێ هەڵگرتبێ لەسەر حیسابی ئاسایش‌و ســەربەرزی‌و كەرامەت .. كەوایە بە زایۆنی‌یەكان بڵێ خاكم بەجێ‌بێڵن‌و سەر دامەنوێنەو خۆت سووك مەكە بە هیچ مەرجێك‌و دەبینی ناچار دەبن بیگەڕێننەوە بۆت .. هەمان شت بەنیسبەت میسری‌و فەلەـ ستینیشەوەو شەخسیەتی ئادەمیزاد لێرە ڕێگــای ڕاســتی دۆزیوەتەوە .. ڕێگایەكی تازە كە ڕێگای جیهانی هاوچەرخە ، لەگــەڵ پارێزگاری‌كردنی ڕواڵەتە تایبەتی‌یە نەتەوایەتی‌و نیشتمانی‌یە ڕەسەنــ كەمانا بەتواناو پارێزگاری‌یەكی مەبدەئی‌یانەی باڵا ، لە ڕابوردوودا هەر توێكڵەكانی جیهانی هاوچەرخمان دۆزیبوەوەو ..

ئێمە لەمەدا ناچار بووین چونكە ئەو حاڵەتەی داسەپێنرابوو بەسەر ئەتەوەدا حاڵەتی ئارەزوویەكی خۆیی یا ڕەفتارێكی خۆیی نەبوو .. من ئەگەر هەر هاووڵاتی‌یەكی وا بوومایە كە لەدەرەوەی ئەو تاقیكر- دنەوەوە بژیایە كە ئێستا من تیایا دەژیم ، ڕەنگبو توێكڵی شارستانەتی فەرەنسا كارم تێ‌بكا ئەگــەر بڕۆیشتمایە بۆی ، بەڵام ئێستا هەر عیراقی‌یەك كە پێوەندی دەكا بە جیهانی دەرەوەوە لەگەڵ ڕەگەزە چاكەكانیا مامەڵە دەكاو لەگەڵ ناوكرۆكی شارستانی‌یە مرۆڤایەتی‌یەكان‌و ناوكرۆكی پێشكەوتنداو هــەر- كەسێكیش لە پلەی نیشــتمانی عەرەبدا هەمووی ئەگەر ڕەگەزە چاكەكانی شەخسیەتی تەواو بێ وا دەجووڵێتەوە ، لەبەر ئەوە دەڵێم ڕاپەڕین حاڵەتێكی تاكانە نایەتێتەوە دی ، بەڵكو دەبێ ئەقڵیەكی كۆمەڵانەو ڕێكوپێكی‌یەكی كۆمەڵانەی كار لە یەكگرتووو بیكاو ویستێكی كۆمەڵانە بێ بە سەیری هەرچەندە دەوری سەركردانەیش تیایا ئاشكرا بێ ، بەی‌بردن بە ڕێگای هاوچەرخ بەڕادەی جیاجیا لە كوەیت‌و سعودیەو جەزائیردا هەیەو دەڵێم بەڕادەی جیاجیا بەڵام پەی‌بردن بــە ڕێگای هاوچەرخانە بە واتای توانای ڕێكوپێك لــە مامەڵەكردنی زیندوو لەگەڵ ڕووداودا ، لەگەڵ ئەو شتانەدا كە تازە پەیدا دەبن‌و، لەگەڵ زانستو تێكۆڵینەلۆژیاداو هەموویان بخرێنە نــاو بەرنامەیەكەوە بــۆ بنیاتنانی ئابووری‌و ژیانی كۆمەڵایەتی‌و ، ژیانــی ڕۆشــنبیریدا ، لەبەرەی سوپاییداو لە هەموو ڕێڕەوەكانی ژیان‌و بوارەكانی بنیاتناناو ئەمە یەكەم جار لە نیشتمانی عەرەبدا ڕوودەدا .. بەشێوەیەكی‌وا داوامان لێ‌دەكا ئێمەی عەرەب هەموو كە شانازی پێوە بكەین‌و بیكرینە باوەش و هەوڵی بەرەوپێش‌بردنی بدەین چونكە شەخسیەتی عەرەبیمان دەردەبڕێ لە هەر شوێنێ بین .

ئەمانەن ئەو وردە شتانەی كە بە ڕەگەزەكانی ستراتیژی‌ی فراوان یا ستراتیژی‌ی گشتی ناودە- برێن‌و ، ئەوەی بەڕێوەیان دەبــا پێ‌ی دەوترێ سەركردایەتی‌ی باڵای ستراتیژی‌و ، ئێمە لــە زۆرانبازیمانا لەگەڵ (ئیسرائیل) ئەو شــارەزایی مەیدانیمان لێ‌كەم ئەبوو كە (ئیسرائیل) هەیبوو لەبارەی شەڕی یەكەمی جیهانی‌و شەڕی دووەمی جیهانی بەهۆی ئەو ڕەگەزانەیەوە كە لەناو سوپاكانی جیهان‌و دەوڵەتە گەورەكانی چونكە ڕەگەزەكانی لەناو سوپاكانی ئەڵمانیاو ئیتالیاو فەرەنســاو ئەمریكاو ئینگلتەرەو هەتاوەكو یەكێتی‌ی سۆڤیەتیش ، ئەك هەر لەبەر ئەوەی كە ئێمە ئەچووبووینە شــەڕێكی درێژەوەو ئەماندەزانێ مامەڵەی ڕاستەقینە لەنێوان چەك‌و زەوی‌و ئادەمیزاددا .. لەنێوان ڕەگەزەكانی ستراتیژی‌ی گشتی‌و هونەری بەكارهێنانی‌و مامەڵە- كردن پێ‌ی‌و هیچی‌تر ، بەڵكو سەركردایەتیشمان كە ئەبوو كە بتوانێ ڕەگەزەكانی ســتراتیژی‌ی گشتی بەجۆرێكی وا بەكاربێنێ كە مامەڵەكردنێكی ڕاست بێ‌و بتوانێ ئەو توانایەی كە لێ‌یەوە پەیدا- دەبێ بە شێوەیەكی تیژی‌وا ئاراستە بكا كە ناوچاوانی دوژمن كونكاو ڕیزو بنیاتی ببڕێ لە جۆرەها بواری دەروونی‌و كۆمەڵایەتی‌و ڕۆشنبیری‌و ئابووریدا لــە تاقیكردنەوە ڕابوردووەكاندا لەوانەی كە دەستم بۆ درێژكردن بەهۆزی سەركردایەتی‌یەكان ســەر- نەدەكەوتن لــە بەكارهێنانێكی بەكەڵكی ڕەگەزەكانی ســتراتیژی‌ی گشــتیداو بەهۆزی ڕەگەزەكانی ستراتیژی‌ی گشتی‌یان هەموو بە جیاجیاو دوور لە ڕەگەزەكانی‌تر بەكار دەهێناو ، توانایی‌یەكانی هێزە چەكدارەكان دوور لە قووڵایی‌یە زیندووەكانیەوە ، كە گەلە ، بەكار دەهێنراو چەكداركردنیش دووربوو لە ئەخشەو بیركردنەوە لە گۆڕەپان‌و پێویستی‌یەكانی شەڕو بارودۆخی ئابووری‌و ڕاگەیاندن‌و ڕۆشنبیری‌و كۆكردنەوەی دەروونی‌و كاروباری تریش هەر بەم- جۆرە بوو .

هۆكارەكانی شەخسیەتی تازە

بەڵام ئێستا ئەو حاڵەتە تازەیەی كە لە عیراقدا هەیە بەتەواوی جیاوازە لەو حاڵەتە سەلبی‌یانەی كە بوونە هۆی سەرنەكەوتن‌و خەتاكەیان خراپە سەر عەرەبەو .. ئەم حاڵەتە تازەیەیش لامان هەیە بەهۆی زۆر هاوكارەوە وەك درێژی‌ی تاقیكردنەوەی شەڕ كە زوو لێ‌ی دوام‌و باسیش باسی (ئیسرائیل) بوو و وتم ئــەو ڕۆژە دێ كە (ئیسرائیل) پەشیمان دەبێتەوە لەسەر درێژەپێدانی شەڕ چونكە من دەزانم كێ درێژە بە شەڕ دەدا كە خومەینی نیە ، چونكە خومەینی ناوەندێكــی باشــە بــۆ وەرگرتنی بیرە (ئیسرائیلی‌یەكان) كە دەكشێن بۆ ئێران‌و لەگەڵ دەمارە بەدە ڕقاوی‌و دەستدرێژیكەرانەو دواكەوتوو و فراوانكاری‌یەكانیاو لەگەڵ ئەو سووچە بیروباوە- ڕی‌یەیدا یــەك دەگرێ كــە خۆی تێ‌حەشــارداوەو برێتی‌یە لەوەی كە دەیەوێ (جیهانی ئیسلام ئازاد بكا)و ئێران بكا بە مەڵبەندی ئیمپراتوریەتەكەو ، بە داخەوە (ئیسرائیل) ئەو ڕەگەزە ئیجابی‌یانەی كە لە عیراقدا دروست‌بووبوون باشتر ئەبینێ لەوەی كە زۆر لە عەرەبەكان دەیبینن‌و بە برا عەرەبەكانمان دەوت وەرن بــرا عەرەبەكان .. فێربن‌و ئەوەمان فێركەن كە لامان كەمە بەهۆی ئاگاداربوون‌و كار لــە یەككردنی برایانە چونكە یەك سەرەنجامان هەیەو ڕێبازی گشتیمان دوورخستنەوەی زیان‌و خراپەو سەرشۆڕی‌یە لە ئەتەوەكەمان‌و خستنیەتیە ســەر ڕێگای بنیاتنان‌و سەقامگیری‌و ئاشتی هەمیشــە ئەوسا لە شۆڕەتی جیڤاراو تاقیكردنەوەی ڤیتنام‌و تاقیكردنەوەی سۆڤیەت‌و ئینگلیز لە شەڕی دووەمی جیهانیدا دەگەڕاین بەدوای جیاوازیدا لە ڕازی‌نەبوون بە سەرشۆڕی‌و دەربڕینی توانای ئادەمیزادانەو خۆ پێتەوكردن‌و گەل پێتەوكردن بەڵام ئێستا تاقیكردنەوەی عیراق هی خۆمانەو ، تاقیكردنەوەیەكی عەرەبی‌یەو هەر تاقیكردنەوەیەكی عیراقی‌نیە بەتەنیا ، لەبەرئەوە پێویستە كە عەرەب لەگەڵیا بكەونە مامەڵە بە ڕەخنەو سوودوەرگرتن ، چونكە زوبانی عیراقی‌یەكان زوبانی ئێوەیەو دەتوانن بێ‌تەرجومان لێیــان بگەن‌و نزیكن لێتانەوەو خاكەكەیان هەمان ئــەو خاكەی ئێوەیە كەوابوو وەرن سەیریان‌كەن چۆن شەڕ دەبەن بــە ڕێوەو ســەیركەن چۆن وادەكەن كــە ڕەگەزەكانی ستراتیژی‌ی گشتی لەناویەكدا كار لە یەكتری بكــا بەجۆرێكی‌وا كــە ڕەگەزێ وەرنەگرن‌و ڕەگەزەكانی تریان لەبیربچێ ، ســەیركەن چۆن تاقیكردنەوەی مەیدانی‌یان قووڵ بوەتەوە .

لای سەركردەكان بەجۆرێك بە هەڵسەنگاندن دەزانن جاری داهاتوو دوژمن چۆن دەجووڵێتەوە، پێش ئەوەی زانیاری‌یان پێ‌بگا لەبارەی جم‌وجووڵو ئەخشەكانیەوە بەڵام بەداخەوە دەبینی عەرەب بــەو شێوەیەی كە پێویستە سوود لە تاقیكردنەوەی شەڕ نابینن .

★ سەرنوسەر : قســەیەكی ئاسایم هەیە جەنابی سەرەك ، من بەتەواوی لەگەڵتام هەرچەندە تۆ بەشێوەیەكی ناڕاســتەوخۆ وتت ، كە بنیاتنانی دەوڵەتی تازەو تەوارەی گشتی‌ی دەزگای دەوڵەت ڕەگەزێكی سەرەكی‌یە لە بنیاتی كۆمەڵگاو دەوڵەتداو ئەمە ئێستا لە عیراقدا دەكرێ‌و . من ئەم قسەیە بۆیە دەكەم چونكە لــە بەردەم صدام حسیندا دانیشتووم ، چونكە ئەگەر بمزانیایە هەڵەیەك هەیە دەموت ، بەڵام ئێستا من بەهۆی ئەوەوە كە بینیم‌و ، من بێگانە نیم لە عیراق ، ئەوەی كە ئێستا دەیبینم‌و لە ئەنجامی ئەو گۆڕانانەدا كە لە ساڵی ڕابوردوودا ڕوویان‌داوە لام‌وایە كە لێرە دەوڵەت هەیەو ئــەم دەوڵەتەیش بە ڕێگایەكدا دەڕوا كە شارەزایەتی‌و . بەرنامەو ئەخشەیشی هەیەو هەتاكو دەبشزانێ كــە ئادەمیزادی عیراقی دەزانێ چی‌دەوێ‌و لەسەر ئــەم ئەساسە ڕەفتار دەكاو ئائەمە مەترسی هەیە بۆ هەموو كەسێ كە وێرانی بوێ چ بۆ عیراق یا بۆ ئەتەوەی عەرەب .

سەرەكی بەڕێز : دوژمنانمان لە چەكەكەمان ناترسن ، بەڵكو لە شەخسیەتی تازەمان دەترسن‌و ، (ئیسرائیل) لەبەرئەوە ئەیدا لە كوورەی ئەتۆمی‌ی تەمووز چونكە بۆمبای ئەتۆمی دێنێتە بەرهەم ، بەڵكو لە كوورەی تەمووزی دا بۆ ئەوەی ئەهێڵێ ئادەمیزادی پێشكەوتووی وا دروست‌بكا كە ڕێگای زانســتی كارىگەر بدۆزێتەوە ، ئەوەی دەستنیشــان كراوە

شەخسیەتە تازەکەمانو ، ئەمە حەزدەکەم ئەگەر باوەڕت پێ‌ی بێ ، لەسەری بدوون لەگەڵ براکانتاو بەوردی نیازەکانی دوژمنانی ئەتەوەکەمان ڕوونکەنەوە ، چونکە ئەوان لە چەکەکانمان ناترسنو ، لە ژمارەی دانیشتوانمان ناترسنو ، لە پارەو پوولمان ناترسن ، چونکە ئەمانە هەموو ڕەنگە ببن بە بار بەسەرمانەوە ئەگەر لەسەر شەخسیەتێکی تواناو هاوچەرخو مەبدەئی ئەوەستابنو دەشێ چەکمان ببێ بە بار بە سەرمانەوەو ژمارەی دانیشتوانمان ببێ بە بار بەسەرمانەوەو پارەو پوولمان ببێ بە بار بەسەرمانەوە لەبەرئەوە ئەوان لە شەخسیەتیان دەترسن ئەگەر ڕێگای ڕاستی دۆزی‌یەوەو بەمە مەبەستم وێنە لە هیندو بەنگلادیشدا ژمارەی دانیشتوان بارە بەسەریانەوەو هەروەها لە میسری عەرەبیشدا دانیشتوانی بارن بەسەریەوەو لە فەتەردا پارەو پوولی بارە بە سەریەوەو لە لیبیادا چەکەکەی بارە بەسەریەوە لەبەرئەو لەشەخسیەتمان دەترسنو،ئەگەر ڕێگای شەخسیەتمان دۆزی‌یەوە لێمان دەترسن ، ئەوکاتە من لەگەڵتام کە پیلانیان ڕاناوەستێ بەڵکو بەردەوام دەبێ بەڵام ئەگەر پەیمان بە شەخسیەتمان برد دەتوانین بە یارمەتی‌ی خوا هەموو پیلانەکانیان پووچەڵ بکەین ، چ لە کوەیتدا یا لە سعودیە یا لە عیراق یا لە فەتەر یا لە لیبیادا .

بەرەی ژووروو

★سەرنووسەر : جەنابی سەرەك‌لە قسەکەی جەنابتانەوە وای بۆ دەچم کە قسەکەمو لێدوانەکەت وامان لێدەکا کە ڕێك‌بین لەسەر ئەوەی کە دوژمنانی ئەتەوە واز لە عیراق ناهێنن ئەگەر بۆیان بکرێ ، ئەوەی دیارەو ئاشکرایە عیراق بە یارمەتی خوا سەرکەوتووە لە شەڕدا بەسەر ئێرانا .. ئەگەر شەڕ گەیشتە کۆتایی ئایا جەنابتان لای‌وایە کە دەست لە (بەرەی ژووروو) هەڵدەگرن کە جێگا هەناسەیەکە بۆیان بەهۆی هاندانی کوردەکانو شیوعی‌یەکانەوەو ئەمە بلاوە ؟

سەرەکی بەڕێز : من وەڵامی ئەمەت دەدەمەوە.. یەکەم : ئەوان توانای ئەوەیان نیە لەمەولا پیلانی لەمە گەورەتر دروستکەن دژی عیراقو .. من ئەم پیلانە بە چاوساغو کوێریشی دادەنێم لە هەمان‌کاتدا .. چوار چاوی هەیەو ، هەموو پیلانێ غەیری ئەمە بە دوو چاوەوە دێت ئەمە ئەبێ کە بە دوو چاوی نووقاوو دوو چاوی کراوەوە هات بۆمان .

دوو چاوە ڕاستەوخۆکانو ، دوو چاوە نووقاوەکان بریتین لە کۆکردنەوەی ئەوانەی کە لەژێر دروشمێکی ئایینیدا هاتوونەتە جۆش ، ئەوانەی هاتنە ڕادەی ئەوەی کە بە قاچیان لەغەم بکەنەوە ، بەڵام ئێستا شتێکی‌ترن ، بەڵام ئەخوازەڵلا ئەگەر هەر سەرکەوتنێکیان دەستکەوێ هەرچەندە بچووکیش بێ وایان لێدەکا بگەڕێنەوە بۆ کوێری‌یەکەی پێشوویان.

لە تافیکردنەوەکانی شەڕەکانی ئەوسادا کە لە جیهاندا قەومان ، بە زۆری سوپاکان بە مێشك‌و چاوی کراوەوە ڕووبەڕووی یەکتر دەبوونەوە چ لە پلەی سەرکردایەتی‌یە سوپایی‌یەکانا یا سەرکردایەتی‌یە سیاسی‌یەکانا ، فەرەنسایی‌یەکان کاتێ کە شەڕێك دەدۆڕێنن لەگەڵ ئەلمانەکاناو ئەلمانەکان ئەوەیان دەخەنە بەردەم کە ئاشتبێنەوە بەشێوەیەکی‌وا فەرەنسایی‌یەکان لە وڵاتی خۆیانا بمێننەوەو ئەلمانەکان لە وڵاتی خۆیانا ڕازی دەبنو ، ڕێژەیەکی باڵای وا هەیە کە هەموو ڕێکن لەسەری ئەوەیە ئەو وەحدەیەی بۆ نموونە لەسەدا بیستی لەدەستچووو بەردەوام بێ لەسەر شەڕ بەشێوەیەکی باش ئەوە بە وەحدەیەکی پاڵەوان دادەنرێو ، ئەو وەحدەیەی ئەوەندەی لەکیس‌بچێ .. زیانەکەی بە گران دادەنرێو ،فلان ڕێژە بە جۆری سادە دادەنرێ ، ئەم ڕێژانە هەمووی لە فەرهەنگی ئێرانی لابراون .

کەوابوو ئەوان کوێری‌ی ئێرانی‌یان بەکارهێنا بە چاوی زایۆنی‌یەوە کە سەیرمان دەکاو ، ئەم شەڕانە گرانتر شەڕ بوونو جۆرە شەڕێکن کە بۆ یەکەمجار ڕووبەڕووی ئەتەوایەتی‌ی عەرەب دەبنەوەو ، لەمەوپێش شەڕی‌وا فراوانو بەم جۆرە بەیەکداچوو و ئاڵۆز لە سەنگەرو بیروباوەڕدا ڕووبەڕووی نەبوەتەوە، چونکە خومەینی‌یەکان کاتێ کە قسە دەکەن وا ئیدیعا دەکەن کە نوێنەری موسوڵمانانو خەڵکی موسوڵمانن لەگەڵ هەموو ئەوەدا نە ئەو شەڕەیلە هەڵیگرتبوو کە خومەینی پێ‌ی‌هات لەو پڕوپاگەندەو ئامادەبوونەی کە زایۆنیزمی جیهانیو ناوەندە هەڵپەرستو کینە لەدڵەکانی جیهانو ناوچە کردیان، ئێمە لە عیراقدا گەلێکین بە شێوەیەکی گشتی لە سوننەو شیعە پێکهاتووین جگە لە ئایینو تایەفەی‌تر .

کە وابوو ئەو حاڵەتە خومەینی‌یانەیە وا چاوەڕوان دەکرا عیراق ڕامانێ بەگوێرەی حیساباتی پیاوخراپانو پاش ئەمە عیراقی‌یەنان لەوە تێدەگەن کە کەوتوونەتە بیرێکی تاریکی بێ‌پایانەوە .

لەبەرئەوە کاتێ کە بە چاوی بیناو ئەقڵی کراوەوەو بە توانایی‌یەکی ئاشکراوە لە یەکەم ساڵەوە ڕووبەڕوویان دەبینەوە شەخسیەتی عیراقی لێرەدا دەردەکەوێ کە دەتوانێ خێراو بە ئەقڵ بکانە ئەنجامی ئەو شتەی کە نابینێو کاری‌تێبکا بەو جۆرە دووربینی‌یەی کە دەبینێو بە تواناو بە ئەرمیشەوە .

بەهۆی ئەم ڕواڵەتە سەرەکی‌یەوە لە شەخسیەتی عەرەبیداو مەبەستم بیرکردنەوەو ڕەفتاری مەنتیقی‌یە خواوەندی گەورە ئەوەی بە عەرەب سپاردووە کە پەیامەکەی بگەیەنێتە دوورترین

دەقی وتووێژە ڕۆژنامەگەرییەکەی سەرەکی فەرماندە

صدام حسین لەگەڵ سەرنووسەری ڕۆژنامەی « القبس »ی

کوەیتی (محمد جاسم الصقر)دا

شوێن وەك من لەوباوەڕەدام .. لێرەدا دەوەستین بۆئەوەی بڵێم کە ئەم شەڕە گرانترو درێژترین شەڕ بوو .. کەوابوو سەرکەوتن تیایا ، بەیارمەتی‌ی خواش سەرکەوتووین ، کارێکی‌وا دەکا هەموو پیلانەکانی‌تر پیلانی پلە دوو یا سێ بن چ لە شاخەکانی کوردستانەوە یا لە جێ‌ی ترەوە .

★ سەرنووسەر : لەڕاستیداو دوور لە هەر چاوپێکەوتنێکی ڕۆژنامەگەری‌یانە ئەمە شادمانم دەکا کە دەیبیسم ، جەنابی سەرەك چونکە قسەی‌وامان پێ‌دەگا کە کەسی‌وا هەن دەیانەوێ هەندێ لایەن بجووڵێننەوەو ئاشووب بنێنەوە لە عێراقدا .

سەرەکی بەڕێز : لەوەیش زیاترت پێ ڕادەگەیەنم کە دوژمنانی عێراقو ئەتەوەی عەرەب هیچ ئەڵقەیە لەو ئیحتیاتی‌یە دابینکراوەیان نەهێشتووەتەوە ئەبانهاویشتبێتە ناو شەڕەکەوەو هەموو هۆکاروو بارو دۆخێکی مەسەلەی کوردیان جووڵاندووە بە مەوزوعی‌و ئامەوزووعی‌یەوە کە دەبنە هۆی کەمکردنەوەی کۆششو توانای عێراق . ئەمە لە یەکەم ڕۆژی شەڕەوە وابووە تائێستاو سوپاس بۆخوا کاروبار بەوجۆرەیە کە دەیبینی .

بەرەی گفت‌وگۆکە لەگەڵ سۆڤیەتدا

★ سەرنووسەر : جەنابی سەرەك لە بارودۆخی ڕاگەیاندنی ئێستای عەرەبیدا زۆر کاروبار هەیە ، بۆ نموونە پیاو پرسیار لە شەڕی یەمەن یا بارو دۆخی لوبنان دەکاو هەندێ زانیاری دەست‌دەکەوێو ، سەردانەکەی جەنابت بۆ مۆسکۆ یەکێکە لەو سەردانانەی کە ڕۆژنامەنووس کەمترین زانیاری لەبارەیەوە وەرگرتووە ، ئایا بەوڕادەیەی کە بتوانرێ دەتوانین بزانین ئەو بەرەی لە مۆسکۆ دەستکەوتووە چی‌یە ؟

سەرەکی بەڕێز : شتێکی سەرەکی هەیە : یەکەم : نزیکەی هەمووی ئەوەم خوێندووەتەوە کە لە ڕۆژنامەکانی کوەیتدا دەنووسرێو سەیرم‌کرد ئەوەی لە ڕۆژنامەکانی کوەیتدا دەنووسرێن بە شێوەیەکی گشتی لە چوارچێوەی ڕێبازی واقیعیو مەنتیقیدان ، هەتاکو هەندێکیشیان کاروباری وایان نووسیبو وەکو بڵێ‌ی نزیك بووبن لە ژووری گفت‌وگۆکانمانەوە لەگەڵ سەرکردەکانی سۆڤیەتدا ؛ ئەمە ئەوە دەردەخا کە چەندە ڕۆژنامەو گۆڤارە کوەیتی‌یەکان هۆشیارنو ، بەمە خۆشحاڵ دەبین، ئەو دابەی کە بەگشتی لە دەوڵەتمانا پێڕەوی دەکرێ ئەوەیە کە ئەگەر لایەك لە لاکان شتێ ئەڵێ لەبارەی گفت‌وگۆیەك کە کردبێتمان لەگەڵی ئێمە هیچ نالێینو ئەمەیش داب‌ونەریتێکە کە بەشێوەیەکی تایبەتی بارو دۆخی عەرەبی دروستی کردووە زیاتر لەوەی کە پێویستی‌یەکی پێوەندی‌یەکانمان بووبێ یا بێ لە نێو دەوڵەتاندا لەگەڵ بێگانەکانا ، پێیشت دەڵێم بۆچی .

بە شێوەیەکی گشتی پاش ئەوەی گەیشتینە جۆرە شارەزایی‌یەکی سیاسی بەهۆی جێگامانەوە لە دەوڵەتدا سەیرمان‌کرد بێ‌متمانەیی‌یەك هەیە لەنێوان برا عەرەبەکاناو ، هەریەکەیان کاتێ کە لەگەڵ براکەیا دادەنیشێ چاوەڕێ‌ی ئەوە دەکا کە قسەکەی دوای دوو ڕۆژ بکانە ڕۆژنامەکانو ، مەبەست لە خوتبەو قسەی کۆبوونەوەکانی عەرەب ئەوەیە کە لایەك سەرخەن بەسەر لایەکداو دڵ ڕازی‌کەن هەتاکو ئەگەر ئەمە ڕازی‌کردنی مەسەلەکەیشی تیا نەبێ .

منو براکانم لە سەرکردایەتیدا لەم دیاردەیە کۆڵیوینەتەوە بەوپێ‌یەی کە دیاردەیەکی سەلبی‌یەو ئەگەر بەردەوام بێ دەبێتە هۆی ئەوەی ئەهێڵێ کار لە یەککردن ڕووبدا ، چونکە ئەگەر نەچێتە دەمەتەقێ‌یەکی قووڵەوە لەگەڵدا ناتوانین کار لە یەك بکەینو مەبەستیش بە کارلەیەککردن ئەوەیە هەرچەندە سەرکردە عەرەبەکان دێنو لە شوێنێکدا دادەنیشنو، شتێکی ئاساییشە کە هەر یەکەیان هەڵوێستێکی هەبێ لەبارەی کاروباری ژیانو ئەو بەرنامەی کارەی کە نیازە باس‌بکرێ بەڵام مادەم هاتووەو دەگا بە براکەی ڕێ‌ی تێ‌دەچێ کە قەناعەتەکانی لەلایەن قەناعەتەکانی براکەیەوە کاری تێ‌بکرێ بە باشی‌و ، هەروەها ئەویش بە باشی کاردەکاتە سەر براکەی بە باشی ، کە وانەبێ ئیتر بۆچی کۆدەبنەوە .. کەوابوو پیاو ئەگەر کاربەدەست بێ یا مرۆڤێکی ئاسایی بێ کاتێ کە لە کۆبوونەوەیەکدا ئامادە دەبێ کە بۆ بڕیاردان بەسترابێو لە هەر پلەیەکدا بێ ، دەبێ ئەوە دابنێ کە کۆبوونەوە لەوکاتەدا کە ڕەنگە جیاوازی‌ی بیروباوەڕی تیا ڕووبدا دەبێ ئەو ئامادەبی‌یەیش تیابێ بە ئەقڵێکی کراوەوە حاڵەتێکی چاوەڕێ‌کراوە بۆ دروستکردنی بڕیاری هاوبەش ئیتر ئەو بڕیارانە بەزۆری درابن یا بە ڕێکەوتنی کۆمەڵەکە وەك چۆن لە کۆبوونەوەکانی کۆمەڵگای عەرەبداو بەیەك‌گەیشتنەکانی لووتکەکانا ڕوودەدا .. بەپێ‌ی ئەم بۆچوونانە ئێمە بەتوندی ڕەخنە لەو ڕایە

دەگرین کە دەڵێ بەیەك‌گەیشتنە عەرەبی‌یەکان نابێ بکرێن ئەگەر پێش ئەمە سەرۆکەکان لەسەر هەموو شتێ ڕێك‌نەکەوتبن . ئەگەر مەسەلەکە وابێ ئیتر بەیەك‌گەیشتنو دەمەتەقێ بۆچی‌یە ؟ مادەم عەرەب بریتین لە چەندەها دەوڵەتو ڕژێمە جیاوازی لە بیروڕادا شتێکی ئاسایی‌یەو جێگای ڕاست بۆ گەیشتن بە بیروڕاو هەڵوێستی هاوبەش ئەوەیە بەیەك‌بگەینو هەریەکێ لە ئێمە ڕای خۆی بڵێ نەك بۆئەوەی ئەم ڕایە بڵاوکاتەوە یا بۆ مەبەستی پڕوپاگەندە بوترێ بەڵکو هەر یەکێ لە ئێمە لە ئارەزوویەکی ڕاستەقینەوە بجووڵێتەوە بۆ کارلەیەککردن لە یەکتریمان بە مەبەستی دروستکردنی هەڵوێستێك کە خزمەتی ئەتەوە بکا چ ئەوەی یەکێ لە ئێمە بەوی‌تر بسەلمێنێ کە بۆچوونەکەی ئەو ڕاستە ، یا دەست لە قەناعەتەکەی بێنێ کە بینی بۆچوونەکەی‌تر ڕاستە بێ ئەوەی هەست بە بارگرانی بکا بەرامبەر بەمە یا ئەوە .

لەبەرئەمە لە پلەی یەکەمدا وای‌لێ‌هاتووە ئەگەر لایەکەی‌تر لەوانەی کە هەر دەمەتەقێ‌یەك یا چاوپێکەوتنێك یا کۆبوونەوەیەکی لەگەڵدا بکەین لەبارەی گفت‌وگۆکانمانەوە لەگەڵی ، ئێمە قسەی لەبارەوە ناکەین بەڵکو حەساسیەتی ئێمە گەیشتوەتە ڕادەیەك کاتێ کە یەکێ لە مەلیکە عەرەبەکان یا سەرۆکە عەرەبەکان بە تەلەفۆن قسەمان لەگەڵ بکا باش شەڕ بە براکانم دەڵێم هەواڵ بڵاومەکەنەوە لەبارەی ئەم قسەکردنەوەو گوێ لە ئێستگەی ئەو لا تایبەتی‌یە بگرن ئەگەر باسی ئەوەیان کرد کە بە تەلەفۆن قسەی کردووە لەگەڵمانا ، هەواڵەکە بڵاوکەنەوەو هەمان شێوە بەکاربێننو هیچی بۆ زیادمەکەن ، چونکە لەوە دەترسین کە جارێکی‌تر پێوەندیمان لەگەڵ نەکەن بۆ ئەوەی هەواڵمان بپرسن یا پشتگیریمان بکەن بە دڵ چونکە ڕەنگە هەندێ لە برایانی عەرەب ویستبێتیان پێوەندی بە صدام حسین‌ەوە بکەن بۆ ئەوەی پێ‌ی‌بڵێن خوا قەوەتت بداتێ ، سەرکەوتنتان پیرۆزو ، نایانەوێ ئێران بەمە بزانێو ، ئەگەر صدام حسین هەواڵەکەی دا بە ڕۆژنامەکان ئایا ئەمە مانای ئەوە نیە کە پێوەندی‌ی بەیەك‌گەیشتنی لە پێوەندی‌یەکی‌تر حەرام‌کرد بۆ جارێکی‌تر ، چونکە ئەوە گرنگ نیە کە لەبەردەم جیهاندا دەرکەوین کە فلان یا فیسار پێوەندی کردووە بەڵکو مەبەست ئەوەیە کە پێوەندی زیادکەین لەنێوانمانا بۆئەوەی پێوەندی‌ی برایانەی ڕاستەقینە دروست‌بکەین چونکە ئەمە بناغەی ئەم دابو نەریتەیە .. دەگەڕێمەوە بۆئەوەی بڵێم باسی گفت‌وگۆکانمانم کرد لەگەڵ سەرکردەکانی سۆڤیەتداو شادمانیمان بە ئەنجامەکانی دەربڕی لەو هەواڵەدا کە لەبارەی کۆبوونەوەی سەرکردایەتی‌ی قوتری‌و ئەنجومەنی سەرکردایەتی‌ی شۆڕشەوە بڵاوکردەوەو ، سۆڤیەتەکانیش باسی گفت‌وگۆکەیان کرد کە کۆبوونەوەیەکیان بۆ مەکتەبی سیاسی‌یان بەست .

★ سەرنووسەر : جەنابی سەرەك ڕەنگە ڕاگرتنو بڵاونەکردنەوەی دەنگوباسی گفت‌وگۆکانی نێوان عێراقو یەکێتی‌ی سۆڤیەت لە تواناداهەبێ بەڵام ئەمە لەگەڵ دەوڵەتی‌تری ڕۆژاوایدا لەتوانادا نیە .

سەرەکی بەڕێز : نا .. ئاشکرایە جیاوازەو ، ئێمە لە بنەڕەتدا پارێزگاری‌ی دابو نەریتمان دەکەین بەڵام ڕەوشتی لاکەی‌تریش حیساب دەکەین لەم هەواڵانەداو ئەگەر بۆ وێنە سەیرمان‌کرد ئەو هەواڵانەی ڕۆژنامەکانی بەریتانیا یا فەرەنسا ڕاستو ورد نین ، ئەوکاتە ناچار دەبین باسی هەندێ شت‌وەمەك بکەین کە کاروبار بخاتەوە شوێنی ڕاستی خۆی .

بەنیسبەت سەردانەکەمانەوە بۆ یەکێتی‌ی سۆڤیەت ئێمە بە شێوەیەکی گشتی خۆشحاڵین ، ئەم دەربڕینی خۆشحاڵی‌یە هەر لەبەرپێوەندی‌ی چاك نیە بەتەنیا ، یا بەهۆی پێوەندی‌ی ئابووری‌یەوەو بەس ئێمە لامان وایە بناغەی پێوەندی‌ی نێوان دوو دەوڵەت یا زیاتر لەیەك‌گەیشتنی سیاسی‌یەو ، پێشکەوتنی پێوەندی لە بوارەکانی‌تردا بە ئەنجامی ئەمەی دەزانین ، چونکە ئەو شتە سەرەکی‌یەی کە زۆر لەسەری‌ڕۆیشتین لە مۆسکۆ باسی ئەو مەسەلە سیاسی‌یە بنەڕەتی‌یانە بوو کە بەشێوەیەکی گشتی پێوەندیان بە ناوچەکەوە بوو و هەتاکو هەندێ لەو بابەتانەیش کە بە شێوەیەکی تایبەتی جیهان خەریکە پێ‌یانەوەو ، سەیرمان‌کرد لە هەردوو وڵاتدا ڕێکین لەسەر ئەو مەسەلانەی کە باسمان‌کردنو ، سەیرمان‌کرد کە گیان ئامادەیە لای هەردوو لای عێراقی‌و سۆڤیەتی بۆ ئەوەی ڕێگای بەیەك‌گەیشتنو کارلەیەککردن دووپات‌کەنەوە نەك شتی‌تر .

لەبەرئەوە ئێمە زۆر شادمانین بەم سەردانەو وەك بزانین سۆڤیەتەکانیش شادمانن پێ‌ی .

★ سەرنووسەر : ئاشکرایە سۆڤیەتەکان شادمان بوون بە بەیەك‌گەیشتنەکەو ئینشەڵلا ئەنجامی ئەمە لە بەرەی ئێراندا دەردەکەوێ دوای ئەمە چونکە ئەگەر سۆڤیەتەکان قورسایی خۆیان دایە باڵ ..

سەرەکی بەڕێز : سۆڤیەت دەوڵەتێکی گەورەیەو کاتێ کە قەناعەتی بە مەسەلەیەك ببێ بێ‌گومان بە جۆرە شێوەیەك کاری تێ‌دەکا .

★ سەرنووسەر : سەرەکی گەورەم .. تۆ (القبس) دەناسی‌و ئێمە خۆمان بە ڕۆژنامەیەکی عەرەبی دەزانینو لەگەڵ بۆچوونە عەرەبی‌یەکاندایین لە هەقداو ئینشەڵلا عێراق لەسەر هەقەو . هەڵوێستی ئێمە بەرامبەر بە شەڕی عێراقو ئێران لەبەر صدام حسین نیە .

سەرەکی بەڕێز : نا .. بەڵکو لەبەر خۆتانە بۆئەوەی شەخسیەتی خۆت وەك عەرەبێك دەربڕی .

– قەبەس – پێشنیازی ئاشت بوونەوەی سوریاو عیراق دەکەین .

★ سەرنووسەر : بەتەواوی وایە ، ئێمە صدام حسین بەرابەری ئەو لابەلە دەزانین .. عیراق وای‌لێ‌هاتووە پێویستی بە پاڵپشتو پشتگیری‌کردنی ڕاگەیاندن نەبێ . بەڵکو پێویستی بە هەرشتێکە کە عەرەبێك بتوانێ پێشکەشی بکا ، پرسیارێکم هەیە تکام وایە دڵتەنگی دروست نەکا ، بانگەوازمان ئەتەوەیی‌یە ، ئایا دەتوانرێ قەبەس دەست‌پێشکەری بکاو خاوەن بانگەواز بێ‌و ئێمە ئێستا سوری‌یەکان هەڵوێستیان وەك پێشوو نیە ، بەڵکە لە هێرشی ڕاگەیاندنیاندا لایەنێ بێ‌دەنگی‌یان گرتووەو بەتایبەتی پەیوەندی‌یان لەگەڵ ئێراندا وەك جاران نەماوە ، بەڵکو ناکۆکی هەیەو زوربەی ناکۆکیشیان لە لوبنانە . ئایا دەتوانین قسەیەکی باشمان لە صدام حسین گوێ لێ بێ دەربارەی گەڕانەوەی پەیوەندی سوریاو عیراق ؟ و قەبەس ڕابەری بڵاوکردنەوەی بێ ؟

سەرەکی بەڕێز : صدام حسین بەو بنەڕەتە ڕازی‌یەکە وەزیری ڕاگەیاندن دەربارەی دواو وانەزانم لێ‌ی ئاگاداری ؟

سەرنووسەر : بەڵێ لە ڕەت‌دانەوەی قسەکانی عبدالحلیم خدام‌دا .

سەرەکی بەڕێز : ڕێم‌بدە با هەروەك عادەتمان وردو ڕاستگۆبم ، ئێمە لەو بڕوایەدانین کە سوریا هەڵوێستو پەیوەندیی چاك نەکردنی خۆی لەگەڵ عیراقدا لەسەر بیروباوەڕ بێ ، کاربەدەستانی سوریا لە سیاسەتدا بچووك نین تاوەکو بڵێین ئەوان بیرو باوەڕنازانن و ئێستا دەتوانن ڕێ‌نمایی بکەن دوای ئەوەی ڕێ‌یان هەڵەکردبوو .. کەواتە هۆی عەمەلی هەن کە وایان لێ‌دەکا لەم باسەدا بێن و بچنو ئەو هەڵوێستە لە باڵ دوژمندا بوەستن ... هۆی عەمەلی‌یەکانیش کورتە سوورێکی بۆ کورت بێنو ئەوانە هەیە کە بیروباوەڕیان بەلاوە مەبەس نیە .

بەئاشکرا سیاسەتمان ئەوەیە کە پەیوەندیی باش لەگەڵ هەموو برا عەرەبەکانمانا بێ بواردن بەستین ، هەرکاتێك دەرفەتو دۆخو بار بۆ پێکهێنانی ئەو جۆرە پەیوەندیی‌یە ڕەخسا .

ئەو بنەڕەتەش بەسەر سوریادا دەگونجێ ، ئەگەر دەرفەتو ئامادەیی بۆ پێکهێنانی پەیوەندیی دراوسێ‌یانە هەڵکەوت .. پەیوەندیی‌یەکی دوور لە پیلانگێڕانو بێتەوبەرەو هەریەکێکمان ڕێزی لە سنووری ئەو پەیوەندیی‌یە گرت .. وا ئێمە ئامادەین بۆ پێکهێنانی ئەو جۆرە پەیوەندیی‌یە .

ڕابوردوو تاڵە ، تاڵە ، تاڵە هەروەك لە سەرەتای قسەکەماندا وتمان ، بەڵام گرنگ ئەوە نیە کە تەنها چۆن ڕەخنە لە ڕابوردوو بگرین ، بەڵکوو گرنگ ئەوەیە چۆن بۆ واقیعێکی پڕشنگداری بگۆڕینو بەرەو باشە ڕۆژ بڕوانینو ڕابوردوو خەریکمان نەکا .

ئەمە ڕێبازمانە ، کاتێ سوریا ئامادە دەبێ هەنگاوێك‌بنێ ، ئێمەش هەنگاوێك دەنێین ، کاتێ ئامادەیی‌یان بۆ پێکهێنانی پەیوەندیی ئاسایی بۆ دەرەخسێ وەك پەیوەندیمان لەگەڵ زۆر لەبرایان وا ئێمە ئامادەین ئەو بنەڕەتە بەسەر هەڵوێستماندا دەگونجێ کاتێ ئێمە وا لە جەنگ دابین یاخود کە جەنگ ڕادەوەستێ .

ئەوە بنەڕەتێکی نەگۆڕە لە پەیوەندییماندا دەزانن ئێمە ئەو قسەیە بە بێ بەجێهێنان ناکەین ، مادامکی دەیلێین ئێمە بۆ بەجێهێنان دەیڵێین نەك بۆ پڕوپاگەندەو بێتەوبەرە ، بەڵام ئێمە دەبێ بڵێین کە دۆخو باری جەنگ عیراقی‌یەکان وا ئامادە دەکا کە زۆر لە برینەکان بەلاوە بنێن ، بەڵام کاتێ جەنگ دوایی دێ زۆر لە برینەکان بە ئاوەڵاکراوی دەمێننەوە ، ئەو بیرو ڕایەم نە ئێستاو نە دوای جەنگ ناگۆڕێ ، بەڵام من وەك بەرپرسیارێك ناچارم ڕێزی سەرنجی براکانمو گەلەکەم بگرم .

کاتێ جەنگ دوایی دێ ، دەست بە بیرکردنەوەی هەموو ڕەفتارەکەی سوریا دەکرێ ، مەسەلەی پەیوەندیی گەڕانەوە بەو توانایە نابێ کە جەنگ هەیەو پەیوەندیی تێیدا دەگێڕدرێتەوە . ئەمە تاکە هەڵبواردنە .

★ سەرنووسەر : بەڕێزتان وتت ڕابوردوو تاڵەو زیاتر لە جارێك دووپاتت کردەوە بەڵام ئەوەی لە قسەکەت تێ‌دەگەم ئەوەیە کە ئامادەیت بۆ بیرچوونەوەی ڕابوردوو .

سەرەکی بەڕێز : وتم پێویستە ئێمە بە ڕابوردووەوە خەریك نەبینو بەرەو دوا ڕۆژ هەنگاو بنێینو بڕوانینە دوا ڕۆژو بیری ئەرکی خۆمان بۆ گۆڕینی ئەو واقیعە خراپە بکەینەوە ، گۆڕینی واقیعی خراپ تەنها بە جەماوەردا تێناپەڕێ ، بەڵکو دووبارە بە حاکمەکانیشدا چونکە ئەوانیش ڕاستی‌یەکن لە واقیعی عەرەبدا هەن . ئەگەر توانیمان لەگەڵ ئەو حاکمە یا ئەوی‌تر یا ئەو برایە یا ئەو سەرکردەیە

Institut kurde de Paris

دەقی وتووێژە رۆژنامەگەرییەکەی سەرەکی فەرماندە

صدام حسین لەگەڵ سەرنووسەری رۆژنامەی « القبس »ی

کوەیتی (محمد جاسم الصقر)دا

ریك بكەوین بۆ ئەوەی بەیەکەوە لە واقیعێکی خراپی رەخنەلیگیراوەوە بەرەو واقیعێکی باشتر بچین ، لەسەرمانە ئەوە بکەین ، ئەگینا کەسانێکی ناحەکیم دەبین لە سارێژکردنی برینەکانی رابوردوو ئێستادا .

★ سەرنووسەر : سەرەکی بەرێزم . من وا قسە ناکەم کە رۆژنامەنووسم . بەڵکو وەك مرۆڤێك . من وا دەبینم کە بەیەكگەیشتنێك بێ برای گەورە میسر لە نێوان سوریاو عیراقدا هەبێ کە ئەو پەیمانی کامپ‌دیڤید خەریکی کردووە بەستوبەتیەوەو پشت بە خوالێی رزگار دەبێو ئەمە خواستی مرۆڤێکی ئاسایی‌یە کە لە قوولایی ناکۆکی‌یەکان ناگا .

سەرەکی بەرێز : ئەمە خواستێکی رەوای مرۆڤێکی ئاسایی‌یەو رێزی لێ دەگرین . ئیمرۆ وپێش ئیمرۆ ، دەزانن کاتێك دەرفەتێ بۆ بە یەكگەیشتن لەگەڵ سوریادا رەخسا فورسایی‌یەکی زۆرمان لە برایانی عەرەبمان کرد بۆ ئەوەی لە کونگرەی بالای بەغدادا یارمەتی سوریا بدەن . ئێمە لە هەمان دۆخدا بووین .. دوو حزبی جیاوازو دوو تیئوری جیاواز لە چارەسەرکردنی کاروباردا ، بەڵام سەیری واقیعی عەرەبو چۆنیەتی چارەسەرکردنی برینەکانمان کرد .. واتە دوای کامپ‌دیڤید دۆخو باری عەرەب باسێك بوو لەسەر بەری دەستی عفریت ، لەبەر ئەوە دەبوایە لە رووی نەفسیو سیاسیو عەمەلی‌یەوە بە بەخششی نوێ چار بکرێ ، بەڵام ئێمە لەو جۆرانە نین کە دەڵێ ئەمە دەرفەتمانە بۆ لاوازکردنی رژێمی سوریاو روخاندنی ، لەبەر ئەوەی لەگەڵیدا یەك نین ، بەڵکو وتمان ئەمە دەرفەتمانە بۆ ئەوەی رژێمی سوریا لەسەر رێبازێك بەهێز بکەین خزمەتی نەتەوەی عەرەبی پێ بکا رابوروود دەبێ سوود لە دەرسەکانی وەربگرین بەڵام دەبێ بۆ دواوەمان نەباو بزوتنەوەمان بەرەو پێشەوە نەبەستێ .

تۆ دەزانی لەگەڵ دەستپێشکەری زۆریشمان لەو مەیدانەدا ، کاتێك برایان یا دۆستان ئەو مەسەلەیەمان لەگەڵدا باس دەکەن ، بەڵام ئەو لایەنەی لە حالەتی شەڕدایە ناسکە .. ئێمە لەو تەرزانە نین کە لە تەنگوچەڵەمەدا دەست ماچ دەکا .. ئێمە سەر ماچ دەکەین کاتێك زۆر بەهێز دەبین .. بۆ لای لاواز دەچینو سەری ماچ دەکەینو پێ دەڵێین وەرە تا بەهێزت بکەین ، بەڵام کاتێ بەجەنگەوە خەریك دەبین کەسێك عەرەب بێ یا غەیری عەرەب بروا نەکا ئێمە قەت بچین داوای یارمەتی یا فریاکەوتن بکەین ، سوپاس بۆ خوا ، ئێمە پشتمان بە خوایە ، پشت بە گەلمانو بە بینینی جەماوەری بێ گەردی عەرەبو برا دڵسۆزەکان لە مەوقیعی فەرمانڕەواییدا یا لە مەوقیعی جەماوەریدا دەبەستین لە بینین هەنگاوی راست لە مامڵەتکردن لەگەڵ ئێمەدا .

★ سەرنووسەر : سەرەکی بەرێزم : دەربارەی دۆخو باری بەرەی سوریاو (ئیسرائیل) راپۆرتە رۆژنامەنووسی‌یەکان وا دەگەیەنن کە لەوانەیە کردەوەی سەربازی یاخود شەڕێکی ماوە دیاری کراو یا دیاری نەکراو هەڵبگیرسێ ، ئەگەر سوریا لەگەڵ (ئیسرائیل)دا کەوتە جەنگەوە هەڵوێستی عیراق چی دەبێ ؟

سەرەکی بەرێز : یەکەمجار ، ماوەم بدە ئاگادارت بکەم ئەو هەواڵانە هێنراونو واقیعی نین . من لەو کەسانە نیم کە دەڵێن لەوانەیە شەڕێکی ماوە دیاری کراو یا دیاری نەکراوی نزیك ، بە ئیرادەی سوریا دژی (ئیسرائیل) رووبدا لەوانەیە بۆ سەرنجڕاکێشان تەقەکردن رووبدا ، ئەمەش لە چوارچێوەی ئەو هەوڵەی کە لە کۆڕی عەرەبدا ئاشکرایە بۆ برەودان بەوەی کە بە چارەسەرکردنی ئاشتی‌گەری‌یانەی ناوچەکە ناو دەبرێ بێ سوریاو سۆڤیەت ، بەڵام شەڕو ئێستا لەم وەختەدا رووبدا ئەمە باوەڕ ناکەم .

★ سەرنووسەر : ئەگەر روویدا ؟

سەرەکی بەرێز : وەڵاممان ئاشکرایە ، عیراق رۆژێ لە رۆژان لە شەڕێك بۆ بەرگری‌کردن لە خاکی عەرەب دوانەکەوتووەو لەسەر مێژووی عیراق دواکەوتنێك لەم بابەتە تۆمار ناکرێ ، ئێمە لێرە واقیعی خۆمان وەك هەیە دەری دەبرین .. ئەو قسەیەم پێش حەفتەیەك بۆ گەل وتوەو لە تەلەفزیۆنو رۆژنامەکاندا بڵاو کراوەتەوە بێ ئەوەی لێم پرسن ، بەڵام کاتێ دەربارەی عەرەب دەدوام دەمو چاوی هەندێ براکانم وا دەخوێندەوە کە تالی یان لێ‌دەتکێ .

پێم وتن ماوەم بدەن پێتان بڵێمو رەخنە لە هەڵوێستتان بکرم قسەکە بۆ هەندێ لەو عیراقی‌یانە بوو کە بەشدارییان لە بڕینی قامیشی بەردەم سەنگەری هێزەکانی سەر هێڵی پێشەوەی بەرەدا کردبوو . وتم ئێمە لەگەڵ عەرەبداین دژی بێگانە بۆ بەرگری‌کردن لە دەسەڵاتو ئاسایشو سەربەستیو مافی زەوت‌کراویو ئێستاو دوا رۆژیش هەر وا دەمێنینەوە ، ئەمەم بە ئاشکرا وتو عیراقی‌یەکان گوێیان لێ‌بوو .

ئێمە دەزانین کە زایۆنیست لە فەلەستینی داگیرکراودا گوێی گرتووە ، دەشزانم قسەکەمان ح ماددەیەك بۆ سەلماندنی سەرنجیان لای زایۆنیستی جیهان دەگەیەنێ ، کە وەك ئەوان دەڵێن عیراق مەترسی‌بۆ ئەوان هەیەو لەبەر ئەوە دەبێ عیراق بەردەوام خەریکی شەڕ بێ .. لەگەڵ ئەوەشدا ئەو قسەم بە ئاشکرا بە عیراقی‌یەکان وت هەرچەندە هێشتا لە جەنگێکی سەخت‌داین کە ئێستا تەمەنی شەش ساڵە ، بەڵام من لەو دووبات کردنەوەدا هیچ شتێکی تازەم نەهێناوە بەڵکو بیروباوەڕو سیاسەتی خۆمانم دووپات کردەوە .

هەڵوێست بەرامبەر لیبیا

★ سەرنووسەر : خواپایەدارتان بێ ، سەرەکی بەرێزم لیبیا لەم دوایی‌یەدا لە قسەی کاربەدەستەکانی جۆرە نیاز چاکی‌یەکی بەرامبەر عیراق نیشاندا راتان چی‌یە ؟

سەرەکی بەرێز : لیبیا لە کوێ ئەو هەڵوێستەی نیشاندا تۆ وەك سیاسیو رۆژنامەنووسێك .. لە کوێ نیاز چاکی دەرخستووە چۆن؟.. ئاشکرایە عیراق لە جەنگ دایەو چەكو ساروخی لیبیاش لە بەغدای داوە .. ئێمە لەسەر هەندێ دەستپێشکەری عەرەب چەند چاوپێکەوتنێکمان لەگەڵداکردن ، پێمان وتن ئێوە لە رۆژئاوای عەرەبنو ئێمە لە رۆژهەڵاتی عەرەبین ، هەڵوێستتان بەرامبەر جەنگ ئاشکرا نیەو چاو بە هەڵوێستاندا بخشێننەوەو پابەندی پەیمانی بەرگری عەرەبی هاوبەشو پەیمانی زانکۆی عەرەب بن کە ئێستا بەپێی بەندەکانی داوا لە عەرەب دەکەن بۆ ئەوەی بۆ یارمەتیدانتان کۆببنەوە دژی ئەوەی بە دەستدرێژی ئەمەریکا ناو دەبرێ ، لەسەرتانە هەڵوێستتان بەرامبەر جەنگ بە شێوەیەکی دیارو ئاشکرا راست بکەنەوە .. لەسەر ئەو بنەڕەتەی دەرمبڕی ئامادەین ئەوەی خراپە لە رابوردوودا جێ‌بهێڵینو بگەڕێینەوە پەیوەندیی نوێی ئەوتۆ کە سوود بە نەتەوەی عەرەب ببەخشێو لایەنێك لە واقیعە خراپەکەی چارەسەر بکا .

★ سەرنووسەر : من وەك رۆژنامەنووسێك لەو باوەڕەدام پێویستە پرسیارێکت لێ بکەم بەتایبەتی پێش چوار رۆژ هەندێ قسەی لیبیایی دەرچوو و وەڵامی عیراقیش لەسەر ئەم قسانە دەرچوو و ئێمە بڵاومان کردنەوە .

سەرەکی بەرێز : هەڵوێستمان ئەوەیە کە لیبی‌یەکان بە راستکردنەوەیەکی بەکردەوە بۆ راستکردنەوەی هەڵوێستیان ئامادەبن ، نەك هەر بە قسەو رۆژی دوایی پێچەوانەی ئەوە ببینین ، لە توانای کەس‌دا نیە یاری بە عیراق بکاو لە توانای کەسیشدا نیە مناوەرە لەسەر راستی بکا یاخود درۆ بکاو وا بزانێ ئێمە ناتوانین درۆکەی بگرین . هەواڵی جیهان بەشتێکدا تێدەپەڕێ کە لە جیهاندا بە قاپەکانی ئاوی یەکسانی سەر دەچێ ، ئەوەی بۆ نموونە عیراقی‌یەکان ناتوانن بیدۆزنەوە فرەنسی‌یەکان یا سۆڤیتی‌یەکان یا پۆلۆنی‌یەکان یا ئەمەریکایی‌یەکان ، یا میسری‌یەکان یا ئوردونی‌یەکان ئاگادارمان دەکەن :

کەواتە وا نەماوە کە خالی زۆر لە راستی‌یەکانمان بەسەردا رابورێ وا دەزانم ئەو رووداوە نوێ‌یەی ئەمسات زانیوە کە رۆژنامەکان بڵاویان کردەوە لیبیایی‌یەکان بۆ ئێران تۆپی ئەمسایی (١٥٥) ملم پەیدا دەکەن ، لەگەڵ ئەوەشدا ئەگەر لیبیا نیازی بوو چاو بە هەڵوێستیاندا بخشێننەوە ئێمە ئامادەینو ئیتر هەموو کاروبارێك بە رێبازی بەکەڵکی خۆیدا دەڕوا .

هەر چۆنی بێ من دڵم بە دوا رۆژ خۆشەو هەموو کاروبارێك لە هەموو مەیدانێکدا لە چوارچێوەی راستی خۆیدا دەڕوا ، تەنها ئەوە پێویستە مرۆڤ ئارام بگرێو بێ‌کۆڵنەدان چالاکی بکاو ئەو کاتە کاروبار باش دەبێو تۆش لاویو دەبینی کە کاروبار چۆن باش دەبێ .

★ سەرنووسەر : دەمانەوێ هەمووی باش بێت.

سەرەکی بەرێز : هەمووی باش دەبێو عەرەب ئێستا گەڕاونەتەوە دروستی خۆیان .. ئەو گرژی‌یە ئیتر نابینێ کە لەوانەیە پێش دە ساڵ هەتا لە منیشت دەبینی ، یاخود لە قەزافی .

ئێستا قەزافی داوا لە عەرەب دەکا لای ئەو کۆببنەوە بۆ ئەوەی پیلانی « دەست درێژی کردن بۆ سەر لیبیا » باس بکەن ، لە هەمان کات دا وەزیری دەرەوەی دەڵێ پێویستە قەزافیو ریگان کۆببنەوە بۆ ئەوەی گیرو گرفتەکە جێ‌بەجێ بکەن .. وا دەزانم هەواڵ رۆیشتنی کوبونەوەی ریگانو قەزافی ئەگەر رووی‌دا سەبارەت بە قەزافی‌یەوە فەرمانێکی گەلێ گرنگەو ئەو مەسەلەیە بەلای ئەوەوە لە کاروبارەکانی‌تر گرنگترە . کەواتە وەك دەبینی دڵ نەرمی لای عەرەب هەیەو گەڕانەوەش بۆ دروستی باش دێتە بەرچاو !!!

★ سەرنووسەر : کەورەم خۆشبینت دەبینم .. ؟

سەرەکی بەرێز : من دەربارەی دۆخو باری عەرەب زۆر خۆش بینم ، لەو بڕوایەدام کە بەیەك گەیشتن بەلانی کەمەوەو پێشخستنی بە شێوەیەکی هاوبەشیو تێکرایی بەرەوپێشەوە حالەتێکە لە ماوەیەکی نا دووردا دەیگەینێو مەبەسم ساڵانە نەك مانگان .

★ سەرنووسەر : دەمەوێ لەگەڵتەدا یەك ئەبم

سەرەکی بەرێز : فەرموو

ناکۆکی عەرەب

★ سەرنووسەر : ئەو شتە چیە کە مرۆڤ بێ‌ی دڵخۆش دەبێ جگە لە ئەنجامی جەنگی عیراقو ئێران .. ئایا سەرنج جیاوازی لەمەدا راستە ؟

سەرەکی بەرێز : ئایا باش وردبویتەوە بۆچی ئێمەی سەرکردەو پێشەوا وەك ناویان دەبەن یاخود حاکمەکان وەك ناویان دەبەین یاخود عەرەب لەوانە صدام حسینو غەیری ئەو وەك گەل ناویان دەبا .. بۆچی یەك نین ؟

هەندێ جار مەسەلەی سامناکتر لە ئیمپریالیزمو سامناکتر لە زایۆنیست هەیە ، هەندێ لە ئێمە خۆی تارادەیەکی وا بچووك دەبینێ ئەگەر وێنەی حاکمێکی عەرەبی بەباشی لە گۆڤارێکدادی لەگەڵیدا ناکۆك دەبێ .

توورەیی بەهۆی ئەو ناکۆکی‌یە فراوانە وێرانکەرە هاتوە ئەمیش لە بەرەی راستی عەرەبەوە نا ، بەڵکو لەو دابڕاوانەی کە لە پرتاو بازیان داوەتە سەر باری پێشەوەی دەسەڵاتداریی ، لەوانەی کە پێش ئەوەی بگەنە دەسەڵاتداریی لە پایەی باشی ژیانو کۆمەڵ بێ‌بەش بوون لەوانەی‌کە بە بنیاتێکی رۆشنبیریی پتەو دروست نەبوون .. لەو کودەتایانەش کە روویاندا نەتەوەی عەرەب تووشی دژوارێکی زیاتر بووو لەوەی کەلەوانەیە لەلایەن بەرەی راستو رەچەڵەکە حوکم‌کەرە ناسراوەکان تووشی بووبێ .. فلان کەس جێ‌نشین دەبێو دوای ئەو غەیری ئەو دێ .. منیش وەك عەرەبێكو لەوانەی کە لە رێگەی شۆڕشەوە هاتوون ، لە رێگەی رەچەڵەکەوە نەهاتووم .. ماوە بەدەشتە راستەکەت تێ‌بگەیەنم .. ئەو بارە کوتوپڕی‌یەی لەناو نەتەوەی عەرەب دا روویداو تا ئەو رادەیە ماندووی کرد کە لەبەك گەیشتن تا کەمترین رادە نەمێنێ لە رێی کودەتاکانەوە پەیدا بووە نەك لە رێی ئەو بارە ئاسایی‌یەی کە فەرمان رەوایی تێدا وەردەگیرێ .

ئەمەش هۆی کەمی تاقیکردنەوەو نادروست بوونە لە بزوتنەوەیەکی شۆڕشگێڕی ژیرانە بۆ ماوەیەکی درێژ .. هەتا ئێمەش کە هاتوینو لە بزوتنەوەیەکی شۆڕشگێرانە پێك‌هاتوین ، ساڵێك یاخود دوو ساڵ یاسێ ساڵ مابینەوەو باش رێمان نەدەزانی ، بەڵام لە وەختێکی زوودا رێبازی راستمان دۆزیەوەو بۆ ئەمەش پشتمان بەسەرنجی نەتەوەییو بیروباوەڕو رۆشنبیریمان بەست . کەچی هەندێکمان لە بری ئەوەی سێ ساڵی بەسەردا بچێ دەساڵی بەسەردا رابوردوەو لەوانەیە هەندێکمان پانزدە ساڵو هەندێکمان تائێستا رێی نەدۆزیوەتەوە .

ئەو تەرزەی کە خۆپەرستو کەم رۆشنبیرو کەم بیر فوولە یاخود لەسامانو پایە بێ‌بەشە ، وەك قسەی خەڵکی دەڵێ ، یاخود ئەو کەسەی بەدوای جێگەیەك دا دەگەڕێ یاخود سەرکێشێکەو تا دراوسێکانیشی ئانیاسنو لەبڕ دەبێتە سەرەکی دەوڵەتێك ، دەڵێم ئەو تەرزە لەوانە هەر یەکێك لە ئێمەش « شۆڕشچیەتی » بەسەردا دەگونجێو ئەم زیاتر لە بەرەی راست زیانی بەنەتەوەی عەرەب گەیاندوە .

ئەمەت پێ دەڵێمو ئەوەی لێ هەڵنابوێرم کە چیمان لەم وەسفە بەسەردا دەگونجێ جا چ بە تاك یا بە کۆمەڵو بۆ هەموو قۆناغەکانی شۆڕش .

★ سەر نووسەر : سەرەکی بەرێزم تۆ یەکەم سەرەکی عەرەبی کە لەم رێبازەوە هاتوەو رەخنەش لەم رێبازە دەکرێ .

سەرەکی بەرێز : بەڵێ ئەومت پێ دەڵێم چونکە من عەرەبم و بەتەنگ کەمترین رادەی بەیەك گەیشتنم کە دەتوانرێ بۆ ئەوەی بارودۆخی نەتەوەی عەرەب رزگار بکرێ دووپاتی دەکەمەوە کە ئەو تێکدانەی تووشی بنیاتی نەتەوەی عەرەب بوو وکیانی گرتەوەو زیانێکی زۆری پێ‌گەیاند ، بەداخەوە بەرادەیەکی زۆر زیاتر لە کودەتاکەرەکانەوە بۆی هات وەك لەوەی لە رێگەی بەرەی راستەوە بۆی بێ ، بۆچی پێت دەڵێم کاروبار بەرەو باشتر دەڕوا ؟ چونکە هەر حوکمڕانی‌یەکی عەرەب ـ جگە لە هەندێکی دیاری‌کراوو ناسراو نەبێ کە دە ساڵی زیاتر بەسەر دەسەڵاتداریتیدا تێپەڕیوە ، دەساڵیش لە دەسەڵاتداریی لەگەڵ ئەوەشیدا کە نەخۆشی هەندێکی زیادکردوە بەڵام لە لایەکی ترەوە بەسە بۆ ئەوەی لایەنێك لە نەخۆشی‌یە ترسناکەکان چارەسەر بکاو لەوانە ناشارەزاییو ناموزوعیو ئەوەی پێویستیەتی لە وێنەو مانشێت لە رۆژنامەکانداو تێرکردنی لایەنێك لە غەریزەی (منی) گوشندە .

لایەنێك لە نەخۆشی‌یەکانی ئێمەی فەرمانڕەواکانی عەرەب ئەوەیە کە خەریکی گەڕانین بەدوای دەسەڵاتدارییو دەست بەسەراگرتنو دەسەڵات پەیداکردن لە دەرەوەی وڵاتەکانماندا ، پێش ئەوەی تا تەنانەت ماڵەکەمان لە وڵاتەکەماندا رێك بخەین ، بۆ نموونە هەر یەکێك لە ئێمە لە سوریا یا لیبیا یا عیراق خۆی خەریك دەکاو بەدوای ئەوەدا دەگەڕێ کە چۆن فەرمانڕەوایی دوبەی یاخود قەتەر بکا لەگەڵ ئەوەدا کە بە دروستی حوکمی وڵاتەکەی خۆی ناکا ، ئەگبەتی لێرە دایە .. تێبینی ئەومت نەکردوە وەك رۆژنامەنووسێك کە هەندێك لە ئێمە واز لەوڵاتەکەی خۆی دێنێو دەڕوانێتە ئەوەی کە چۆن حوکمی وڵاتەکانی تر بکا .. لەسەر ئەم بنەڕەتە دەڵێم هەندێ کاروبار هەن کە هێشتا بەقوولی ئاگاداری نەبونو لە خۆتان نەپرسیوە بۆچی ئەو ناکۆکی‌یانە لە ناو فەرمانڕەوا عەرەبەکانو تا لە نێوان بزوتنەوە سیاسی‌یە عەرەبی‌یەکانیشی هەن ؟

فەرمانڕەوا بۆ نموونە لە عیراقدا .. واز لە عیراق دەهێنێو دەڕوانێتە ئەوەی چۆن حوکمی کوێت یاخود سوریا یا لوبنان بکا باش وایە حوکمی عیراق بکەیو عیراق وڵاتێکی گەورەیە ، واز لە روانینی دوورتر بێنەو یەکەمجار خەڵکی عیراق رازی بکە کە تۆ بۆ فەرمانڕەوایی باشیو جێ‌ی خۆت بگرە پێش ئەوەی بیربکەیتەوە کە چۆن فەرمانڕەوایی دوبەی دەکەی ، بەم چەشنە مەسەلەکە لە بنەڕەتدا بەسەر ئەو ناوەندەدا دەگونجێ کە بە ناوەندی شۆڕشگێرو پێشکەوتنخواز ناو دەبرێ ، مەبەسم بە رادەیەکی زۆر کەسانی کودەتاکەرە ، ئەمەش ئەوە ناگەیەنێ کە فەرمانڕەواکانی دەری کودەتاکان کەم شەڕن ، بەڵام لێرەدا پێم لەسەر نەخۆشی‌یەك داگرت کە لەوانەیە زۆر کەس ئاگاداری نەبن ئەویش ئەوەیە کە لە ناو پیاوانی کودەتاکاندا لە فەرمانڕەواکانی عەرەب نەخۆشی گوشندەی حەز لە فەرمانڕەواییو دەست‌بەسەراگرتنو لاسەنگی لە بیرکردنەوەو لە رەفتارکردندا هەیەو کە ئەوەش بەهۆی کەمی تاقیکردنەوەو پلە سەرنەکەوتنی ئاساییو گوێزانەوە لە ناوەندی وەحدەیەکی بچووکی سەربازیو فەرمانو کاروبارە سنووردارەکانیەوە بۆ ناوەندی پایەی بەرپرسیاریی لە هەموو شتێك لەکاروباری دەوڵەتو کۆمەڵ پێش ئەوەی بە تەواوی لە ژیانی کۆمەڵو کاروبارە زلەکانی بە تێڕوانینێکی بەرپرسیارانە بگاو بێ ئەوەی رۆشنبیرییو بیرکردنەوەیەکی پێشووتری ئەوتۆی هەبێ کە بەلەو خێرایی لە ماوەی پێگەیشتنی بکا ، ئەو نەناسراوانە کە ژیانی رووناکی نوێو ناوبانگ وایان لێ دەکا راست‌وەستانی خۆیان لە کیس بچێو وا دەزانن کە درێژاییو کێشیان لە خۆیان زیاترەو ئەوانەی کە هەتا لای دراوسێکانیشیان ناسراو نەبون یاخود کێشێکی کۆمەڵایەتی رێزداریاز بۆدانەنراوە هەتا لە لایەن دراوسێکانیانەوە لە ناوەندی گەلەوە بەوەی کە هەموو گیانیان گرێدار بێ ، ئەمانە مایەی نەخۆشی‌یە ترسناکەکانی ناو جێ دەسەڵاتداریی‌یەکانی نیشتمانی عەرەبن .

لە سەرەتای هاتنیدا وا دەزانێ کە یەکسەرو بە یەك باز لە ئۆقیانووسی ئەتلەسی دەپەڕێتەوەو ئەو سەرکردە چاوەڕێ کراوەیە کە جەماوەر سڵاوی لێ دەکاو ئاڵا دەوری داوەو جەماوەر چاوەنواڕیەتی ، بەڵام لە راستیدا سێ لە سەرچواری نیشتمانی عەرەب ناوی نەبیستووە .

رۆمانتیکیەتی شۆڕشگێڕیی پێویستە ، بەڵام دەبێ واقیعی بێو خەیاڵ نەبێ ..

زۆر لەوکاروبارانەی پەنجەم بۆ راکێشان دەرسی فێری ئێمەی « شۆڕشچیەتی » کرد وازبێنە باوای ناو بەرین .. ئەو کەسەی لە حوکمدا پێویستی بە ژیر بوو بۆ ئەوەی زیاتر پێ بکا بۆ دەساڵو بەرەو ژوورتری لەوەوە وەرگرت .. ئەو کەسەی پێویستی بە سامانو وێنەش بوو زۆری وەرگرت .. هتد .

ئەوەی بۆ یەمەنو قەتەرو میسر چووو بینی جەماوەری عەرەب پێشتر نەیبیستووەو لەگەڵ ئەوشدا لەوانەیە وەك عەرەبێك سڵاوی لێ بکا ، ئەمە مانای ئەوە نیەکە دەیەوێ فەرمانڕەوایی ئەو بکا ، هەتا ئەگەر زیاتریش گەورە بوو لەشوێنی خۆیدا بۆ نموونە لە عیراقدا گەورە دەبێ ، بەڵام ئەوە ئەوە ناگەیەنێ کە جەماوەری عەرەب وەك فەرمانڕەوایەك بۆ کاروباری خۆی لە دەری عیراق چاوی تێ‌دەبرێ .

ئەوانەی لە ئێمە لەو راستی‌یە گەیشتوون زۆرن لەوانە راستڕەوو خۆپارێزەرەکانیشن . ئێمە باوەڕمان بەوە هەیە کە ناتوانرێ چاری ئێستای حالەتی نیشتمانی عەرەب بە تیوری تاکە رێبازێك بکرێ ، لە تواناماندا نیە بڵێین نیشتمانی عەرەب هەمووی دەبێ ببێتە کۆمار پێش ئەوەی هاوکاری لە نێوان فەرمانڕەواکانیدا بەدی بێ ، براوەمان بەوەش نیەو تواناشمان نیە بڵێین هەموو نیشتمانی عەرەب دەبێ ببێتە مەلیکایەتی یاخود هەمووی ببێتە چەپڕەو یا ببێتە راستڕەو بۆ ئەوەی هەندێ لە

Institut kurde de Paris

* *

هاوکاری پێویست له ناو فەرمان ڕەواکانیدا بەدی بێ. ئەوەی ئێستا لەبەردەممانە نیشتمانی عەرەبو بنیاته سیاسی‌یەکەیەتی بەم چەشنە وەلا ئێستاو لەسەرمانە له کەمترین رادەدا بەیەکتری بگەینو بەیەکەوه بە تێکەڵبوونێکی کۆمەڵی‌ی بەرەو بەرزتر سەربکەوین .

★ سەرنووسەر : ئەم قسەیە راستە

سەرەکی بەڕێز : ئەم شی‌کردنەوەیەو ئەنجامەکانی یەکێکە له گرنگترینی ئەو هۆیانەی که وام لێ‌دەکەن خۆشبین بم ، لەبەر ئەوە پێت دەڵێم له ماوەیەکی دووردانا عەرەب دەبینی بەیەکەوه کۆدەبنەوەو لێکۆڵینەوە دەکەنو دەڵێن بۆ نموونه با مەسەلەی گواستنەوەو هاتوچو باس بکەین پێش ئەوەی بە تۆماری یەکگرتنی عەرەبەوه خەریك بین بۆ ئەوەی ببینین چۆن سەرەکی دەوڵەتێك کاتێك دەتوانێ لەگەڵ سەرەکی دەوڵەتێکی تردا گفتوگۆ بکا ، هەردوکیان دەتوانن بە تەلەفۆن له یەکتری بگەن بێ ئەوەی قسەکە چەند جارێك بەهۆی خراپی بە جێهێنان بپچڕێ ، یاخود چۆن بە مەبەستی ئابووریو بازرگانیو گەشتوگوزار بۆنموونە هاوکاری له ڕێگای هاتوچۆی دەریاییدا دەکەین ، له پاشاندا چۆن بنکەی هاوبەشو شتی ئەگۆڕ بۆ بەرەنگاربوونی دەستدرێژی‌یەکی بێگانە بۆ سەر خاکی نیشتمانی عەرەب ڕێك دەخەین .. هتد ..

ئەوسا وردە وردە خۆمان له ژێر ڕەشماڵێکی گەورەدا دەبینینو هەمومان له سێبەری‌داین ، بەڵام هەر یەکێکمان تایبەتکاریی خۆی هەیەو کوێتی هەر بە کوێتیو عیراقی هەر بە عیراقیو لوبنانی هەر بە لوبنانی دەمێنێتەوه ، بەڵام هەمویان عەرەبنو له ژێر ڕەشماڵە گەورەکەیدانو بە توندی پارێزگاری سینگەکانی ڕەشماڵەکەو کۆڵەگەکانی ناوەڕاستیو تەنیشتی دەکەن .

★ سەرنووسەر ، خوا گوێی لێت بێ .

سەرەکی بەڕێز : بەهێزو یارمەتی خوا ..

★ سەرنووسەر : من ئەم خۆشبینی‌یە بە هەواڵێکی سەرەکی دادەنێم .

سەرەکی بەڕێز : من خۆشبینمو لەو باوەڕەدام منو تۆو کەسانی تر بە هێزو یارمەتی خوا ئەم وێنەیە دەبینین جووڵانەوە ئاشتی‌گەری‌یەکان

★ سەرنووسەر : سەرەکی بەڕێزم من نامەوێ تورسیتان لێ بکەم دوو پرسیار دەربارەی باسی جووڵانەوەی ئاشتی‌گەری ئێستای ناوچەکه هەن .. میحوەری ئوردن ـ فەلەستین ـ سوریا ـ میسر ـ سوریا ـ فەلەستین ـ میسر ـ فەلەستین .. رای عیراق سەبارەت بەو جوڵانەوانە چیه ؟

سەرەکی بەڕێز : ئەمەی خوارەوه

ـ هەندێ دەوڵەتانی ڕۆژئاوا وای نیشان دەدەن که چارەکردنی هەڵپێچراو هەیە بەڵام هیچ ئاشکرایی‌یەکی تێدا نیەو هاتونەتە ناوچەکەو یاخود کاروبارەکانیان له دەری ناوچەکە باس کردوه ، بەڵام بەو مەبەسە نا کە بگاتە چارەسەرێکی بنەڕەتی بەڵکو لەبەر هۆی سیاسیو لەوانەیە هەندێکیان وەختی بنو له پێشەوەیەوە دابڕینی کارتێکردنی یەکێتی سۆڤیەتە له ناوچەکەدا نەك باس‌کردنی چارەسەرکردنی مەسەلەی گەلێکی دەربەدەر بێ کە چاوەڕێی چارەسەرێکی عادیلانەیە .. هەندێ کۆڕی عەرەب دەیانەوێ بە سیاسەت ئیش بکا مەسەلەیەکی ئاسایی‌یەو دەبێ بە سیاسەت ئیش بکا .. دەڵێ له بری ئەوەی ئەو مەسەلەیە خەوتبێ وازیینە با بیجوڵێنین بۆ ئەوەی لەسەر بەرنامەی شاشە بە زیندوویی بمێنێتەوەو ئەمردووە .

ئەم مەسەلەیە ئەو فەلەبالغیو بۆچوونانەی دروست کردوه کە کوێتی‌یان دەبێ .

بەڵام ئێمە له عیراقدا بڕواناکەین شتێکی بەڕاستی هەبێو چارەسەرکردنی بەراستیش لەماوەی بینراودا نیه .. چارەسەرکردنیش نایەتەدی تەنها کاتێ نەبێ کە عەرەب له دۆخێکدا بێ « ئیسرائیل » و هاوپەیمانەکانی ناچار بکا کە بە چارەسەرکردنێکی بەڕاستی ئەم مەسەلەیە چار بکەن .. له ناو ئەمەدا وا دەبینم کە عەرەب نابێ هەڵە بکەنو وا بزانن کە دەبێ یەکێتی سۆڤیەت لەم چارەکردنە دوور بێ

★ سەرنووسەر : سەرەکی بەڕێزم ، ئەو خێزانەی ناکۆکی لەگەڵ دراوسێکانی‌دا هەیە ، پێویستە کاروباری خۆی جێ‌بەجێ‌بکا پێش ئەوەی ڕووبەڕووی دراوسێکانی ببێ ؟ ئەگینا چۆن دەتوانین چارەسەر دروست‌بکەین یاخود هەر پارچەیەك له نیشتمانی داگیرکراو چ له خاکی سوریادا یاخود له خاکی فەلەستیندا بگێڕینەوه هەتا (طابا) کەلایانە.

سەرەکی بەڕێز : کەی سوریو ئوردونیو میسریت دیت کە قولایی‌یان عیراقەیا هەر دەوڵەتێکی تر ، لەناوخۆیاندا له چارەسەری ڕێکبوون دەدوێن.. ئەو کاتە دەتوانی بلێیت ئەو هێزەی زۆر له « ئیسرائیل »و هاوپەیمانەکانی دەکا ، بەتواناو بەهێزەو وایان لێ‌دەکا پابەندبن یا ناچار بن بەدوای

دەقی وتووێژە ڕۆژنامەگەرییەکەی سەرەکی فەرماندە

صدام حسین لەگەڵ سەرنووسەری ڕۆژنامەی « القبس »ی

کوەیتی (محمد جاسم الصقر)دا

چارەسەرکردنی بەڕاستی مەسەلەی فەلەستین‌دا بگەڕێن .

★ سەرنووسەر : بۆچی لەسەرەتادا صدام حسین رابەری نابێ .

سەرەکی بەڕێز : ئێمە لەم دۆخەدا لە توانامان‌دا نیه خەیاڵ بکەینەوەو هەوڵ بدەین .. چونکە ئێمە ڕەخنە له خەیاڵو ڕۆمانتیکیەتی ناواقیعی دەگرین .. ئێمە نامانەوێ خۆمان له وەختێکی ناله‌باردا بخەینە کاریکەوە، لێرەدا مەسەلەیەك هەیە سوودی لێ‌دەبینین بەسەر ئێمەدا ناگونجێ ، چونکە من ئامادەم بێ بانگ‌کردن . بۆ کوێت بۆ میسر هەروەها بۆ سعودیە بچم ، پەندی میللی دەڵێ « ئەوەی بێ بانگهێشتن دێ بێ ڕاخەر دادەنیشێ » .. ناوەندی دۆخە ناخۆشەکە هەڵبژاردنی وەختو شێوازی بەوردی پێ‌دەوێ ، تەنها نیازی باشکاو ئامانجی پیرۆز بەس نین ، لەبەر ئەوە بۆنموونە کاتێك پێویستە باسی مەسەلەیەکی گرنگ لەگەڵ کاربەدەستانی کوێتو سعودیەدا بکرێ ، پێویستە لەسەرت کە دەتەوێ تێیدا له کاتی سەردانەکەدا سەرکەوتووبی ، هیچ مەسەلەیەکی دارایی‌یان لەگەڵدا باس مەکە چونکە تۆ ئەگەر شتێکی وات خستە ڕوو کاربەدەستان لەوێ وای بۆ دەچن کە مەبەستی بنەڕەتت له سەردانەکە ئەو فەرمانە گرنگترە نیە کە له پێناویدا چویتە ئەوێو ئەمە تەنها بۆنموونە ڕووبەڕوشێکە بۆ بە ڕووخستنی مەسەلەی دارایی ، ئەگەر مەسەلەیەکی گرنگت بووو ویستت سەر له کوێت یا سعودیە بدەی داوای پارەمەکەو بەڵکو تەنها مەسەلە گرنگەکە باس بکەو سواری فڕۆکەکەت ببەو بگەڕێوە ، ئێستا ئێمەی عیراقی کاتێ دەچولیینەوە دەڵێین وەرن با هاوکاری‌یەکی عەرەبی پێك‌بهێنن ، دەوترێ ئەوان هاوکاری عەرەبی یان له پێناو فەلەستین‌دا ناوێ بەڵکو له پێناو جەنگی عیراقو ئێران‌دا دەیانەوێ هەرچەندە ڕەواشە بەڵام ئەم مەسەلەیە قورس دەکەوێ لەسەرمانو وا دەبینین مەسەلەیەکی قورسە کە لێرە ناوا بوترێ .

★ سەرنووسەر : ئەگەر جەنگ دوایی هات

سەرەکی بەڕێز : کاتێك جەنگ دوایی هات دەمبینی دەچم بۆ لای فەرمان ڕەوای دوبەی‌و سەری ماچ دەکەمو پێی دەڵێم وەرە بە برام بۆ ئەوەی یارمەتیت بدەم .

کرانەوەی ئابووریی

★ سەرنووسەر : خوا یاریدەت بدا سەرەکی بەڕێز .. پێش حەفتەیەك چاوپێکەوتنم لەگەڵ کرداره ئابوریی‌یەکاندا له تەلەفزیۆن‌دا بینی ، له راستیدا چاوپێکەوتنێك بوو مانای زۆری هەبوو ، یەکەمجار صدام حسینم دی کەوا فەرز دەکرێ زانیاری ئابووریی‌و دارایی‌و پارە ڕەنێوهێنانی نەبێ لەم باسەدا قسە دەکا .. و هەر گفتوگۆت لەگەڵدا دەکردن ئەوەش شارەزایی‌یەکی درێژە لەم باسەدا، ئابووریی عیراقم بە کراوەیی دی .. ئایا عیراق خەریکە ئابووریی تێدا بکرێتەوەو ئایا ئەم کرانەوە ئابووریی‌یە دەرفەت بە پارە ڕەنێوهێنەکانی عەرەب دەدا کە بەشداری پارە ڕەنێوهێنان بن له عیراقدا ؟

سەرەکی بەڕێز : ئاشکرایە کە بایەخدانت بەو کۆڕە بەهۆی بایەخدانتە بە عیراقو کاروباری عیراق بەهۆی گەیشتنی تەلەفزیۆنی عیراق بۆ کوێت ئەگەر لەوێ بوبیت .

له راستی‌دا ئەو هێڵە له ساڵی ۱۹۷٥وەیەو ماوە بدە بەرەو هێڵی ئابووریی گشتی بچم کە چۆن لە سۆشیالیستی گەیشتوین .. چۆنیش له چالاکی تایبەتی گەیشتوین .. له ساڵی ۱۹۷٥وه ئەو هێڵە له کتێبێك‌دا دانراوەو دەتوانی چاوت پێی بکەوێ .. بەشێکی له ژیانی ناوخۆیی حزب‌دا بەکار دەهێنرێ وەك بیزانم ، بەشەکەی تریشی هەندێکی بۆ دەرەوەی ژیانی ناوخۆی حزب براوە.. کتێبەکەت بە تەواوی بە هەموو باسەکانیەوه دەدەنێ چ دەربارەی ژیانی ناوخۆ یا دەرەوە بۆ ئەوەی لێی ئاگاداربی ، بەڵام ئەم قسەیە دەربارەی « چۆن له سۆشیالیستی دەگەین » و چۆن « له چالاکی‌ی تایبەتی دەگەین » دەوترا کاتێ صدام حسین له مەوقیعی جێگری سەرەکی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی شۆڕش‌دا بوو ئەم بایەخەی وەرنەگرت بە تایبەتی له دەرەوەی عیراق ، وەك ئێستا قسەی صدام حسین وەری دەگرێ کە یەکەم کەسە له پایەی دەوڵەت‌دا ..

ئەگینا ئەم هێڵە هەر خۆیەتیو پێش دە ساڵ زیاتر خراوەتە بەردەم حزبو جەماهیر .

بەڵام پارە ڕەنێوهێنانی عەرەبو هاندانی یەکەم یاسا دەربارەی ئەو لە ساڵی ۱۹۷۰دا بوو و دوا یاساش له ساڵی ۱۹۸٤دا بوو .. لەوانەیە سەرسام بیی ئەگەر زانیت پارە ڕەنێوهێنەری عەرەب حەقی قەرزکردنی ٦۰٪ی سەرمایە ڕەنێوهێنراوەکەی هەیە له بانقەکانی عیراق‌دا .. واتە پارەکەی ناهێنێو پێت بەڵکو بەشێك لە پارەکەی و ٦۰٪یشی له بانقی عیراقی وەردەگرێ حەقی ئەوەشی هەیە له دواییدا ئەوەندەی نرخی پارە ڕەنێوهێنراوەکە لەسەر سەرمایە دانراوەکە بە قازانجە ساڵی‌یەکەوە بنێرێ .

ئەمەش کارسووکی‌یەکی زۆر گەورەیە بەڵام کەس نەیبیستووه ، چونکە هەروەك پێم وتی بایەخدان بە عیراق وەك پێویست نەبوو ، عیراق بە لایەك له دیاردەو دۆخی‌وادا تێپەڕی کە پێش تۆزی ڕەخنەمان لێ گرت لەوانەیە ئەمە یەکێك بێ لەو هۆ بنەڕەتیانەی وای له هەندێ عەرەب کردوه وەك پێویست بایەخ بە هەواڵی عیراقو بیری شۆڕش نەدەنو بەو ئەندازەیەی ئێستا لە بەراستیو سەنگدا سەیری نەکەن .

ئێمە لەو باوەڕەداین کە ژیان تەنها بە بوونی کەرتی تایبەت ساز نابێ چونکە بەرەو باری دەیبا کە ژیان بە ژیانی کۆمەڵایەتیو ئابووریو سیاسی بگەبەنێ کە بە هۆیەوه بەرادەیەکی بنەڕەت لەپاڵ بانگەوازی پەرستنی خوای تاڵو میهرەبان خوا زۆر له پێغەمبەرانو نێرراوانی نارد بۆ ئەوەی له کاتێکی لەیاردا چاکی بکەن ، یەکێك لەهۆ سەرەکی‌یەکان گوێ‌نەدانی چالاکی تایبەتی‌یە بە ژیانی ئابووریو کۆمەڵایەتی ، هەروەها بڕواش ناکەین کە چالاکی سۆشیالیستی بە تەنها ژیان ساز دەکا ، ئێمە لەو کەسانەین کە بڕوایان و ئیمانیان بەوە هەیە کە چالاکی تایبەتی کاتێك ژیان پێویستی دەبێ کاتێك هاوشانی چالاکی سۆشیالیستی بڕواو بە یەکەوه بەشێوەیەکی گشتی خزمەتی مرۆڤو ژیان بکەن ، چونکە چالاکی تایبەتی ژیانو مرۆڤ دەکوژێو کەسانێکی زۆر فڕی دەداتە سەرە ڕێ بە برسیەتیو ڕووتو قوی‌و بێ نیشتەجێ ئەگەر هەر خۆی بێ له ژیاندا ، بەجێهێنانی سۆشیالیستیش کە واز له چالاکی تایبەتی دێنێ لایەنێکی گرنگ له مرۆڤایەتی مرۆڤ دەکوژێ هەرچەندە ورگیشی تێر دەکا ، له دەرفەتی ئەو پێشکەوتنە کەم دەکاتەوه کە بەندە بە پێشبڕکێ کردنو ڕزگاربوون له قورسایی بەڕێوەبەرییو بیروکراتیو ڕۆتینو کاریش دەکاتە سەرداهێنان .

★ سەرنووسەر : سەرەکی بەڕێز ئایا ڕێ بە پارە ڕەنێوهێنانی عەرەب دەدەن لەناو عیراقدا ؟

سەرەکی بەڕێز : من بۆم باس کردی کە زۆر یاسا سەبارەت بەم لایەنە دەرچووه .. له مەیدانی پیشەسازیو کشتوکاڵیو گەشتو گوزارەوه .. هەر کەرتە یاسای خۆی هەیەو هەموو عەرەبێك حەقی ئەوەی هەیە وەك عیراقی‌یەك ٦۰٪ی ئەو پارەیە قەرز بکا کە پێویستە بۆ ڕەنێوهێنان له عیراق دایبنێ، کاتێ دەیەوێ واز له ئیشیش بێنێ له عیراقدا ئەتوانی ئەوەندەی دایناوه لەگەڵ قازانجی ساڵی پارەکەشی هەڵبگرێتەوه ، ئەشێ بە پێی یارمەتیەکی تایبەتی دەشێ زەوی پڕۆژەکەشی دەست بکەوێ تا یارمەتیەکە هەندێ جار وەك بیرم بێ دەگاتە ئەوەی بە خۆڕایی زەویەکەی بدرێتێ ... ئەمە جگە لەوەی کە له باجی داهاتو زۆر ڕەسمی‌تر عەفو دەکرێ .. ئێستا له عیراقدا هاووڵاتی عەرەب دەتوانێ بەپێی یارمەتی‌یەکی فراوان کە له یاساکان دایە سەرمایەی خۆی ڕەنێو بهێنێ .

ئێمە دوای شۆڕش کەرتێکی پێشکەوتووی خزمەتگوزاریمان دروست کردوه ، چونکە کەرتی تایبەت له عیراقدا لاواز بوو هەرچەندە له بنەڕەتدا ئەو کەرتە له وەتی زەوی دۆزراوەتەوه هەیە بەڵام له مەیدانی پیشەسازیدا لاواز بوو .. دروشممان « کەرتی تایبەتی پەرەسەندوو دروست دەکەین بۆ ئەوەی خزمەتی هاووڵات بکا » .. له کەرتی کشتوکاڵی‌دا زەوی‌یەکی فراوانمان بە کۆمەڵێ کەس یا بە کەسێك بەکرێ‌داو دەگاتە هەزارەها دۆنم بۆ ئەوەی ڕەنێوی بهێنن ..

★ سەرنووسەر : سەرەکی بەڕێزم له کۆتاییدا قسەیەکم هەیە دەمەوێ بیلێم .

سەرەکی بەڕێز : سلاوم بگەیەنە بە کوێتی‌یەکانو بەشێوەیەکی تایبەتی بە ڕۆژنامەنووسەکان ، چونکە ئەوان مەسەلەکانی نیشتمانو گەل بە گیانێکی بەرز چارەسە دەکەن .. بەڵام میر من بەڕێبازی ڕەسمی سلاوی لێ دەکەم ، بەڵام لەبەر ئەوەی ئێمە عەرەبین دەتوانین بەپێی لایەنێکی ساکاری عەرەب بجوڵێینەوه لەبەر ئەوە ئەمە پێچەوانەی پرۆتۆکۆل نابێ کەوتمان سلاومان بە کوێتی‌یەکان بگەبەنە له میرەوه تا دەگاتە شوانی‌مەڕ له کوێت‌دا .

★ سەرنووسەر : هەڵوێست مایەی ڕێزمانە

سەرەکی بەڕێز : دەمەوێ راسپاردەیەکی عەرەبیت راسپاردە بکەم کاتێك له عەرەبێك گوێتان له وتەیەکی زۆر باش دەبێ ، بەوە مەوەستن بەڵکو پرسیار له عەرەب بکەن .. بۆ نموونە پرسیار له شێخ زاید بکەن چیت نیمساڵ پێشکەش بە عیراق کردوه .. پرسیار له حوسنی موبارەك بکەن چیت پێشکەش بە عیراق کردوه له فلان جەزایری بپرسن.. ئەو قسە باشەتان بەس نەبێ کە گوێتان لێی دەبێ ، چونکە ناکرێ ئێمە بە خراپە هیچ کاتێك له عەرەب بدوێین .. بەردەوام بپرسن بە قسەی باشمان دەربارەی براکانمان مەوەستن پرسیاریان دەربارەی پشتگیری‌یان بۆ جەنگ لێ‌بکەن بۆ ئەوەی هانیان بدەن ئەرکی خۆیان بەجێ بهێنن بۆ ئەوەی ئازایی بیانگرێ کاتێ دەزانن کە پشتگیری‌کردنی جەنگ بە ڕەزایی پشتگیری گەله .

کاربەدەستە کوێتی‌یەکان قەناعەتێکی چەسپیویان بۆ وەستان له پاڵ عیراقدا هەیە .. ئەوان له زۆر له غەیری خۆیان زیاتر دەزانن کە مەترسی‌یەکە هاوبەشە .

★ سەرنووسەر : ئێمە لەگەڵ عیراق داین جا چ له هەڵوێستی بە هێزی‌دا یاخود خوانەخواستە ئە هەڵوێستی لاوازی‌دا ، هەستی ئەتەوەییمان بەرامبەر هەڵوێستی عیراق بە سەر وتارێك یا مانشێتێ نابێ. ئەگەر بتوانین یارمەتی بە هەڵوێستیو بەشتی تر بدەین ؟

سەرەکی بەڕێز : ئێمە بە تەواوی دڵنیاین له هەستتانو هەروەها له ڕەفتارتان .. ئەوە بخەنە دڵتانەوه کە مرۆڤ هەرچەندە له هەڵوێستێکی بەهێز دابێ پێویستی بە دەنگی براکانی هەیە تاوەکو دوژمن له هەڵەکەی ئاگادار بکەین .. و بەوەی کە عەرەب له ناوخۆیاندا هاوکارن . لەبەر ئەوە هەندی له برا عەرەبەکانی کەنداومان هەندێ جار بە شێوەیەکی تایبەتی پێمان دەڵێن ئایا ئەوەی دەیلێین مەبەستانە یاخود مەبەستتانە کە دڵمان لەگەڵ ئێوە دایە ... ؟ پێیان دەڵێین ئێمە دەنگێکی بیستراوو سیاسەتێکی بیستراومان له کەسانی تر دەوێ چونکە ئەمە زۆر گرنگە بە پاڵ ئەو لایەنەوه کە دڵتان بەلای ئێمەوەیە ، چونکە ئەم جۆرە سیاسەتە کەوا له دوژمن ناکا بە خەیاڵ بڕوا دەبێتە یارمەتیدانی وەستانی جەنگ .

★ سەرنووسەر : سەرەکی بەڕێز ئێوە زۆر خۆتان دەپارێزن .. سربێ فڕۆکە بۆ سەر خەرج دەنێرنو دەتانەوێ هەمووی بە ساغی بگەڕێنەوه .. ئاشتێ دەبێ زیان بکەوێ .. ئاشکراشە کە ئەو هەواڵانە هەتا بیشیلێن بەم چەشنە ناشێ .. له بنکە دەدەن بەڵام سەرکردە سوور لەسەر ئەوەی هیچی لێ نەکەوێتە خوارەوه .. ئەمە جەنگ نیه ؟

سەرەکی بەڕێز : من تا دووپات کردنەوەی رستەی « بەساغی گەڕانەوه » کە راستە بە پێویستی نازانم هەمیشە بوترێ بەڵام راستی پێویستە بۆ گەل دەربڕدرێ بەتایبەتی ئەوەی کە دەبێتە مایەی بەرزکردنەوەی ورەی ، کاتێ دەزانێ کە هەڵۆ نازاکانمان بە هەڵمەتە نازاو زۆر کاریگەرانەکەیان بۆ سەر دوژمن هیچ قوربانیو زیانێکیان لێ ناکەوێ، لەگەڵ ئەوە شدا ئێمە دەزانین کە جەنگ مانای چیەو دەزانین ئێمە کاتێك بڕیاری لێدانی نیشانەیەك له نیشانەکان دەدەین ژمارەیەك فڕۆکەمان له دەست دەچێ .. ئەوە شەڕە بەڵام سوپاس بۆ خوا بەهۆی درێژی جەنگو بەردەوام‌بوونی براکانمان له تێبینی‌کردنی ئەو پەڕی زیان‌کەمی قوربانیو زیانمان زۆر کەمە ، له ماوەی شەش مانگدا دوو فڕۆکەمان له دەست چووە ئەویش بەشێوەیەکی زۆر بێ بەها.. له کردەوەی زۆر مەزنداو له لێدانی نیشانە گرنگەکان‌دا سوپاس بۆ خوا فڕۆکەیەکمان له دەست نەچوە .. له پشتگیری‌کردنی کردارە سەربازی‌یەکانی ژوورو دوو فڕۆکەمان زیان لێ‌کەوت کاتێ هەڵۆکان له ئەرکی خۆیان‌دا بەرەو دەری ئەو نیشانانەو فەرمانانە ملیان ناکە بۆیان دیاری کرابوو ئاگادار کرابون جگە لەمە سوپاس بۆ خوا هیچ زیانێکمان لێ نەکەوتوه .

★ سەرنووسەر : چەکی ئاسمانیتان ئێستا زۆر باشە

سەرەکی بەڕێز : سوپاس بۆ خواو شانازی پێوە دەکەین .

Institut kurde de Paris

سەرکردە لە بەرەکانی جەنگ دا

Institut Kurde de Paris

لێپرسراوانی حزبی دیموکراتی کوردستان و حزبی شۆڕشگێڕی کوردستان:

لە گەرمەی سەرکەوتنەکانی سوپای دلێرمان لە بەرەکانی فەیلەقی سێ و حەوتدا لە بەرەکانی جەنگدا بەسەر دوژمنی ئێرانی رەگەزپەرستدا کە دەیەویت خاکی عیراقی دلێرمان گلاو بکات لەو کاتەی جەنگاوەرانی عیراق راویان دەنێن و هەموو بستێکی خاکی عیراقی خۆشەویست لەدەست دەستدرێژیکەران و چاوچنۆکان رزگار دەکەن «هاوکاری» چاوی بە چەند لێپرسراوێکی گەلی کوردمان کەوت .

هێناوەتە سەر سنوور لە پێناو پیس کردنی خاکی عیراقی خۆشەویست بەلام هەموو جارێك هێرشەکانیان لەناوبراوە و هیچیان سەری نەگرتووە و نەیانتوانیوە بستێك لە خاکی عیراقی ئازیز داگیربکەن بەیارمەتی خواو بیرو لێهاتوویی سەرەکی فەرماندە هەڤالی تێکۆشەر صدام حسین خوابیپارێزێ ئەمجارەش هێرشەکەیان ئەگەر خراپتر نەبێت باشتر نابێت لە هێرشەکانی تر دوژمنی دەستدرێژیکەر سەرشۆڕ نەبێتەو دەرسێکی وایان دەدەن کە هەرگیزاو هەرگیز لەبیریان نەچێتەوەو سەرکەوتن و سەرفرازی بۆ سوپای قارەمان و گەلی ئازای عیراقە

خاکی عێراقمان بە خوێنمان دەپارێزین

لەسەرەتادا بەڕێز مامۆستا هاشم حسن عەقراوی سکرتێری حزبی دیموکراتی کوردستان بۆ رۆژنامەکەمان دواو وتی :

خومەینی جارێکی تر بە پالشتی زایۆنیزم و خیانەتکارەکانی نەتەوەی عەرەب جارێکی تر هێرشێکی گۆڕکراوی کردە سەر وڵاتە خۆشەویستەکەمان ، بەلام ئەوەی جێی سەرنجە خومەینی دەرسی لەو هێرشانەی پێشووی وەرنەگرتووە کە رۆڵەکانی عیراق ، رۆڵەکانی صدام حسین ، پالەوانەکانی قادسیە لە پێنجوێن و میمان و رۆژهەلاتی بەسرە دایانن و ئەو زەرەرو زیانە گەورانەی پێیان گەیشت .

خومەینی و داروودەستە چەپەلەکەی با باش بزانن ئەوەی عیراقییەکان بنیاتیان ناوە بە ئارەقیان و سەرکردایەتیە بێهاوتاکەی سەرەکی فەرماندە صدام حسین کەسایەتییەکی نوێی لە ناخی عیراقییەکاندا دروستکردووە کە هیچ هێزێك ناتوانێت زەفەری پێ بەرێت .

شتێکی روونە لای هەموو جیهان کە عیراق هەر لە سەرەتای جەنگەوە کە ئەوە بۆ ئەنێتە سالی شەشەمیەوە ئاشتی ویستووەو دژی هەموو دەستدرێژییەك بووەو هیچ هەولێکی ئاشتیخوازانەی رەت نەکردۆتەوە بەلام رژێمی داخلەدانی ئێرانی شەڕفرۆش و دەستدرێژیکەر هەموویانی رەت کردۆتەوەو دەیەوێت درێژە بە جەنگ بدات ، چونکە بە بەردەوامی جەنگ مانەوەی رژێم و داروودەستەکەی ئەچەسپێنێت و باش ئەزانن کە گەلی ئێران چەند بەقینە لێیان و بێزاربوون و هەموو سەربەستی و ئازادییەکی لێ قەدەغە کردوون .

ئەم هێرشەش کە ئکردوویانەتە سەر فەیلەقی سێ و حەوت بە یارمەتی خواو بیری لێهاتوویی سەرکردەی گەل هەڤال تێکۆشەر صدام حسین و سەربازە قارەمانەکانی قادسیە لەگۆڕ ئەنرێ و سەرکەوتن هەر بۆ سوپای عیراقە ، ئێمەش هەموو کات ئامادەین و بەلێنی وەفاداری نوێ دەکەینەوە بۆ سەرەکی فەرماندە صدام حسین کە سەربازێکی دلسۆز بین بۆ ئەم نیشتمانە ئازیزەو بۆ سەر شۆڕکردنی هێزە بەزیوەکانی داروودەستەکەی خومەینی رەگەزپەرست .

پاشان چاومان بە بەڕێز مامۆستا مجید رشید جەباری سکرتێری حزبی شۆڕشگێڕی کوردستان کەوت و وتی :

بێگومان ئەمە یەکەم جار نییە ئێرانی رەگەزپەرست و رژێمە بۆگەنەکەی خومەینی هێرش بکەنە سەر سنوورمان لای هەموو کەس روون و ئاشکرایە کە ئەم رژێمە چەندە عاشقی خوێنرشتنە و دژی

هەموو هەولو کۆششێکی ئاشتیبانەی عەرەبی و جیهانی وەستاوە هەموو هەولو تەقەلایەکی دەستدرێژی کردنە سەر خاکی عیراقە ئەمەش بە هاندان و یارمەتیدانی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و هەردوو نۆکەرەکە ئەسەدو قەزافی ، وایان بردۆتە مێشکیانەوە کە ئەتوانن بەئاسانی خاکی عیراق داگیربکەن ئەوە خەریکە جەنگی رەوامان جەنگی قادسیەی صدامی

جارێك هێرشەکانی پوچەل کراوەتەوەو شکاندومان ئەویش بەلێهاتوویی و دانایی بیری سەرەکی فەرماندە صدام حسین خوابیپارێزێ هێرشی ئەمجارەشیان بە هیمەتی عیراقیەکان و دلێری و ئەبەزی سوپای قارەمانمان لە گۆڕ دەنرێتەو خاکی عیراق دەبێتە گۆڕستان بۆیان بەم بۆنەیە بەلێن نوێ دەکەمەوە بۆ سەرەکی فەرماندە صدام حسین کە رۆڵەیەکی

سەرکەوتن هەر بۆ سوپای قارەمانمانە

پیرۆز بۆ ئەنێتە سالی شەشەمی شەڕەوەو رۆژبەرۆژو سەعات بەسەعات سوپای دلێرو ئازامان بەرەو پێشەوە ئەڕوات و بەهێزتر ئەبێت و توانیمان بەرابەرایەتی سەرەکی فەرماندە صدام حسین خوابیپارێزێ لە هەر کوێیەکەوە هێرشیان کردبێت هێرشەکەیان لە گۆڕ نراوەو ئەگەر بەخۆدا بچنەوەو شەرم بیانگرێت دەبێت هەرگیز بیر لەوە لەکەنەوە نزیك سنووری عیراقی ئازیزمان بکەونەوە هەروەك سەرەکی فەرماندە فەرمووی «ئەوەی بیر لەوە بکاتەوە خاکی عیراق داگیربکات خەیالی خاوە تاوەکو عیراقییەك مابێت ناتوانێت بستێك لە خاکی عیراق داگیر بکات» .

بەوەفای ئەم گەلەو سەربازێکی دلسۆزبم بۆ پارێزگاری لە سنوورمان و وڵاتەکەمان و سەرکەوتن هەر بۆ سوپا قارەمانەکەمانەو سەرشۆڕی و بەزین بۆ هێزە بەزیوەکانی خومەینییە .

پاشان چاومان بە بەڕێز مامۆستا محمد حمە صالح ئەندامی لیژنەی ناوەندی حزبی شۆڕشگێڕی کوردستان لێپرسراوی لقی بەغدا کەوت و وتی :

بێگومان ئەم هێرشەی ئێران بۆ هەموو لایەنە عەرەبی و جیهانیەکانی دەرخست کە ئێران نیەتی داگیرکردنی عیراقی هەیە ، عیراقیش تا سەرەکی فەرماندە صدام حسین خۆشبێت و رابەری بکات ناتوانن بستێك لە خاکی عیراق داگیر بکەن .

بۆ راستی ئەمەش ئەو بەرە پۆلاییەیە کە بە عەرەب و کوردو هەموو کەمە نەتەوایەتییەکانی ترەوە بەوپەڕی دلسۆزی بەرگری لە نیشتمان دەکەن ، ئێمەش وەکو پارتێکی شۆڕشگێڕ لە ژێر ئیشارەی سەرکردایەتی داین بۆ چوونە بەرەکانی جەنگ بۆ ئەوەی بەخششی زیاتر پێشکەش بکەین ، ئەم شەڕەش بەیارمەتی خوا تێیدا سەردەکەوین و چونکە لەسەر حەقین حەقیش هەموو کات سەرکەوتووە ، ئومێدەوارم سەربازە دلێرەکانمان سەرکەوتنی زیاتر بەدی بهێنن لەسێبەری شۆڕشی ١٧-٣٠ی تەمووز بە سەرەکایەتی هەڤالی تێکۆشەر صدام حسین خوابیپارێزێ .

هەروەها چاومان بە بەڕێز مامۆستا عبدالستار کاظم ئەندامی لیژنەی ناوەندی حزبی دیموکراتی کوردستان کەوت و بەم بۆنەیەوە وتی :

لەڕاستیدا رژێمی خومەینی ئەمە یەکەم جاری نییە هێرش بکاتە سەر سنوورمان هەر لە سەرەتای جەنگەوە تاوەکو ئێستا چەندەها جار هێرشی

ئینجا چاومان بە بەڕێز مامۆستا فیصل مصطفی پیرداود ئەندامی ئەنجومەنی نیشتمانی و سەرەکی یەکێتی نەقابەکانی کرێکارانی هەولێر کەوت و وتی :

رژێمی ئێرانی رەگەزپەرست ئەمە یەکەم جاری نییە هێرش بکاتە سەر سنوورمان و بەلام هەموو

ئەم هێرشەی دوایی خومەینییەکان بۆ سەر فەیلەق سێ و حەوت لە گۆڕ دەنرێت و بەیارمەتی خوا سوپای قارەمانمان سەرکەوتوو ئەبێت و رووڕەشی و بەزین بۆ بەکرێگیراوانی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم ئەبێت .

هەر بەم بۆنەیەوە بەناوی خۆم و هەڤالانی کۆمیتەی ناوەندی پارتی شۆڕشگێڕی کوردستانەوە بەلێن و وەفاداریمان تازە دەکەینەوە بۆ گەل و سەرکردەمان هەڤالی تێکۆشەر کاك صدام حسین کە هەمیشە سەربازێکی دلسۆز بین و بچینە بەرەکانی جەنگ دژی هەموو دەستدرێژیکەرێك و سەرکەوتن هەر بۆ سوپای دلێرمانەو سەرشۆڕی و شکان بۆ تاقمە نەزانەکەی تارانە .

بەسەرەکایەتی سەرەکی فەرماندە صدام حسین خوا بیپارێزێ .

پاشان چاومان بە بەڕێز مامۆستا احمد رمضان علی ئەندامی مەکتەبی سیاسی پارتی شۆڕشگێڕی کوردستان کەوت و وتی :

بێگومان ئەم هێرشەی ئێران هەر ئەوەندە نییە کە بیەوێت خاکی عیراق داگیر بکات بەلکو بە هاندانی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم دەیەوێت ولاتانی تر داگیربکات ئەگەر بۆی بکرێت بەلام تاوەکو عیراقییەك مابێت نایەلین بستێك لەم خاکە پیرۆزە داگیربکات بە یارمەتی خوا خاکی عیراق دەکەینە گۆڕستان بۆ هەموو داگیرکەران بە هیمەتی سوپای ئازامان و سەرکردەیی سەرەکی فەرماندە صدام حسین خوابیپارێزێ .

هەر لە سەرەتای جەنگەوە عیراق ئاشتی ویستووە بەلام رژێمی ئێرانی بەردەوام بووە لە دەستدرێژیکردنە سەر خاکمان و ئەنجامی هەر دەستدرێژییەکیش دۆڕاندنە ، سلاووڕێزم بۆ هەموو جەنگاوەرانی سوپای عیراقی ئازا لە دەریاو وشکانی و ئاسمانیدا و سەرکەوتن هەر بۆ سوپای عیراقە .

لە کۆتاییدا چاومان بە بەڕێز مامۆستا فاضل علی حسین ئەندامی مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان و بەم بۆنەیەوە بۆ رۆژنامەکەمان دواو وتی :

بەبۆنەی هێرشە دڕندانەکەی رژێمی خومەینی رەگەزپەرست بۆ سەر ناوچەی خوارووە کە خومێنییە چاوچنۆکەکان چاویان بڕیوەتە خاکمان و ئەیانەوێت خاکی عیراقی خۆشەویست پیس کەن کە هەرگیز ناتوانن و ئەمەش یەکەمجار نییە کەوا رژێمی چەپەلی خومەینی هێرش بباتە سەر خاکی عیراق ئەنجامی ئەم هێرشەش وەکو هەموو هێرشەکانی تر بەشیمانی و رووڕەشی خۆی و تاقمەکەی و ئەوانەی ئەیانەوێت خاکی عیراقی ئازیزمان پیس بکەن لەدوایە ، سەرکەوتن هەر بۆ سوپای عیراقی دلێرمانە و ناهێلین بستێك لەم خاکە پیرۆزە ئێرانییەك بێنێتە سەری و بەبۆنەی سەرکەوتنەکانی هێزی چەکدارمان لە فەیلەقی حەوت و سێ گەرمترین پیرۆزبایی لە سەرەکی فەرماندە هەڤالی تێکۆشەر صدام حسین خوابیپارێزێ ئەکەم و بۆ ئەو سەرکەوتنە گەورانەی بەدیان هێناوەو بەدی ئەهێنن و خاکی عیراقی خۆشەویست ئەکەنە گۆڕستان بۆ هەر دەستدرێژیکەرێك .

هێرش محمد امین

غازی طلوب
وێنەکانی گرتووە

Institut Kurde de Paris

پارێزگاری هەولێرو سلێمانی بە بۆنەی سەرکەوتنەکانی سوپای دلێرمانەوە بۆ هاوکاری دەدوێن

لەگەڵ موژدەی هەموو سەرکەوتنێکدا کە لە بەرەکانی جەنگ لە لایەن سوپای دلێری عیراقەوە تۆمار دەکرێت ، دەنگی کۆمەڵانی خەڵك بەرز دەبێتەوە بۆ دەربڕینی هەستی وەفاو خۆشەویستی بۆ سوپای گەلو پاراستنی گیانی سەرکەوتن ... بەم بۆنەوە ، بەڕێز ابراهیم زەنگەنە پارێزگاری هەولێر باسی بایەخی ئەم سەرکەوتنەو ئامادەبوونی هەولێری کرد بۆ هەموو قوربانی دانێکو وتی :

لەگەڵ هەموو موژدەیەکی سەرکەوتن و بەرزبوونەوەی دەنگی دلێرانەی عیراق دژی دوژمنانی خواو مێژوو و مرۆڤایەتی ...

پاڵەوانە بەجەرگەکانی فەیلەقی سێیەمو حەوتەم نموونەیەکی پاڵەوانەتی گەورەیان تۆمارکرد کە ڕادەی قوربانیدانی عیراقیەکانی ڕوونکردەوە بۆ پاراستنی عیراق کە ئەم هەستەش لە پاڵەوانی گەل صدام حسین ـ خوا بیپارێزێ ، وەردەگرن ، بەمەش لاپەڕەیەکی نوێ لە مێژووی جەنگ تۆماردەکەن کە بریتییە لە ڕادەی ئازایەتی و قوربانی دان ..

ڕۆڵە بەشەرەفەکانی عیراق ئەرزیان لە دوژمن کردە ئاگر ، ئەو دوژمنەی نۆکەری ئیمپریالیزمە .. سوپای دلێرمان توانی جارێکی‌تر لاشەی دوژمنان بکاتە خۆراکی ژەهرو مارو بەم بۆنە پیرۆزەوەش ، دەمانەوێ بەڵێنی وەفاداری بۆ سەرکردەی گەل صدام حسین و سەرکردایەتی دووبات بکەینەوە کە هەمیشە سەربازی وەفادار بین و هەر کێو چیایەکی کوردستان بکەینە گۆڕستانی دوژمنان و هەق هەمیشە دەجەنگن و بنیاتدەنێین بۆ پاراستنی گیانی سەرکەوتن و بەرگری کردن لە مافو مێژوو .

ـ لقی هەولێر

ڕۆڵە بەشەرەفەکانی عیراق

ئەرزیان لە دوژمن کردە ئاگر

بەڕێز جعفر عبدالکریم بەرزنجی پارێزگاری پارێزگای سلێمانی دەربارەی هێرشە ناڕەواکەی ڕژێمی ئێرانی دواو وتی:

بەبۆنەی سەرکەوتنە مەزنەکانی سوپای جەنگاوەرو ئازاو دلێرمان لە بەرەکانی فەیلەقی سێ و حەوتی قارەمان کە بەرامبەر بە دوژمنی ڕەگەزپەرست ئەجەنگێن ، لە جەنگێکی شکۆمەندی بەشەرەفانەدا سەرکەوتنی تەواو بەسەر هێزی بەرێتوو ترسنۆکی دوژمندا بەدەست ئەهێنن ، هەر بەم بۆنە پیرۆزەوە سڵاو ئاراستەی سەرەکی سەرکەوتوو هەڤاڵی تێکۆشەر کاك صدام حسین ئەکەین بەڵێن و پەیمان نوێ ئەکەینەوە کە ئێمەش هەمیشە جەنگاوەرێکی دڵسۆزو بەوەفا بین لە ڕێگای بەرگری کردندا لە پێناوی سەر بەرزی عیراقی خۆشەویستماندا بە سەرۆکایەتی سەرکردەی دلێرو بەتوانا هەڤاڵی تێکۆشەر صدام حسین « خوابیپارێزێ ».

جەماوەری پارێزگای هەولێرو سلێمانی :

هەموو قوربانیەك بۆ پاراستنی سەرکەوتن

* *

کاتێك کورتە باڵا داخ لە دڵەکانی ئێرانی ڕەگەز پەرست هێرشیان هێنا ، نەیان توانی خەونی بۆگەنی خۆیان بێننە دی ، چونکە گەلی عیراق ، سەربازی بەتوانای عیراق ، مەردانە ڕوو بە ڕووی هێرشە دڕندانەکە بوونەوەو داستانی نوێی ئازایەتی خۆیان لە بەرەکانی جەنگدا تۆمار کرد ...

لە شاری هەولێریشدا ، دەنگی نارەزایی بەرز بۆوە ، وا لەم چاوپێکەوتنەشدا ، کۆمەڵانی خەڵك چەپکە گوڵی پیرۆزبایی بۆ سەرکەوتنە گەورەکان دەنێرن کە جەنگاوەری عیراقی تۆماری کرد ...

● **بەڕێز یونس حداد سەرەکی ئەنجوومەنی گەل وتی :**

هەموو ڕۆژێکی عیراق سەرکەوتنێکە ... چونکە عیراق لەسەر هەقەو لە پێناوی پاراستنی خۆی شەڕ دەکاو دەست درێژی و هەموو خەونێکی ئێران پووچەڵ دەکاتەوە .. ئەمجارەشیان کاتێك هێرشیان هێنا ، وایان زانی دەتوانن بپەڕنەوەو بگەنە مەرامی گڵاوی خۆیان ، بەڵام گەلی عیراق بەتوندی وەڵامی دانەوەو دەرسێکی هێندە گەورەی دانێ کە لە بیرناچێتەوە ...

● **خاتوو ئەمەل محمد سەرەکی یەکێتی ئافرەتانی هەولێر وتی :**

ئەوە شەش ساڵە ، ئێرانی ڕەگەزپەرست هەر لە خەوندا دەژی ... بەڵام هیچی بە هیچ نەکرد ، چونکە عیراقی ئازاو سوپا قارەمانەکەی ، هەمیشە لە سەنگەر بوون ئەوە بو ئەمجارەش لە خوێنی خۆیان گەوزاندن ... سەرکەوتنمان لەم جەنگەدا کارێکی زۆر ڕوونەو داستانی سەرکەوتن لە هەموو کەرتەکانی کوشتاردا موژدەیە .

● **بەڕێز حامد احمد لێپرسراوی پەیوەندی کار لە یەکێتی نەقابەکانی کرێکاران وتی :**

لە عیراقی ئازیزدا ، هەموو ڕۆژێك موژدەی سەرکەوتنێك هەیە ، پاڵەوانە بەجەرگەکانی فەیلەقی سێ و حەوت لەم جەنگەدا داستانێکی ئەوەندە گەورەیان تۆمارکرد کە لە بیر ناچێتەوە ... لە هەموو ڕۆژێکدا ، ئەگەر لای ئێران بریتی بێ لە ڕووخان ، لای ئێمەی سەربازی هەق لاپەڕەیەکی نوێی سەرکەوتنە .

● **بەڕێز عمر میکابل وتی :**

خومەینی‌یە ڕەگەز پەرستەکان دوورن لە هەموو ڕەفتارێکی مرۆڤانەو هەرگیز بەزەیی‌یان بە ڕۆڵەکانی ئێراندا نایەتەوە .. بۆیە دەیان نێرنە بەرەکانی کوشتن و لەوێ لە خوێنی خۆیان دەگەوزن ، چونکە عیراق بەباوەڕەوە دەجەنگێت و سەرکەوتن هەر بۆ عیراقە .

● **پۆلیسی ئاگر کوژێنەوە کاك جعفر وتی :**

کە لە تەلەفزیۆن وێنەی ژمارەی کوژراوەکانی دوژمن دەبینین ، ڕادەی ئەو ڕووخانە گەورەیە هەست پێ دەکرێ کە ئێرانی تێدادەژی ... چونکە ئێران لە دوای شەش ساڵ هیچی نەدووریەوە جگە لە سەرشۆڕی و ڕووخان کە بەشی ئێرایە ڕەگەز پەرستەکانە ، ئەوانەی وەڵامی هیچ بانگێکی ئاشتی خوازانەیان نەداوە .

● **بەڕێز کاك ئەلیاس وتی :**

کاتێ عیراق دووچاری پەلاماردان بۆوە ، ناچار بوو بەرگری لە خۆی بکات و ڕازی نەبێ بەرامبەر بە دەست درێژی دوژمن ... بەڵکو پاڵەوانە بەجەرگەکانی قادسیەی صدام سەرکەوتن و سەربەرزی خۆیان تۆمارکرد .

● **بەڕێز کەمال کاوانی وتی :**

جەنگی ڕەوامان دژی تاقمە ئاوانبارەکەی خومەینی ، جەنگی هەقە دژی ناهەق ، بۆیە سەربازی عیراق بە باوەڕەوە دەجەنگێ و پاشماوەی دوژمن ڕاودەنێ و بەرگری لەم عیراقە خۆشەویستە دەکات ، عیراقی سەر بەرز .

● **خاتوو ئەحلام غەریب وتی :**

ئاهەنگی عیراقیەکان بۆ سەرکەوتن بەردەوامە . ئەم جەنگەی دواییش دووپات هێزو توانای عیراقیەکانی کردەوە لە خۆڕاگرتن .. دووپاتی کردەوە ، کە هیچ هێزێك نیە بتوانێ بەرامبەر بەم عیراقە بووەستێت . مادام لە پێناوی پاراستنی خاكو کەرامەت شەڕ دەکەین ...

● **خوشکە سەعدیە لە کارگەی چنینی هەولێر وتی :**

لە کانگای دڵمەوە سڵاو لە سەرکردەی گەل هاوڕێی تێکۆشەر صدام حسین دەکەم و سڵاو لە هەموو عیراقیەك بۆ ئەم سەرکەوتنە کە جەنگاوەرە مەردەکان بۆ شکۆمەندی مێژوو دروستیان کرد .

● **بەڕێز حاجی عبدالخالق وتی :**

ئاهەنگی سەرکەوتنی بە کە ئاهەنگی ڕۆژی سەرکەوتن هەر بەشی عیراقیەکانە .. چونکە بە توانای مووەبی شەڕدەکەن و مێژووی خۆیان دەپارێزن .. فەیلەقی سێ و حەوت دلێرانە وەستان و شایانی هەموو خۆشەویستیەکن چونکە هەموو سەرکەوتن .

● **خوشکە پەیمان ئاهر وتی :**

لە ڕۆژی سەرکەوتن و سەربەرزی عیراق ، هەموو هەستێك دەجوولێ و لە ئاخەوە پیرۆزبایی لەو سەربازە دلێرە دەکرێت کە عیراقی شۆڕشی لە دەست گورگە هارەکانی تاران پاراست .

● **خوشکی بەرگ دروو بدیعە وتی :**

ئێران چاوی لە سنوورمانەو ئێمەش ئەم چاوە کوێر دەکەین ... هیچ هێزێك نیە بتوانێ دان بەوەدا نەنێ کە عیراق سەرکەوتنی بەدەست هێناوەو ئێران تووشی شکستی بووە ...

● **بەڵام لەسەر شەقام ڕوو بە ڕووی ئافرەتێك بووینەوە خەریکی شت فرۆشتن بوو ، ناوی « عائشە »یەو بەزەردەخەنەوە وتی :**

« ڕۆڵە .. یاخوا دوژمن تەفروتوونا بێ » .. ئەمەش تەنیا خەونی ئەو نیە . بەڵکو مەسەلەیەکی حەتمی‌یەو سەرکەوتن لە هەموو شتێك نزیکترە .

ئەم دوژمنایەتی و هێرشە دڕندانەیەی ئەم دواییەی ڕژێمی ئێران بۆ سەر خاکی پیرۆزی عیراقمان ، درێژەپێدان و بەردەوامی مەبەستە زۆخنەکانیان ، بۆ سەر خاکی پیرۆزمان ، وەنەبێت ئەمە یەکەم ئالەباری و تەماعی جەیەلی فەرمان ڕەوایانی قم و تاران بێت ، بەڵام وەك هەر ئالەباریەکی تری ئەوا ئەمجارەش سەرمان بێ‌ئەوی کردن چونکە سەربازە دلێرەکانی سەرەکی فەرماندە کاکە صدام حسین « خوابیپارێزێ » هەمیشە لە سەنگەری خەباتدا بەرگری لە مافی ڕەوای گەلی عیراق کردوە ، هەر بەو بۆنەیەوە ، گەرمترین پیرۆزبایی ئەم سەرکەوتنە مەزنە لە خۆمان دەکەین . هەروەها بەڵێنی ویژدان تازە دەکەینەوە ، کە ئێمەش وەك کاربەدەستانی دیفاعی مەدەنی لە سلێمانی هەمیشە ملکەچی فەرمانەکانی سەرکردایەتی ، کە شۆڕش و سەرەکی فەرماندە کاکە صدام حسین بین ، لە هەر پێویستی و داوا کاریەك دا . لە ریزی پێشەوەی خۆبەخت کردن و گیان‌فیدا ئەبین .

مقدمی حقوقی
بهزاد عبدالقادر محمد
بەڕێوەبەری دیفاعی مدنی لە سلێمانی

بەبۆنەی سەرکەوتنی سوپای دلێرمان کە ئەمڕۆ لەبەرەکانی جەنگی ڕەوامانداسەرکەوتووترین ، سەرکەوتن بەدەست دەهێنن بەسەر دوژمنی فارسی ڕەگەز پەرست لە بەرەکانی جەنگی

● فەیلەقی سێ و حەوت ، هەر بەم بۆنەیەوە ، گەرمترین و جوانترین پیرۆزبایی پێشکەش ئەو سوپا ئازایە ئەکەین . بە سەرکردەی سەرەکی فەرماندە هەڤاڵ صدام حسینی تێکۆشەر « خوا بیپارێزێ » .

زیبار نوری عزیز
سەرەکی بەستەنەی سەرچنار لە سلێمانی

بەبۆنەی ئەو سەرکەوتنە پڕ لە ئازایەتی و قارەمانیەتیانەی ڕۆڵەکانی سوپای قارەمان و چاو نەترسمان لە بەرەکانی جەنگدا بەدەستی دەهێنن بەسەر فارسە مەجوسەکاندا ، بە ناوی ئافرەتانی سلێمانی ، پیرۆزبایی لەو سوپا ئازاو نەبەردە ئەکەین ، بەڵێنی دڵسۆزی و وەفاداری نوێ دەکەینەوە کە ئێمەش شان بە شانی برا جەنگاوەرەکانمان هەمیشە جەنگاوەرێکی دڵسۆزی ئەم عیراقە خۆشەویستەمان بین ، لە پێشەوەی بەرەکانی جەنگدا ، بەسەرۆکایەتی سەرەکی تێکۆشەر هەڤاڵ صدام حسین « خوا بیپارێزێ » .

یەکێتی ئافرەتانی عیراق
لقی سلێمانی

Institut Kurde de Paris

جەنگی ڕەوامانە دژی ئاخوندەکانی ئێران

● علی ابراهیم درویش ●

بەهێزی بازوی کاك صدامەوە
بە خوێنی گەش شەهیدانەوە
بە یەکیەتی هەر دوو نەتەوە
عیراق سەرکەوتن هەر ئەباتەوە
وڵات هەمیشە ئاڵای زۆر بەرزە
بە سوپای دلێر لە مەیدان فەرزە
هێزی ئاسمانیو زەمینیو دەریا
خومەو دۆستانی هێنایە لەرزە
سەرەك زۆرجار ئاشتی ویستوە
ئاخونو ئیمام نەیان ویستوە
سوتانی خەرجو کاول‌بون ئێران
دیارە سەر دلوچاریان خستوە
جەنگی ڕەوامان کەوا شەش ساڵە
ئیمام رزگاریت بەخوا مەحاڵە
خۆت چاك ئەزانی چیت لێ قەوماوە
پشتی حەرەس‌و سوپات شکاوە
پیاوی صەهیونی لەودیو پەردەوە
ئاڵای خیانەت وا بەسەرتەوە
بەم جۆرە ئەلیت کە من ئیسلامم
جێگای شەیطانت بۆچی گرتەوە ؟

جەنگی قادسیەی صدام

زینب حسین

جەنگی قادسیەی صدام ، جەنگی ڕەوای گەلی عیراقە دژ بە ئێرانو خومەینی جادووگەر .
ئەم جەنگە کە لەلایەن حوکمەتی ئێران سەپێنرا بەسەر گەلی عیراق ،

ئەوەی عیراق بە کوردو عەرەبەوە دژی ئەم جادووگەرە راوەستان ئێستاش جەنگاوەرەکانی گەلی کوردمان ، لە سوپای عیراق‌و سوپای میللی‌و شان بە شانی برا عەرەبەکان‌و تفەنگەیان لەسەر شانە دژی تاقمە بزگەنی‌یەکەی قوم‌و تاران کە هەموو نەگبەتی بۆ میللەتە بەدبەختەکەی هێنا سەبارەت بەم ئاژاوە کە دایمەزراند .

خومەینی‌و هەموو کاربەدەستانی ئێران ، پێویستە ئەوە باش بزانن کە هەرگیز هیچ دوژمنێك ناتوانی دەست درێژ بکات بەسەر خاکی عیراقی خۆشەویستدا ئێستاش لەم ڕۆژانەدا خومەینی جادووگەر جارێکی تر دەستی درێژ کرد بەسەر خاك‌و ئاوی ئازیزمان دیسان بەو نیازەی کە بتوانێ زاڵ ببێت بەسەر خاکی خۆشەویستمان ئەوەی جێ سەر سوورمانە کە ئەم تاقمە جادووگەرە هیچ عیبرەتێك وەرناگرێت لە شەڕەکانی پێشوو کە خۆی‌و تاقمەکەی‌و سوپا لاوازەکەی جێیان بەسەر هات لە سەر دەستی پاڵەوانەکانی شەڕی ڕەوامان پاڵەوانانی قادسیەی صدام لە شەڕەکانی پینجوین‌و میسان‌و سیدکان ...هتد

ئەوەی راست بێت پێویستە خومەینی‌و تاقمەکەی سەرکردایەتی سەرەکی بەڕێز صدام حسین و حزبەکەی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست ئەت لە بیر نەکەن کە چۆن توانی بناغەیەکی بتەو جەسپاو لە مێشك‌و دەروونی هەموو عیراقی‌یەك دروست بکات‌و بە خوێنی خۆی ، گەل‌و نیشتمان‌و سەرەکەکەی فیدا بکات .

لەبەر ئەمە هیچ دوژمنێك نەك هەر خومەینی توانای ئەوەی ببێت دەست درێژ بکات بەسەر خاك‌و ئاوی عیراقمان .

سەربەرزی‌و سەرکەوتن بۆ وەتەنی گەورەی خۆمانە ، ئەی پاڵەوانانی نەیلەفی سێ‌و نەیلەتی حەوت ئەی جەنگاوەرانی قادسیەی صدام بە هەموو هێزو توانانان لەم تاقمە نەفامە بدەن .

لێیان دەن ، لێیان‌دەن بە هەموو هێزەوە ، ئەوەتە بەیرخی عیراق بەرز بووتەوەو لە جیهاندا دەنگ دەداتەوەو سێبەری دەگاتە ئەرزو ئاوو شط العرب‌و دارە خورماکانی .

سەربەرزی‌و سەرکەوتن هەر بۆ ئێوەیە چونکە لەسەر حەقن ، ئەی پاڵەوانانی قادسیەی صدام ئەمری بۆ شەهیدانی قادسیەی صدام لەم ڕۆژانە وا جارێکی تر مێژووی پاکی میللەتەکەمان ، مێژووی باوپیرمان ئەوەتا لە ئاسمانی بصرە ئەدرەوشێتەوە ، سەرکەوتن‌و سەربەرزی‌و پاڵەوانێتی بۆ میللەکەکەمان مردن‌و دواکەوتن بۆ تاقمەکەی قم‌و تارانە .

ئەمریش بۆ شەهیدانی جەنگی قادسیەی دووەم‌و سەربەرزی بۆ عیراق بە سەرەکایەتی‌ی سەرەکی تێکۆشەر بەڕێز صدام حسین .

جەنگی بەرگری

عبداللە دارتاش

لەو ڕۆژەوە ..
لەسەر ئەم خاکە شیرینە .
بە جوامێری‌و زۆر بە مەردی
تابلۆ بۆ ژین .
دەندخشێنین .
تیشکە برکێ لەگەڵ خۆری .
هیوا دەکەین .
تین‌و تەوژمی لێ دەسێنین .
لەو ڕۆژەوەی .
مێژوو دێرێکی لێ نووسرا .
ئێمە هەین‌و هەروا دەژین .
بەبێ پەروا ....
لە نێیی دەشت‌و بیابان‌و .
دول‌و چیا .....
ڕۆژگار دێت‌و ..
ڕۆژگار دەڕوا ..
هەر بە پێوەین ....؟!
دووبێنی خۆمان چەقاندوە ..
وەکو ڕەگی داری بەڕوو ..
وە بەرزای دار خورما ..
بەلام .
بەلام .
نە زریان‌و نە ڕەشەبا ..
کار لە ڕەگی ئێمە ناکا ..
پەی بە هێزی ئێمە نەبا . .
کەرنەلوولی
زەردی دوژمن ..
لە خاکی نەبەردان بڕ ناکا . .
لە زەلکاوەکانی ئەو خوارە .
لە پێلوی چاوی رووبارا
ئاسۆی سەرکەوتنمان دیارە .
چونکە لە جەنگی هەق .
جەنگی ڕەوا ...
دلی هەموو جەنگاوەرێك .
ئێزگەیەکەو هەواڵ دەدا
مۆژدەی سەرکەوتنمان دەدات
بۆیە ...!!

هەر هێرش‌و پەلاماری ...
بەسەر دوژمن‌و ئاگەسدا .
دەشکێتەوە ..
تارمای مەرگەو دەباری .
چونکە ئێمە بەرگری دەکەین .
لە ماف .. لە راستی .
لە بوون .. لەسەربەستی .
لە پێناوی گوندو شارمان .
لە پێناوی پیرو هەژار
لە پێناوی مالانی چاوگەشی شار
لە پێناوی ئافرەتانی شۆخ‌و بەناز .
ئافرەت دایك ....
ئافرەت دڵخواز
هەرگیز نابی ...!
چەکمەی دوژمن خاکی وڵاتم .
پیس بکات ..
لەسەر گلێنەی چاوی تۆ ..
شەپۆلی ئاوانی مەرگ ..
دەبا ببم بات ..
تا ئارام بم لە گوشەی . .
سەنگەری خەبات ..
لەبەر ئەوەی ..
لەم چاخەدا ..
کەس لە مێژووی خۆی ناتۆرێ .
کەس لە خاك‌و خوێن نابورێ .
لە جەنگنامەی بەرگریدا .
چەپکێ وشەی ئاگرینی .
ئێو دەروونی پڕ لە کڵپەم
دەکەم بە قەڵغانی ستەم
بۆ گەلەکەم .
بۆ خاکەکەم .
بۆ عیراقی نشتمانم .
خۆم بەختەکەم .
هەموو عیراقیەك ئەمڕۆ .
سەربازێکی خۆشەویستە .
بۆ بەرگری .
دلسۆزو گیان لەسەر دەستە .
قارەمان‌و دلی پڕهەستە .
گەلی خاوەن ڕۆلەی وای .
بۆ بەرگری ... لە ڕیزی پێشەوەی بەرە
لە سەنگەردا ..
لەناو جەرگەی شەڕو جەنگدا ..
بە خەندەوە بەرەوپیری مەرگ دەڕوا .
لە پێناوی خاك‌و وڵات‌و سەربەستیا

عیراقا سەرکەفتی

هوزانا
● عبیداللە حسن علی دوسکی

دێ هین رابن گەلی برا
پشتا خو بدەنە کەفرا
قەد دوژمن نابێتە برا
* * *
لناف سەنگەرادا روینن
جەرگێ دوژمنا دەربینن
توپ و تفەنگا بشەقینن
سەرێ خومەینیا بهەڕشینن
* * *
ڤێجا لەزکەن بلەزینن
ئالایێت عیراقێ بچکلینن
سەرێ نەیارو دوژمنا
لبن پێت خو بهەڕشینن
* * *
لەشکەر رابو وەکو شێرا
ژحوێزە هەتا بەسرا
دوژمن هەمی تێکدا هێرا
سەد ئافەرین بۆ دلێرا
* * *
خوێنێ درێژن وەك روبارا
گوهـ نادەینە چ زێمارا
دێ سەرکەڤین سەرێت چیا
خوش کەین دلێ وەلاتیا
* * *
ئەز دەرمان ناکەم برینا
دێ هەر کەم هزرو تەخمینا
بێژم مللەتێ من کانێ ؟
بو عیراقێ ئەز وەکو دینا
* * *
گەر شەهید بم ئەز گوریبم
بۆ سەرەکی ئەز قوربان بم
زاروك هەمی بێ سەمیان بن
ئەز شەهید بم بن ئاخێ بم
* * *
هەر دەم ل پشت چەبەرا بم
لناف ئالینا برندارا بم
لناف خوینا شەهیدا بم
* * *
جان فیدایێ گەلێ خۆ مە
بۆ مللەتی هەر بێ هۆمە

بۆ کوشتنا دوژمنێ خۆ
شەرکەرێ نەیارێ خۆ مە
* * *
گەلو شەهید قەد نامرن
ئەو زەمرێ مەزن ترن
خوینا خۆ قەد بەرزە ناکەن
ل ڕوێ ڕۆژێ ئەو ڕۆنترن
* * *
پێت سوژن گوندو شارا
دکوژن فەقیرو ژارا
هەمی مان دناف دلێ مەدا
ژبیر ناکەین قەد چو جارا
* * *
سەرکەفتن هەر بارا مەیە
ئالایێ بلند ددەستێ مەیە
هەر ئەو ئاخا مللەتێ مەیە
هەر ئەو جهێ خوینا مەیە
* * *
نهو پێڤە هین زانا بن
نە ل ناف کول و ژانا بن
بەلاف بن هەمی درا بن
دگەل دوژمنی د زانا بن
* * *
بو (صەدامی) مە سۆزا دای
مە سوند خاری ب خودای
ئەم بەرنادەین مللەتێ خو
بو ئارمانجا مە دانای
* * *
ژبەر دوژمنی ئەم ئارەڤین
وەکی کەوا ئەم دێ خورین
ژبیر ناکەین چ تاوانا
دێ هەر دوژمنێ خۆ گرین
* * *
دێ دەرباس بین هەمی پرا
ناف مللەتی رونکەین چرا
سەرێت رێیاو هەمی درا
ئەفە باشترە ژ هەمی کارا

بەخشان

خوێنم گڕی ئاگر بووە

نوری عەلی ئەمین

ئەی نیشتمانەکەم ،
بووکی ڕازاوەی ،
دوێنی‌و ئەمڕۆی ژیانەکەم ...
ئەی گوڵزاری بەهەشت ،
خاکە بەپیت‌و ڕەنگینەکەم ..
کانگای زێڕو نەوتەکەم ..
× × ×
مەلبەند ئێستاو ،
چەپکەگوڵی دواڕۆژو ،
داستانی ڕابوردووی ...
لە پێناوی تۆدا ،
لە پێناوی سەربەرزی تۆدا ،
لە پێناوی ئابڕوی تۆدا ،
لە پێناوی بوون‌و مانی تۆدا ...
کوێرەوەری‌و ،
دەربەدەری‌و ،
ئازاری زۆرم چەشتووە ...
بەردی چیاکانت ،
لمی بیابانەکانت ،
لە خۆشی‌و ناخۆشیدا ،
بێخەفی ژیانم بوون ...
خوڕەی ئاوەکانت ،
دەنگی باڵندەکانت ،
مۆسیقای گیان‌و هەستم بوون ...
سەرچاوەی بەهرەو ،
سرودی دڵەکەم بوون ...
لەناو چیا گەردنکەشەکانی تۆدا ،
لەناو زۆنگاوەکان‌و ،
زەلکاوەکانی تۆدا ،
چاوم هەڵهێناوە .. .
زمانم بە وشەی ، ئازادی پژاوە ..
هەرگیز لە ئاگرو ،
ئاسنی دوژمن نەترساوم ...
لە چاوسوورکردنەوەی دوژمن ،
وورەم بەرنەداوە ..
لە هەموو ڕاپەڕینێکدا ،
لە هەموو جەنگێکدا
سنگم سەنگە بووە
خوێنم گڕی ئاگربووە ..
چاوەکانم پاسەوانی ژیانت بووە ..
دەستەکانم ،
لەسەر چەکەکانم ، نەکواستۆتەوە ..
تامی خەو و ،
حەسانەوەم ،
لە ڕۆژی تەنگانەی تۆدا ،
لە خۆم بێزار کردووە ..
لە زاڵمی لە خوانەترس ،
باکم نەبووە ...
میوانی بەندیخانەی دوژمن بووم ،
تانەی سەرچاوی بووم ..
× × ×
ئەی نیشتمانەکەم ،
لە خوا بەو لاوە :
هەر تۆ دەپەرستم ..
هەر تۆ دەناسم ..
لەسەر تۆ سەری خۆم دادەنێم
لە کۆڕی جەنگدا ،
لەگەڵ جەنگاوەرەکاندا ،
لەناو سەنگەرەکاندا ،
هەڵمەت دەبەین ...
وەك گەڵای دار ،
بە چەکەکانمان ، دوژمن دەوەرێنین ..
لێشاوی تاتار ،
بێ‌شێل دەکەین ...
شاڵاوی ئاڕەوا ،
بەربەست دەکەین ...
ناهێڵین :
داربەڕووەکانمان ،
دارخورماکانمان ،
بە زینلوویی ببڕنەوە . .
کوربەکانمان ،
چووزەرەی ناوباخ‌و ،
دەشت‌و ،
چیاکانمان ، لە چاوی گڕدا بسووتێنن ...
گەلەکەمان ،
سەرگەردان‌و ،
دەربەدەر بکەن ..
لەخۆشی ژیان بێبەشی بکەن ...
بمانبەنەوە بۆ دەوری بەرد ،
گۆڕانی :
بۆ کۆنەپەرستی ...
بۆ زۆرداری ...
بۆ خوێنڕشتن ...
بۆ جەنگ‌و درەوی جەنگ ..
بۆ چزووی تاوان ... بچرێکێنین ...

Institut Kurde de Paris

سکالای ڕۆڵەیەکی ئێرانی

■ علی حمد امین ■ هەولێر

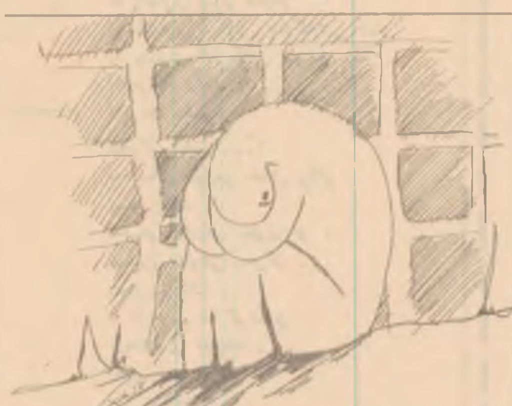

چۆن بلێم !!
ئەوەی لامە .. وەکو بۆمبا
بی ئەقێنم !!
لە وڵاتێك ...
بەتی ئەستووری سێدارەی !!
لە تەسبێحی نێو دەستانم نزیك تره .. !
ئەو وڵاتەی
کۆتو زنجیر ، لە بۆ جوانی
وێنەی کاژمێر !!
دەخەنە دەست ڕۆڵەکانی !!
بە ئاسانی !!

* * *

ئای چەند تاڵە !! ئەم ژینە ئاوا بە سەرچێ !!؟
لە دوو دڵی و خەم و ترسی
ئەم دڕندە .. ناپاکانە
ژینمان بره لە مەترسی !!
لەو ڕۆژەی ، هاتنە سەر کورسی !!
وام بێهاتووە
لە جلەکانم .. بەگومان بم !!
شەوان .. کاتێ دای دەکەنم
زۆر بە ووردی ، دەی پشکنم !!
نەك ئامێری .. تۆمارکردن
لە ناوی بێ !!
ئینجا بەرەو .. پەنجەرەی زوور
خێرا دەچم
توند دای دەخەم
بەسەر جەستەی ، نقووم لە خەم
نەبادا شەو ..
لە پێش ئەوەی بکەومە خەو !!
(پاسدار) نزیکم وەستابێ
لە نهێنیم شارەزا بێ !!

* * *

بەلام .. بەلام
چاك بزانن .. ئەی خوێن ڕێژان
کوڕەی هیوام
تەختی ئێوە .. دەبێتە هەژان
هەر ڕۆژێکەو دەڵێن زووردار
سێدارەبان ، بۆ هەڵواسی !!
لە تۆڵەی گشت لێ قەوماوو
خەڵکی برسی !!
بزەی شادی .. لەسەر لێوی
گەورەو بچووك
لە پەرگەندەی دەشت و کێوی
وڵاتی خەم
بەیەك دەدەن .
دەبێتە جەژن
سەربەست دەبن ..
پیاوو ژن

برای شەهید

● عبدالله محمد قادر ●

برای شەهید ..

بیرت نایە کە منال بووین ....
من خۆڵم دەهێناو تۆش ئاو
حەماموکەو خانووی
بچووکمان درووست دەکرد .
بیرت نایە چەند ماندوو دەبووین
کەچی لەبەر منداڵی
کوڵانەکانی تر ئەهاتن و .....
تێکیان دەدا .....
هەر لەو ڕۆژی تۆ
هێرشی قین بوو بە ئاوەڵتەو
هانات بردە بەر
بەرد .... داروچکە .... گشت شتێ
بۆ پاراستن ... پاراستنی
خانووە بچووکەکانمان
هەر لەو کاتەدا حەماموکەو خانووەکانمان
هیوای دوا ڕۆژی دروست دەکرد
کە ئەویش نیشتیمان بوو ....
چونکە دەمانزانی بنیاتی
زۆر سەختە .... زۆر گرانە
دەبێ و دەبێ بپارێزرێ ....
بەلام ئەمجارە شەڕ فرۆشتن
ی منالی کوڵانانی تر نەبوو
بەڵکو شەڕی دوژمنانی داگیرکەروو
ئیمپریالیزم بوو ....
هەر بۆیە تۆش سەرت ناوە ....
گیانت بەخشی .....
گیانت سپارد پێشکەشت کرد
بەو بنیاتەی ....
بنیاتت نا ....
بە نیشتیمان .

* * *

هەزار سڵاو ....
هۆ هەڤاڵم ....
سڵاوێکی شۆڕشگێڕی
لە کانگای هەموو دڵێکی
پڕ لە قین و کامەرانی و
سەربەرزی یەوە ....
بۆ دوا ووشە ....
خۆشەویستە دڵسۆزەکەم
پێت دەڵێم :-
تۆو هەڤاڵانت .... گشتتان ....
ئێوە مێژوون ....
قەڵایەکی پۆڵایین بوون
هەرگیز نامرن ....
ناسڕێنەوە
لە دڵی میللەتا ئەژین

دەنگی میرخاسیت عیراقی

هوزانا ■ عصمت نعمة دوسکی ■

روژا میر خاسا هەلاتی
ب ڤی رەنگی بر ژێ هاتی
ب هەزار هەزار رمانا
سلاف بوان ب خەلاتی

* * *

ڤا میرخاسا بربار گیرا
بکار بینن دەعبا مێرا
قەبا ب خازن ل مەیدانێ
شەری بکەن وەکی شێرا

* * *

روژەك هەلات بر بهایە
روژا مێرێت ئەنگا ڤیایە
دیار کرنا خەبات کەرا
هەر بناڤێ مێر خاسایە

* * *

ڤیجا دایێ تو نە گری
جەرخا فەلەکی زڤری
لاندکا براێ من بە ژینە
هو برا جهێ من بگری

* * *

هەر دەم ل ناف سەن گرابم
ل ناف خینا مێرخاسدا بم
ئەز ب مرم بێمە کوشتن
بەر دوژمنی ئەز رانابم

* * *

گەلو مێرخاس قەد نامرن
ئەو زمرێ مەزن ترن
ل بەر دلێ وەلاتیا
ل روبێ روژێ ئەو رونترن

* * *

خوین رێژاندن وەك روبارا
گوه نادەنە چ رێ مملرا
دێ هەر گەهینە سەرێ چیا
خوش کەن دلێ هەمی زارا

* * *

مێرخاسەکی ڤی وەلای
روژەك هەیە ل مەهەلای
ژبیر ناکەبن خەباتا وی
نالەك مەزن بو وەلای

* * *

بو ملەتی مە سوز دای
مە سوند خاری ب خودای
ئەم بەر نادەین وەلاتی خو
بو ئارمانجا مەدا نایێ

ئاخوندەکان تێ ناپەڕن

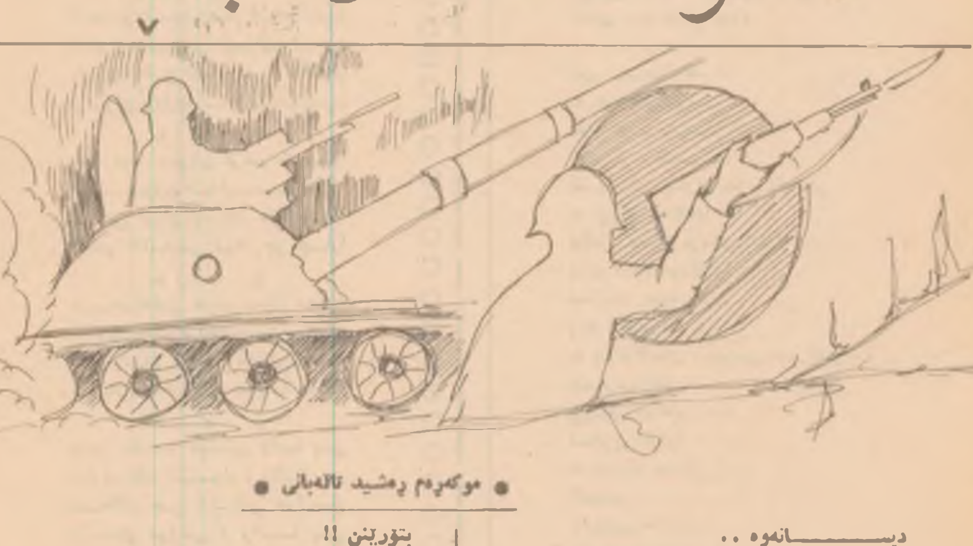

● موکەڕەم ڕەشید تاڵەبانی ●

دیسانەوە ..
بە ترس و لەرز ، ئاخوندەکان
شاڵاوێکی مردووی تریان ،
هێنایەوە !!
مەرو بزنی شارەکانیان
ڕاپێچ کردو
بەردەی ڕقی دڵی بەردی کۆنینەیان
هەڵدایەوە !!
بە نیازی ئەنگ
کوڵەی گێژیان
بۆ ناو خاکی زۆر پیرۆزی باوباپیرمان
بەردایەوە !!
ویستیان پێی نابوونیان
لە سەر بستی گەردو خاکمان ، لە « نوم ڕەساس » ،
گیر بکەن و پێشێلی کەن ..
دارخورماکان ،
بتورێنن !!
گەڵای گوڵی بزەی لێوی منداڵەکان
هەڵوەرێنن
شادیی دڵی دایك و باوك
زیندەچاڵ کەن !
گڕی قین و ڕقی ڕەشیان
پڕ لە ماڵ کەن !!
زەلی کەنار ، (فاو) و (زوبێر) ،
گڕ تێبەردەن ،
هەڵمەتی دڕ
بۆ ڕوومەتی ڕووبار بیەن !!
نەیانزانی
زەل نێزەیە
دارە خورماو (شەتی گەورە)و (نوم ڕەساس)مان
هەم سوپێرو هەم گوڵلەیە
ڕووبار گڕەو
ڕیشی پیسی زۆر نابووتیان
دەسووتێنێت !!
گشت بستێکی لەشی شریان
دەپووکێنێت !!
سنگی پیاوان
قەڵای خوێنی پۆڵایینە
خەونە ڕەشە پووچەکانیان
تێکدەشکێنێت !!
بازووی مەردان
گورزی توندی نەبەردییە
مەرە گەوجە گێلەکانیان
بەرەو دۆڵی دۆزەخی ڕەش
دەڕەتێنێت !!
خەونی ئەنگ و لەشی ئەنگیان
لە زەلکاوی پڕ چڵپاوی گەوجێتیدا
پێشێل دەکات !!
ئاڵای بەرزی سەرکەوتنی گەل و هیوا
لەسەر لووتکەی مژدەو شادی
زوو هەڵدەکات !!

* * *

ڕیش بۆزەکان
با بزانن ..
گەلی عیراق ، گەلی بڕواو
سەرکەوتنە
گەلی ڕۆژی تەنگانەیە ،
ڕەنجی .. کاری مەردانەیە !
پارێزەری شەت و دوورگەی (نوم ڕەساس)و
خاك و هەردو
ئاڵای ئەم نیشتمانەیە !!
بە خوێنی لەش
دێڕی مێژووی پڕ لە خەبات
دەنەخشێنێت !!
دەستی ڕەشی دوژمنەکان
بە تفەنگی خۆڕاگرتن
لە ڕیشەوە دەردەهێنێت !!
لە سوپێری جەنگی خاڵدا
مێشکی پووچی گەوجەکانی قوم و تاران
لەبەر چاوی هەموو جیهان
دەپژێنێت !!

* * *

تێناپەڕن ،
ئاخووندەکان ..
بە نێرەدا تێناپەڕن ،
گڕی خەبات
گڕی ماف و دادپەروەریی
خاك و وولات
لەش و خەوبان لەناو دەبات !!
هەموو هەوڵ و شاڵاوێکیان
بلقی پووچی سەر ڕووی ئاوەو
بەرەو بنی بۆشایی دوور
گوزەر دەکات !!
ڕەوە کوڵە زەردەکانیان
لە بەردەمی بازووی تیژی گەلی بڕواو
نیشتمانی شارستانی و پێشکەوتندا
ناپەڕنەوە ،
لەناو خوێنی ملهوڕێتی و گەوجێتیدا
دەگەوزنەوە !!

* * *

ئەمەیە خاك ،
ئەمەیە گەل ،
گەلی بێباك !!
بە سەرکردەی شۆڕەسواری داناو چالاك
بە هەڵمەتی بێوێنەو تاك
بەسنگی پیاو ، پیاوانی مەرد
بەنێزەو چەك
مەغوولەکان دەڕەتێنێت ،
شاڵاوی ڕەش تێکدەشکێنێت !
شاڵاوی ڕەش تێکدەشکێنێت !
لە کەناری شەت و بەندەر
لە زوبێرو فاوو دوورگەی (نوم ڕەساس)و
لە پێدەشت و جۆگەو سەنگەر
دێڕی گەورەی سەرکەوتنی هیوای مەزن
تۆمار دەکات !!
ئاڵای بلند
بۆ بلندیی ئاسمان دەبات !!

١٩٨٦/٢/١٢

Institut Kurde de Paris

سەرکەوتن هەر بۆ عیراقی مەزنە

ب ـ ئارا

جاریکی ترش دوژمنان هێرشیان هێنایە سەر خاکی پیرۆزمان . جاریکی تر ڕژێمی پیس و چەپەڵی گومانلێکراوی ئێران سوپاو پاسدارە تێك شکاوەکەیان نارد بۆ داگیرکردنی وڵاتە خۆشەویستەکەمان .

نزیکەی سالێکە ڕژێمی مەلا نەفامەکانی ئێران خۆیان ئامادە دەکەن و خۆیان کۆ دەکەنەوە بۆ ئەم هێرشە هەر لە دوای هێرشەکەیان کە لە ئاداری ١٩٨٥دا کە لە زەلکاوی حوێزەوە هێنایانە سەر سنوری بۆلاینمان کە سوپای دلێری عیراق تێك و پێکی شکاندو تەفرو تونایانی کرد لە (تاج المعارك)داو هەزارانی لێ کوشتن و بریندار کردن و بە دیل گرتن ئاوەکو ڕۆژی ئەمڕۆ مەلا گەلحوکانی ئێران خۆیان ئامادە دەکرد بۆ هێرشێکی فراوانیتر بۆ سەر خاکی خۆشەویستمان وا دیارە ڕژێمی ئێرانی نەفام کوششیان وەرنەگرتوە لە هێرشەکانی پێشویان کە چۆن پالەوانانی عیراقی ئاگریان تێبەردان و شڕو وڕیان کردن . وا دیارە جادوگەران ئەوەیان لەبیر چۆتەوە کە چیان بەسەرهات لە ڕۆژهەلاتی بەسرەو میسان و پێنجوین و سیتەکان و مەندەلی کە چۆن بە دەستی بۆلاینی عیراقیەکان سەریان پان کرایەوەو مێشکیان بۆ سنوری عیراقیان لێ بووە دۆزەخ و بوونە عیبرەت لە هەموو جیهاندا بەلام وا دیارە مێشك پوچەکانی ئێران لەپێش هەموویانەوە خومێنی خرف عیبرەتیان وەرنەگرتبوو لە بەسەرهاتی هێرشەکانی پێشویان کە ئەنجامی چی بووو و چیان بەسەرهات و سوپاکەیان کە بە سوپای پێنجەم دادەنرا لە جیهاندا چی بەسەر هات ئەمان ئەگەر ئەختێك حەیاو شەرمیان هەمبوایە ئۆسکالێك بیریان بکردبایەوە جارێکی تر بیری ئەوەیان نەدەکردەوە لەوەی کە هێرش بهێننە سەر خاکی عیراق چونکە ئەوان باش دەزانن چیان بەسەر دێت و ئەنجامی هێرشەکەیان چۆن دەبێت ئەوان چاك دەزانن کە هیچیان دەست ناکەوێت لە هێرش بردنە سەر خاکو سنوری عیراقی قارەمان جگە لە تێك شکان و مەحف کردنەوەو مال وێرانی ئێرانیەکان نەبێت ، بەلام کوا ئەوان شەرمو حەیایان ماوە جگە لەوە نەبێ کە سواری سەری بوکی خۆیان بوونە . خومێنی و مەلا مێزەر بە سەرەکانی دەورو پشتی باکیان بەوە نیە کە بە دەیان هەزار لە ڕۆلەکانی ئێرانی لە جەنگی ناڕەوایاندا بکوژرێت و ئێرانیەکان مال وێران بن تەنها ئەوە نەبێت کە ڕۆژێك زیاتر لەسەر حوکمڕانیتی بمێننەوە جا با هەر ڕۆلەکانی ئێرانی قڕ بەسەر بکوژرێن و بسووتێن لە ئاگری سووتێنەری عیراقیەکاندا .

خومێنیەکان وایان دەزانی کە ئەمجارە لە هێرشەکەیاندا سەرکەوتوو دەبن بۆیە ماوەیەك بوو هەر قسەی پڕو پوچیان دەکردو خۆیان ئەشەنگان و زمانیان درێژ کردبوو ، لەوان وایە کە دەتوانن عیراقیەکان بخەلەتێنن بۆیە هێرشەکەی ئەمجارەیان گۆڕی و لە شوێنێکی ترەوە هێرشیان هێنایە سەر سنوری عیراق ، ئەیان دەزانی کە بە هەلەدا چوو بوون و ڕۆلەکانی عیراق چاوکراوەن و ئاگاداری هەموو جمو جۆلێکیانن بۆیە هەر لە یەکەم ڕۆژی هێرشەکەیانەوە شاخیان شکا لەسەر بەردی ڕەق و سەختی عیراقیەکان سنورو خاکی عیراقیان لێ کرایە دۆزەخ گیانی پیسیانی سوتاند ، ڕۆلە پالەوانەکانی عیراق لە ئەرزو ئاسمان و دەریادا بەرەنگاریان بوونەوە شەت و پەتیان کردن لە هەموو لایەکەوە پەزانیانن . ئفیان لە قوڕکی زمان درێژەکانی قوم و تاران و شك کردو سەریان لێ شێواندن بەجۆرێك خۆشیان نەزانن چۆن خۆیان دەربازکەن لەم ئاگرەی کە خۆیان ختە ناوی .

با دوژمنی ناپاك بزانێت چەندین بەهێز بێت و ژمارەی زۆربێت و چەکی نوێی هەبێت گەلی عیراق و سوپا پالەوانەکەی لەو بەهێزترو چەکیشی لەو زۆرترەو پێشکەوتوترە چونکە عیراقیەکان بڕوایان بەخۆیان هەیەو وەرەیان بەرزەو لەسەر حەقن دەزانن بۆچی دەجەنگن بە پێچەوانەی ئێرانیەکان کە بە زۆر نێردراون بۆ جەنگ لە شەڕێکی ناڕەوادا دژی گەلی عیراقی ئاشتی خواز .

هەزاران سلاو لە گیانی پاکی شەهیدان کە خۆیان بەخت دەکەن لە ڕێگای سەربەستی و ئازادی خاکو گەلی عیراقدا .

هەزاران سلاو لە سوپای پالەوانی عیراق کە بەرگری دەکەن لە خاکی پیرۆزی عیراق .

سلاو بۆ هەلو قارەمانەکانی عیراق کە سەریان لە دوژمن شێواندوە و کارێکی وایان پێ کردون کە هەرگیز لە بیریان نەچێتەوە .

سەرکەوتن بۆ عیراقی مەزن و مردن و سەرشۆڕی بۆ دوژمنان ...

ناهێلین

شیعری ■ ب . شەپۆل ■

نـەء ، ناهێلین
خەونی زەردی مێشـکی پووچیان
لـە ژیـاندا بهێننەدی
نـەء ، ناهێلین
چاوی مۆنی لەشی ڕووتیـان
بەگەردن و بالای گەشی نیشتماندا
بـڕوانێت و
پێی خاوسـیان
بەسـەر گەردو تاشـەبەردی
شـارو گوندی
کوێستانی پڕ ئەسرینماندا
لێ بپەڕێت !
نـەء ، ناهێلین
ڕێی ئاوسـیان
لەقـەد ڕێکەو چوار ڕیـانی
ڕەنگی چیـای بەفرینماندا
هەلبپەڕێت !!
نـەء ، ناهێلین
کوللەی زەردی گێژەلوولکەی چارچنۆکێی
بـای نابوونیـان
بەسـەر لوولکەی سەفینی گڕ
قەندیلی چڕ
سـووردانی پڕ ..
لـە ئاوات و خەونی گەشی بەلێنماندا
بالی شـوومیان
بکرنـەوە !!
نـەء ، ناهێلین .. لێ بپەڕن ..
لەشی شـڕیان
لەناو بۆنەی ئەنووری پڕ لەقینماندا
دەسـووتێنین
دەرمانی نوێی فەوتانیان بۆ ..
دەگرینەوە !!
لەسەر پەڕەی ژینی کێلکەی بەرینماندا
ناوو خەونی بێهوودەیان
دەسـڕینەوە !!
نـەء ، ناهێلین
بـای زەردیان بە ئێرەدا
هەلبکات و گولی ژینمان
بڕنێتـەوە .. !
نـەء ، ناهێلین
نـەء ، ناهێلین
زاری ڕەشی پـڕ خەوشـیان
لەنـاو شـاری باوەڕماندا
بخنێتەوە ..
بخنێتەوە !!

نامەی شەهید

شیعری خالید کۆچەر

ئەی خاك و ئەی گزر
بلێن بە دایك و باوکم
بە کەس و خزم و برام چاوەروانم مەکەن !
بە زامی گوللەی دوژمن
ناوی حەیاتی مەرگم خواردۆتەوە
بە زامی گوللەی دوژمن ..
بدینم بۆتە جەرگی خوناو
گەر چی رۆیشتم سودو داختان لە من نەبێ
لە ڕێگایەك دەمرم گیانم دەبەخشم
گیانم جەفایە لە سینەی دوژمن
شەهیدێکم وێلم لەسەر خاکی خۆشەویستی
شەهیدێکم لەسەر گەشی ئالای خەبات
پەیامێکم لەنەك سروەی بانگی ڕزگاری . .
شەهیدێکم خاك و جەفای تۆلەش
دەلێ شەهیدی بەفرە
عاشقی بەفریش هاوڕێی قەلفانە
منیش قەلفانم دەرهەق بە دوژمنت
ئەی نیشتمان . .
دوێنێ شەو جەلادەکانی (قوم و تەهران)
هاتنە خەونم
زمانیان بڕیم تا خەبات بەیان نەکەم
بەلام دەستی ڕاستم بێبانی ڕاگەباند !
تا خوێن نەڕژێت ..
داری بەری ئاوات شین نابێ
شەهیدێکم ئەی دایە گیان !
من بە شیری مەمکی خاکی بەروەری
هاتوومە دنیـا
من لە سکی دایکم هاتوومە دنیا
دووبارە ئەچمەوە ناو ئەم خاکە
چونکە ..
نیشـتمان لە دایە گەورەی هەموومانە
لەم نیشتمانە گەورە دەبین و پێ دەگەین
چاوی هەلۆی ڕازی مەبەست ئەنەخشێنین
بمانموێت و ئەمانموێ عیشقی ئازادی دەمرین
بەعیشقی ئازادیش بیروبڕوامان دەکەینەپردی
سەرکەوتن
سینگمان دەکەینە قەلغان بۆ گوللەی دوژمن
تفەنگ ئەگرینە دەست و ئارپێچی ئەخەینە
سەر شانمان ..
چاوی دیجلەو فورات ئەپارێزین
چاوی سیروان و ئانجەرۆ ئەپارێزین
ئەی نیشتمان من عاشقی تۆمەو
گیانم لە پێناوی تۆدا بەخت ئەکەم
لە سەنگەری هەردو کێوەکاندا نامە
بە خوێن دەنووسم
دووبارە شەهیدێکم بێ باکم لە مردن
سینەم دەکەمە پێژینگ و کات ژمێری دلم دەوەستێنم
بە زیندوویەتی دان بە مافی مردن دائەنێم
دەلێم مردن ڕەوایە بۆ گیانی من
دەژین بە مەردی دەژین
دەمرین بە مەردی دەمرین
بە مەردیش گیانمان دەسپێرین بەم خاکە !
ئەی خۆشەویست
ئەی نیشتمان . . .

وەلاتـێ مـن

■ صدیق شرو ■ دهوك

وەلاتێ مـن
ئەڤینـا تـە ئاگرەکـە د دلێ من دا
هـەر بێ هـەلـە و دێ بێ هەلبیت
بلا وەلات دوژمنێ پیـسـس
خـۆ د ئەگـەرا مـن نـە گـەهینیت
هنـدی چیکەکـا خوینێ
هندی پالـە هـەبـن
جوتیـار هـەبـن
قوتـابی هـەبـن
چەلەنگ هـەبـن
جەنگەوەر هـەبـن
سـەرکەفتن هـەر دێ ب نافێ تـە بیت
وەلاتێ مـن
ئـەڤینـا تـە بورکانـەکـە
من د هـژینیت .. مـن د حەلینیت
هـەر وەلاتـو .. بـاوەربکـە
هنـدی بهێـن .. هنـدی بچـن
کـەسـەك نەشـێت چیاێدلـە
ب لقلفینیت
ئـاگرێ ل ڕێکا ئـەڤینـا تـە
کـەسـەك نەشـێت بفەمرینیت
هـەر دێ مینیـت ...
ڕوژ دێ هێت شـەف دێ چیت
ئێـك دێ مـرێـت .. ئێـك دێ بیت
ئـەڤینـا تـە زی د دلێ مـن دا
هـەر دێ گـەلیت
خەتیـرا تـە سـوز و بەیمانبیت
قـەد نـە فـەمـریت

چۆن نەنووسم

تا بمێنم هـەر ئەنوسـم دەربارەی جەنگی ڕەوامان
لێهاتوی پالەوانی سەرکردەی پێشـەوامان

دەکەم وەسفی ئەو سەربازەی کە بەباوەڕ دەجەنگێ
لە سەنگەردایە دژ بـە دوژمن بەهیچ هێزێ نابەزێ

خاوەن سەرکردەی بەتوانایە دوژمن خەیالی خاوە
نیـازی هەرچیەکی هەبێت لـە ئەنجامدا وۆراوە

ئێمە ئـەوەی گەلێکین مێژووی بەخوێن نوسـراوە
هەزاران پیلانی داگیرکـەر بەدەس گەل گۆڕ کراوە

مامەریشـەی جادوکار هەی کورکی لەپێستی مەر
کەری ئـەو بارە ئەبووی هەی ئەزانی ئاخر شـەڕ

ڕوورەشبی هەردووجیهان ڕاکـە بەشـینو گریـان
بکەرە پیـاوا دایان بلێ ئـەم جـارەش دۆرانمـان

عیراقیەکان بەتوانـان خاوەن هێزو پێشـەوان
ناچارم دەکـەن ڕاکـەم جێبێلم قـومو تاران

● حمە صالح عزیز ●

****

هەواڵێك لە مەهابادەوە

● رزگار عمر خەلیل ●

لـە مـەهـاباد
لـە شـاری کـورد
شـاری خەبـات
ژیـان بـەرەوژان گرتنـە
هـەوالـەکـان رابـان گەیـانـد
هەرچی کاربەدەستی شـارە
لـە وێنـەی سـەگێکی هـارە
هەموو ڕۆژی بـەدەیـان کـەس
لـە سـێدارەی زولـم دەدەن
بەبێ ئـەوەی کـەس بوێـرێ
بێژی زولـم و زۆریتـان بەس
بەلام بەپێزەی هـەول و خەبـات
ژیـان بـەرەو لوتکە دەبـات
دلدارەکـان . بێکارەکان . ئاوارەکان
کاتێ هەموو بەکتر دەگـرن
زوان لەگـەل سـەنگەر دەگرن
پەنی سـێدارە هەلدەبـڕن
ورکی رۆزداری سـتەمکار
بـە خەنجـەری باوەر دەدڕن
ئـەوسـا بێسـتوون
دەنگی مافی لێ هەلدەستێ و
ئێکـرا دەنگ دەداتـەوە
ئـەو کـات چەوسـاوە نامێنێ
لـەم ولاتـە لـەت لـەت کـراوە
ئـاری هـیوایـە خوانـەوە

Institut Kurde de Paris

سڵاو بۆ برا جەنگاوەرەکانمان

گەلاوێژ حەسەن

بەڵێ دوژمنی بەزیو دیسانەوە هێزە بێباوەڕەکەی و تێکشکاوەکەی کۆکردەوە بەلاماری هەندێ شوێنی ناوچەی باشوری وڵاتمانیدا به خەباڵێکی بروبوجەوە کە هەندێ لە خاکی پیرۆزی وڵاتەکەمان داگیربکات بەڵام سەربازە نەبەزەکانی عێراق شاڵاوێکی کەوردیان هێنایەسەر دوژمن و زەرەرێکی زۆریان لێدان لە کوژراو برینداڕو بەدیل گیراو ..

پیاوە ئازاو دلێرەکانمان و، ڕۆڵەکانی گەلی عێراقی نەمرمان جەنگێکی شەرەفی چەك و ئاڵای سەرکەوتنی پشت بەخوا سەرکەوتنی ئەواویش بەدی دەهێنن خودا سەرکەوتوتان بکات ئەی برایانی بیرو باوەڕو چەك .. ئەی ئەفەرو سەربازە ئازاکان سەرکەوتنتان پیرۆزبێ سڵاو بۆ ئەو شەهیدانەی کە لە شەڕی شەرەفمە ندیدا کەوتن ئەوانەی خودا لە قورئانی پیرۆزدا دەربارەیانەوە فەرمووی بە ناوی خوای بەخشەندو میهرەبانەوە • ولاتحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم يرزقون، صدق الله العظيم

خوێنی پاکیان ئەبێتە شەبەقی ئاردی گەلی عێراقی نەمر سڵاو لە شێرەکانی ئەرزو پاڵەوانانی ئاسمان ، سڵاو لە پاڵەوانانی دەریا .

لەکاتی ئەم شەڕەو بەتایبەتی و لەشەڕەکانی تر بە گشتی خوشکان و دایکان و منداڵانی گەلەکەمان سەلماندیان کە لە ڕادەی لێپرسینەوەی مەزندان و بە توانا و بەدان بە خۆدا گرتنی تەواون چونکە دڵنیان لە سەرکەوتنی گەلی عێراق و بەزینی دوژمنی ڕژێمی فارس ڕەگەز پەرست ..هەزار ... هەزار سڵاوتان لێبێ ئەی ڕۆڵەکانی گەلی عێراق ئەی پیاوانی خەبات و ڕەسەنایەتی و بەلێتنی باپیرانمان خوا شاهێدە کە ئێوە لە پێناوی گەلەکەتان شەڕ ئەکەن بۆ ئەوەی ئاڵای عێراق هەمیشە شەکاوە بێت کە نیشانەی سەربەرزی گەلەکەیە .

براینە باپیران و مێژوو لێتان ڕازین شانازیتان پێوە ئەکەن ، کە ئەوەیەکی ئەبەزیان هەیە کە توانیان بەرامبەری دوژمنی ناحەق ڕاوەستن و شمشێری حەق بەرزکەنەوەو سەرکەوتن وەدەست بهێنن لە ماوەی شەش ساڵ ؛ ڕێیان نەدەن کەهیچ زەبرێك بەم خاکە پیرۆزە ببەن ڕەفزی ملکەچی بکەن لەبەردەم دەست درێژی حوکمە ناپاکەکەی خومەینی.

ئەی جەنگاوەرە عێراقیەکان سەرکەوتنتان لێ پیرۆز بێت ئەی ئەوەی ئەو باپیرانەی کە دروشمیان لە ژیاندا دەوری هەبوو .

لە پێناوی پێشکەوتن و بەختەوەری مرۆڤایەتی‌دا .

بە بۆنەی هێرشی نوێوە :

چییان دووریەوە

دووبارە کاربەدەستە داخ لە دڵەکانی ئێران سەری خۆیان دا ...

لەبەردو لە هێرشی نوێ پەلاماریان دایە عیراق ...

بەڵام عیراقیە بەجەرگەکان بۆیان وەستابوون ...

زۆریان دەف و دۆڵ بۆ ئەم هێرشە تازەیە لێدا ، لە ئەنجامدا بەختی ڕەشی خۆیان لەوەدا بینی ، کەوتنە چلپاوو لە خوێنی خۆیان گەوزان .. کارێکی دیاربوو کە هەر هێندە دەدورنەوە .. چونکە خوا لەسەر هەقەو ئەمەیە ئەنجامی هەموو خەونێکی ڕەش کە دڕندەکانی قوم و تاران بەم عیراقە ئازیزەوە دەیبینن ... ئەو عیراقەی کە بە هەموو مانایەکی قوربانی‌دان بەرگری لە گێژەلوکە زەردەکەی ئێران دەبێتەوە ...

کە هاتن ، وایان دەزانی بە ئاسانی سنووری عیراق دەبڕن ، کەچی سنووری عیراقی سەربلند بووە گۆڕستانیان ، لەم جەنگەشدا زۆر ڕاستی نوێ دەرکەوت ، لە هەموویان دیارتر مەحاڵە گومڕاکانی ئێران بگەنە خەونی بۆگەنی خۆیان ...

مەحاڵە ڕۆژێ لە ڕۆژان بگەنە ئەو ڕۆژەی بتوانن خۆری ئەم وڵاتە بگرن ... لە هەمان کاتیش دووباتی توانا و هێزو سەبری بێ وێنەی عیراقیەکان دەرکەوت ، کە بەقوربانی وێنەی سەرکەوتن دەکێشن ... بەکاربەدەستانی ئێران دەڵێین چیتان دوریەوە ، جگە لە ملکەچی و سەرشۆڕی ... تۆ بڵێی ڕووتان هەبێ بەرامبەر بە مێژوو بووەستن ؟! .

گەلی عیراق ، لە کاتێکا بەرگری لەبوونی خۆی دەکات ، بەرگری لە شارستانیەت و ژیان و مێژووی خۆی دەکات ، بەدەنگێکی بلند هاوار دەکات ، هیچ هێزێك ناتوانێت شاڵاوی خۆشەویستی ئەم گەلە ڕاگرێت ، خۆشەویستی خاك و سەرکردەی گەل صدام حسین کە دروستکەری سەرکەوتنە ... هەروەکو سەرکردەی خەباتگێر زیاتر لە جارێك ئەو ڕاستی‌یەی دەربڕی کە عیراق باکی نیە بەهێرشی ئێران ، چونکە ئەنجامەکەی تەنیا بەزین و بەچۆکا هاتنی ئێرانە ، ئەو ئێرانەی شەش ساڵە خەو بە داگیرکردنی عیراق ئازیزو سەرکەوتن بنیاتنان دەبینێ ....

هەروەها هێرشی نوێ ، مەودای ئەو قینە ڕەشەی دەربڕی کە گومڕاکانی ئێران بەرامبەر بە ڕۆڵەکانی خۆیان هەیانە ، چونکە هیچ کاتێك باکیان بە کوشتنی هەزاران نیەو دەیانەوێ بەهۆی جەنگەوە خەڵك سەرقاڵ کەن و دەنگی نارەزایی کپ کەنەوە .. کەچی ئێران لە دەرەوەو ناوەوە دەتەقێتەوە .. لەبەرەی ناوخۆو لەبەرەکانی کوشتار بەچۆك دادێت ، چونکە خوێن و لە سێدارەدان بەردەوام نابێت .... عیراقیەکان لەم جەنگەشدا داستانی ئەمریان دروستکرد چونکە گەلێکە ، چاوی ڕووناکی لە ڕۆژ بڕیوەو خاوەنی دەیان داستانی پاڵەوانی‌یەتی و سەرکەوتنە .... کەوابێ ماچی گەرم بۆ سەرکردەی ڕابەرو بۆ جەنگاوەری بە توانای عیراقی لەم سەرکەوتنە تازەیەی‌دا کە دیسان خەونی کورتە بالاکانی ئێرانی پووچەڵ کردەوە ....

■ محمد علی صوفی ■

نابەڕنەوە

شیعری ■ کاوە محمد ■

دووبارە هاتن ، لەشکری ئەزان
بۆ دەست‌درێژی عیراقی ژیان
هێرشیان هێنا بۆ بەسرەی دێرین
عیراق فیدابوو بەخوێنی شیرین
هێرشیان هێنا ، وایان دەزانی
عیراق دەبێتە جێگەو پەنهانی
نەیان دەزانی بچوك و گەورە
بەگیان و سامان ئەچێتە (بەسرە)
هەمووی قوربانی ئەداڵە وڵات
لا ئەگاتە سەر لوتکەی ڕۆژهەڵات
سەرکردە وتی : قەت نابەڕنەوە
مەگەر دەست و پێو چاو بدورنەوە
سەرکەوتن لەڕووی هەموان دایە
بەبامی دوایی ، کاروان ڕێگایە

گەلی عیراق - پاشماوە

بەهێزیی عیراق و پێشکەوتنی عیراق و وڵاتانی تری وەك عیراق هەڵنایە بەم بەزینەیان ڕازی نەبوون و سەر لەنوێ دەستیان کرد بەهۆنینەوەی پیلانێکی تر پیلانی ئەمجارە لەپیلانەکانی جاران گەورەتر بوو چونکە پیلانی ئەمجارە بە مەبەستی لە ڕیشەهەڵکێشانی ئازادی و دیموکراتی و چاکەخوازی بوو کە گەلی عیراق و وڵاتی عیراق یەکێکە لەو فەڵایانەی بەمەردایەتی ڕۆڵەکانی ئازادی و دیموکرانیەت دەپارێزێ و سەرگرتنی ئەم پاراستنە هەرگیز لە یارمەتیدانی گەلانی ئازادیخوازو دیموکراتی خواز درێغی نەکردوە .

بەڵێ پیلانی ئەمجارە هاندانی ڕژێمی خومەینی ئێران بوو بۆ ئەوەی دەست‌درێژی بکاتە سەرعیراقی هەموو گەل عیراقی عەرەب عیراقی کورد عیراقی هەموو کەمایەتی‌یە نەتەوایەتی‌یەکانی تر . ڕژێمی خومەینیش کە زۆری حەز لەفراوانبوون و زەوت‌کردنی خاکی وڵاتانی دراوسێیەتی و نایەوێ جگە لە خۆی کەسی تر پاسەوانی دڵسۆزی ئیمپریالیزم بێ لە کەنداوی عەرەب‌دا ئەمەی بەدەرفەت زانی و بێ‌شەرمانەو بێ‌گوێ‌دان بەپەیمانی نێوان هەردوو وڵاتی دراوسێ و بێ گوێ‌دان بەپەیمانی دەوڵەتان لە ئەیلولی ساڵی ١٩٨٠ وە جەنگی بەسەرا سەپاندوین .

ڕژێمی خومەینی بەخەیاڵی خاوی دوای ئەوەی بەربووە ڕۆڵە ئازادیخوازەکانی ئێران و دەرگای بارەگای گشت پارت و کۆمەڵە سیاسی‌یە پێشکەوتوخوازەکانی ئێرانی لۆك کرد بوو وای دەزانی کە عیراق نێچیرێکی زۆر ئاسانەو بەچەند پەلامارێك زەوتی دەکاو ئەوەی ڕژێمی پێشوو ساڵەهای ساڵە بۆی نەهاتۆتە دی ئەم بەچاوترووکاندنێك بەدی دەهێنێ ... بەڵام وەك دەڵێن زۆر یاغیشانە بۆ مەسەلەکە چوبوو لەوە نەگەیشتبوو کە ئەو بینا بەرزەی ڕۆڵەکانی گەل بەعەرەقی ناوچەوانیان بینایان کردوە وا بەئاسانی دەستی لێ هەڵناگرن ئەو خاکەی کە لە مێژەوە بۆ پاراستنی ئەوپەڕی قوربانی‌یان پێشکەش کردوە ئێستاش ئامادەن کە سنگیان بکەنە شوورەو هێرشی دوژمنی پێ‌بگێڕنەوە.. ئابەم چەشنە ڕژێمی خومەینی بەفربو چوو وا

شەش ساڵە سەری خۆی بەدیواری بەهێزو پۆڵایینی عیراق‌دا دەکێشێ زیانێکی گەلێ گەورەی لە ڕۆڵەکانی گەلی ئێران و داهاتی ئێران داوەو هەروەختی جەنگیش بوەستێ بەسەد ساڵی تر ئێران ئەو زیانەی پڕناکاتەوە.

ئێمەی گەلی عیراق لەوەتی خوای پەروەردگار هێناوینیەتە دنیاوە هیچ کاتێك ملمان بۆ زوڵم و جەور دانەهێناوەو هیچ کاتێکیش لەحەق لامان نەداوە بەڵام هەروەختێ دوژمن هەر کەسێك بووبێ دەستی بۆ خاکمان و بۆ شەرەفمان درێژکرد بێ دەستیمان لەبندا بڕیوە گەلی عیراق و عیراق هەروابوەو هەرواشی دەبێ چونکە بەرگرێ لەو شارستانیەتە دەکا کە لە مێژ ساڵەوە لەسەر خاکی پیرۆزی چاوی هەڵێناوەو گەلانی زۆری جیهانیش بوژاندنەوەو پێشکەوتنی خۆیان لەم شارستانیەتە هەڵێنجاوە ..

سەرکەوتن هەر بۆ گەلی عیراقە چونکە یەك دڵ و یەك دەست ڕووبەڕووی دوژمن وەستاوە .. سەرکەوتن هەر بۆ سوپای عیراقە چونکە سوپای گەل و سەرۆکی گەلیش هەموو ئامێرو ئامرازێکی نوێی جەنگی بۆ بەدی هێناوە .

لە ناویان دەبەن - پاشماوە

نیشانەیەکی گەورەی دوژمنی لەناوبردووە ..و تەیارە شکێنەکانیشمان گەلێ فڕۆکەی جەنگی و سەمتیان خستۆتە خوارەوە کە تا ئێستا ژمارەیان گەیشتۆتە دە فڕۆکە لەوانە هەشتی جەنگی یەو دوانەکەی تری سەمتی‌یە ..

جگە لەمە سەربازە تۆپ و هاوەن هاوێژەکانیشمان ڕۆژیان لە دوژمن کردوە بەشەوو بەتۆپ و هاوەنەکانیان چەندین بنکەو سەنگەری دوژمنیان هەڵتەکاندووەو لاشەی سەربازەکانیان لەسەنگەرەکاندا بوونەتە قەڵەبرود ..و دەیان ئامێرو ئامرازی جەنگ و کەرەسەی تری گواستنەوەی دوژمن کڕی لێ‌بەرزبۆتەوەو دوژمن نازانێ فریای ڕزگارکردنی خۆی بکەوێ یا خەریکی کوژاندنەوەو ڕزگارکردنی کەرەسە جەنگی‌یەکانی بێ ..

ما بۆکەنگی‌یە - پاشماوە

ئەخاسمە دەمێ سەربازێت مە شەڕکەرێت مە دبینین کو سەرکێشێ کاروانێ مە یێ سەرکەفتی سەرەکێ فوماندار صدام حسین دچیتە دناڤ قادا شەڕی دا .. داکو بەرێ خۆ بکەتە سەرو بەرێ شەڕی و چاڤدێریا بجهـ ئینانا ئەخشێت شەڕی دکەت و شوبرەت و ئاگاداریێت خۆ ددەتە فومانداران و ئەفسەران و وەکو برایان دگەل وان دپەیڤت بتەلەفونێ ژبۆ بجهـ ئینانا وان ئەخشێت شەڕی یێت کو هاتینە دانان ژبۆ فەبراندنا دژمنی ..

هەلبەت ئەو باوەریا مکوم یا کورێت ڤی مللەتی ژکوردو عەرەبا بناخا پیروزا وەلاتی و بشۆرەشا مەیا سەرکەفتی و دەست کەفتێت وێ یێت گرنگ و بسەرکەفتی و باوەریا ڤێ مللەتی بفومانداریا وی و بتایبەتی ب سەرەکێ فوماندار صدام حسین ئەوە ئەگەرێ وێ پالدانا شەڕکەرێت مە پالفەددەت ژبۆ پێش‌کەفتنێ و بدەست ئێخستنا وان سەرکەفتنێت مەزن و بناڤ و دەنگ ..

هەروەسا ئەو دەستکەفتێت مەزنێت بجهـ هاتین بۆ مللەتێ مەیێ کوردێ پالەوان .. و ئەو مافێت رەوا یێت کو هاتینە پێش‌کێش کرن بۆ کورێت مللەتێ مەیێ کورد وە ل شەرکەرێ کورد دکەن کو زویتر خۆ بافێژنە شەڕی بۆ پاراستنا وان دەستکەفتان و بۆ بەرەڤانیا عیراقێ ..

ل دەمەکی دێ بینی کو دەستەکا زۆردار ل ئیرانێ کێمترین مافێت کومەلایەتی و مروڤایەتی نەداینە مللەتێ کورد ل ئیرانێ و چو پێتە نەدایە وان .. بەلکو پتر وان تەنگاڤ دکەت و شەرێ وان دکەت و دڤێت وان فەبرینیت و گوندو بازێرێت وان تۆپباران دکەت ..

ژبەر هندێ دبینین کو رۆژ بو رۆژێ رژێما ئیرانێ و حاکمێت تەهرانێ بێ بەرەڤ فەوتان و فەبراندنێ دچن و بەرەف ئەمانێ دچن .. وفەت و فەت ئەشێن خۆ لبەر درێت دژوارێت عیراقیا بگرن .. و ئەهـدا دلسۆزی و وەفادارێ بیت بۆ فوماندارو سەرکێشێ کاروانێ مەیێ سەرکەفتی صدام حسین کو ئەم ئەوێ ئەردێ دژمن بێ خۆ دانتە سەر بکەینە گۆڕستان بۆ وی و بۆ هەر کەسەکێ هاری وی بکەت و پشتا وی بگریت ..

سۆزبیت ئەم دێ لێدەین و دربێت دژوار دێ لێدەین کو چوجارا ئەو وان دربا ژبیر نەکەن .. ئو دێ ناڤ و دەنگێ سەرکەفتنێت مە دێ هەمی جیهان پێ زانیت . ما هەکە لڕۆژەکا هو مێرینی و زیرەکی و مێرخازی دیار نەبیت .. ڤیجا ما بۆ کەنگی‌یە .. ؟

طارق عزیز - پاشماوە

یاسای دەوڵەتان بێ و دەبێ بە ئاشکراو بەروونی مەسەلەی دوایی هاتنی جەنگ باس بکرێ و ئەگینا عیراق بەشداری تێدا ناکاو ئۆباڵیشی لە ئەستۆی خۆی ناگرێ .

هەروەها بەڕێزی وتی ، ئێمە کاتێ ناکۆکیمان لەگەڵ ئێراندا دەخەینە بەردەم ئەنجومەن و ئاگاداری ئەنجومەن لە ئەخشەی ئێران دەکەین کە دەیەوێ بەهێز خاکی عیراق داگیر بکا ، لەبەر بێ هێزیی و بێ لاوازیی ئیەو بەلکو بۆ ئەوەیە کە عیراق وەك ئەندامێك لە ئەتەوە یەکگرتووەکاندا ماف و بەرپرسیاریی خۆی بەجێ دەهێنێ و بەتەنگ ئەوەوەیە کە ئاشتی و ئاسایش لە نێوان خۆی و دراوسێکانیدا سەقامگیربێ و ڕێز لە بنەڕەتەکانی پەیمانی ئەتەوە یەکگرتووەکان و یاسای دەوڵەتان بگیرێ .

شارەزایەکی - پاشماوە

تازەکەی‌دا بۆ سەر خاکی عیراق بەدی بهێنێ و گومانی تێدا نیە کە دەشکێ ..

بە بەیامنێری ئاژانسی دەنگ و باسی عیراق لە پاریس ڕاگەیاند کە ئامانجی ئێران لەو هێرشەی ئەوەیە کە کار بکاتە سەر شوورەی بەهێزی سوپای عیراق کە بە توانایی‌یەکی زۆر گەورەی بۆ شکاندن و بەزینی هێرشە گەورەکانی پێشووی ئێران دەرخستووە .

Institut Kurde de Paris

سەرکەوتووین

Institut Kurde de Paris